

Τ.Ε.Ι ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ :ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ :ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

*ΘΕΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ-Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ στην τοπική ανάπτυξη-
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ*

ΕΠΙΘΗΤΕΙΑ: ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ ΧΡΥΣΗ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2009

Πίνακας Περιεχομένων

	Σελ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΑΥΤΗΣ	
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	
1. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	3
1.1 ΠΡΩΤΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	3
1.1.1 ΠΡΩΤΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ- ΣΗΜΕΡΑ	10
1.2 ΔΕΥΤΕΡΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ -ΣΗΜΕΡΑ	12
1.3 ΘΕΣΜΟΙ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	14
1.3.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	14
1.3.2 ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ	23
1.3.3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	24
1.3.4 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΣΧΕΔΙΑ	26
1.3.5 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ	27
1.3.6 ΑΔΕΛΦΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	27
1.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	29

Περιεκτικό κείμενο πτυχιακής εργασίας

Η Πτυχιακή εργασία αυτή έχει ως θέμα *«Θεσμοί στην Τοπική Αυτοδιοίκηση-Ο Ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην τοπική ανάπτυξη- Η περίπτωση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης του νομού Ηρακλείου».*

Κύριος στόχος αυτής της μελέτης είναι η ανάλυση του ρόλου και των μέσων που διαθέτει η Τοπική Αυτοδιοίκηση με σκοπό την τοπική ανάπτυξη.

Αναλυτικότερα σε αυτήν την πτυχιακή εργασία περιέχονται τα εξής κεφάλαια:

Κεφάλαιο 1: Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι Θεσμοί αυτής

Κεφάλαιο 2: Αναπτυξιακά Προγράμματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Κεφάλαιο 3: Σχέσεις Περιφέρειας-Νομαρχίας και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ανάπτυξη της Περιφέρειας

Κεφάλαιο 4: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου –Αναπτυξιακοί θεσμοί Ν.Α. Ηρακλείου

Συμπεράσματα

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια αναφορά των δυο βαθμίδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο πέρασμα του χρόνου μέχρι και σήμερα και αναλύονται οι θεσμοί που την διέπουν.

Στο δεύτερο κεφάλαιο καταγράφονται τα Αναπτυξιακά Προγράμματα που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση και αναλύεται πως αυτά συμβάλλουν και βοηθούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση να υλοποιήσει τους στόχους τις.

Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται οι σχέσεις της Περιφέρειας, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην διαδικασία ανάπτυξης της περιφέρειας.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύεται η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση του Νομού Ηρακλείου ως παράδειγμα εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου του Ν.2218/94 καθώς και τα μέσα που χρησιμοποιεί προκειμένου να υλοποιήσει έργα-στόχους που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη του νομού.

Και τέλος παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση του θέματος της πτυχιακής εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

2.1 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	30
2.2 ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	31
2.3 ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ	32
2.4 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	34
2.4.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΤΠΑ)	34
2.4.2 ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	35
2.4.3 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ	37
2.5 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	38
2.5.1 Α΄ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	39
2.5.2 Β΄ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	40
2.5.3 Γ΄ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ	40
2.6 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	43
2.7 ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ	44
2.8 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	46
2.9 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	47
2.9.1 ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Π.Τ.Α)	47
2.9.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΗΣΕΑΣ	50

2.10 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2007-2013- ΕΣΠΑ	60
2.11 ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	62

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ- ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

3.1 ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	63
3.2 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ Ν. 2218/94	64
3.3 Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	65
3.3.1 ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	65
3.3.1.1 Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ	65
3.3.1.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	66
3.3.1.3 ΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	67
3.4 ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ (Ν.Α) - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ΟΤΑ)	69
3.5 ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΒΑΘΜΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	69
3.5.1 ΣΧΕΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΒΑΘΜΟΥ	69

3.5.2 ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	
ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΒΑΘΜΟΥ	71

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ –

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ Ν.Α. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ	74
4.1.1 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ – ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	74
4.1.2 ΚΛΙΜΑ	75
4.1.3 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	75
4.1.4 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	75
4.1.5 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΑΕΠ	76
4.1.6 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	77
4.1.7 ΑΝΕΡΓΙΑ	77
4.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	78
4.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΝΟΜΑΡΧΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	81
4.4 ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	
ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ	86
4.4.1 ΝΟΜΑΡΧΗΣ	86
4.4.2 ΔΙΟΙΚΗΣΗ	86
4.4.3 ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	89
4.4.4 ΔΟΜΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	90
4.4.5 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ –ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	91
4.5 ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ Ν.Α.	97
4.6 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΟΧΩΝ-ΕΡΓΑ	98

4.7	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ- ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΡΗΤΗΣ	105
4.7.1	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ (ΠΤΑ ΚΡΗΤΗΣ)	105
4.7.2	ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	106
4.7.3	ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	108
4.7.4	ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ	109
4.8	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΗΤΗΣ (Π.Ε.Π ΚΡΗΤΗΣ)	109
4.9	ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	112
4.10	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	113
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	114

Παράρτηματα

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΔΗΜΟΣ	2001			1991			ΜΕΤΑΒΟΛΗ %		
	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	67.965	69.801	137.766	58.792	61.771	120.563	15.60	13.00	14.30
ΑΓ.ΒΑΡΒΑΡΑ	2.709	2.621	5.330	2.606	2.570	5.176	4.00	2.00	3.00
ΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	5.522	5.268	10.790	5.645	5.528	11.173	-2.20	-4.70	-3.40
ΑΡΧΑΝΩΝ	2.267	2.259	4.526	2.142	2.137	4.279	5.80	5.70	5.80
ΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	3.207	3.021	6.228	3.436	3.414	6.850	-6.70	-11.50	-9.10
ΒΙΑΝΝΟΥ	3.282	3.195	6.477	3.471	3.658	7.129	-5.40	-12.70	-9.10
ΓΑΖΙΟΥ	6.734	6.656	13.390	4.136	3.997	8.133	62.80	66.50	64.60
ΩΡΓΟΛΑΪΝΗ	1.620	1.552	3.172	1.576	1.548	3.124	2.80	0.30	1.50
ΓΟΡΤΥΝΑΣ	2.692	2.713	5.405	2.888	2.949	5.837	-6.80	-8.00	-7.00
ΓΟΥΒΩΝ	3.871	3.774	7.645	2.228	2.218	4.498	69.80	70.20	70.00
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	1.239	1.222	2.461	1.340	1.300	2.640	-7.50	-6.00	-6.80
ΖΑΡΟΥ	1.691	1.703	3.394	1.706	1.708	3.414	-0.90	-0.30	-0.60
ΘΡΑΨΑΝΟΥ	1.328	1.284	2.612	1.201	1.167	2.368	10.60	10.00	10.30
ΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	3.506	3.314	6.820	2.911	2.973	5.884	20.40	11.50	15.90
ΚΟΦΙΝΑ	2.726	2.604	5.330	2.728	2.585	5.131	-0.10	0.70	0.03
ΚΡΟΥΣΩΝΑ	2.054	1.968	4.022	2.011	1.988	3.999	2.10	-1.00	0.60
ΜΑΛΛΙΩΝ	3.354	3.205	6.559	2.294	2.216	4.510	46.20	44.60	45.40
ΜΟΙΡΩΝ	5.386	5.202	10.588	5.223	5.040	10.263	3.10	3.20	3.20
ΛΙΚΑΡΝΑΣΟΥ	6.682	5.968	12.668	6.123	5.215	11.338	9.10	14.80	11.70
ΚΑΖΑΤΣΑΚΗ	3.650	3.547	7.197	3.792	3.734	7.526	-3.70	-5.00	-4.40

ΡΟΥΒΑ	1.189	1.153	2.342	1.421	1.409	2.830	-16.30	18.20	-17.20
ΤΕΜΕΝΟΥΣ	1.654	1.547	3.201	1.576	1.525	3.101	4.90	1.40	3.20
ΕΤΡΑΧΩΡΙΟΥ	1.205	1.206	2.411	1.077	1.053	2.130	11.90	14.50	13.20
ΤΥΛΙΣΟΥ	1.691	1.788	3.479	1.880	1.958	2.838	-10.10	-8.70	-9.40
ΓΥΜΠΑΚΙΟΥ	4.935	5.073	10.008	5.557	5.609	11.166	-11.20	-9.60	-10.40
ΞΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	5.727	4.764	10.491	4.178	3.226	7.404	37.10	47.70	41.70
ΪΡΑΚΛΕΙΟΥ	147.886	146.426	294.312	131.990	132.496	264.486	12.00	10.50	11.30

Βιβλιογραφία

- 1. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΤΣΟΥΝΤΑΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Τ.Ε.Ι
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- 2. ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**
ΕΥΡΥΔΙΚΗ ΜΠΕΣΙΛΑ – ΒΙΚΑ
- 3. ΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**
ΕΛΕΝΗ ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ
- 4. ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ**
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2003 – ΜΑΡΤΙΟΣ 2005
ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΡΡΗΣ

Άλλες Πηγές

- **ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ**
- **ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ**
- **Τ. Ε. Δ. Κ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ**
- **ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ**
- **ΔΙΑΔΥΚΤΙΟ**

Εισαγωγή

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εργασία αυτή πραγματοποιείται στα πλαίσια εκπόνησης της πτυχιακής μου εργασίας κατά το τελευταίο εξάμηνο σπουδών στο Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της Καλαμάτας και συγκεκριμένα της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του τμήματος Διοίκησης Μονάδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης του κλάδου Διοίκησης.

Σκοπός είναι η αναφορά των δυο βαθμίδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμοι-Κοινότητες και Νομαρχίες) και οι θεσμοί αυτών.

Κύριος στόχος αυτής της μελέτης είναι η ανάλυση του ρόλου και των μέσων που διαθέτει η Τοπική Αυτοδιοίκηση με σκοπό την τοπική ανάπτυξη.

Αρχικά γίνεται μια αναφορά των δυο βαθμίδων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο πέρασμα του χρόνου μέχρι και σήμερα και αναλύονται οι θεσμοί που την διέπουν.

Έπειτα καταγράφονται τα Αναπτυξιακά Προγράμματα που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση και αναλύεται πως αυτά συμβάλλουν και βοηθούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση να υλοποιήσει τους στόχους τις.

Στη συνέχεια αναλύονται οι σχέσεις της Περιφέρειας, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην διαδικασία ανάπτυξης της περιφέρειας.

Και τέλος αναλύεται η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση του Νομού Ηρακλείου ως παράδειγμα εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου του Ν.2218/94 καθώς και τα μέσα που χρησιμοποιεί προκειμένου να υλοποιήσει έργα-στόχους που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη του νομού.

Πηγές που αντλήθηκαν κυρίως τα στοιχεία είναι η επιτόπια έρευνα στα Γραφεία της Περιφέρεια Κρήτης, υπηρεσίες της Ν.Α Ηρακλείου και στην Τ.Ε.Δ.Κ.

Ηρακλείου. Επίσης άλλα στοιχεία που αξιοποιήθηκαν προέρχονται από το χώρο του διαδικτύου, βιβλιογραφίες, περιοδικά και νομολογία (Φ.Ε.Κ., Π.Δ. κ.λ.π).

Αναλυτικότερα σε αυτήν την πτυχιακή εργασία περιέχονται τα εξής κεφάλαια:

Κεφάλαιο 1: Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι Θεσμοί αυτής

Κεφάλαιο 2: Αναπτυξιακά Προγράμματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Κεφάλαιο 3: Σχέσεις Περιφέρειας-Νομαρχίας και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ανάπτυξη της Περιφέρειας

Κεφάλαιο 4: Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου –Αναπτυξιακοί θεσμοί Ν.Α. Ηρακλείου

Συμπεράσματα

Το θέμα αυτό που στην συνέχεια της πτυχιακής εργασίας θα παρουσιαστεί αναλυτικότερα κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό και ενδιαφέρον, προκειμένου να εξετάσουμε τους βαθμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και να διαπιστώσουμε την συμβολή τους στην τοπική ανάπτυξη.

Κεφάλαιο 1
Η Τοπική Αυτοδιοίκηση Και Οι Θεσμοί
Αυτής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΑΥΤΗΣ

Από τα πρώτα κιόλας βήματα της συγκρότησης του ελληνικού κοινωνικού και πολιτικού χώρου, ετέθηκε το ζήτημα του τρόπου οργάνωσης της εξουσίας και άσκησης της πολιτικής σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο.

Η πορεία του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι περιπετειώδης στην πάροδο του χρόνου και αποτελεί θεμελιώδη θεσμό για την ποιότητα της Δημοκρατίας της Χώρας μας. Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει μια σύντομη ανάλυση των δυο βαθμών της Τ.Α. και των θεσμών αυτής.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

1. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 ΠΡΩΤΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι πρώτες βάσεις για ένα σύγχρονο σύστημα τοπικής αυτοδιοίκησης τέθηκαν από τον πρώτο κυβερνήτη της Ελλάδος Ιωάννη Καποδίστρια με το **Ι΄ ψήφισμα της 13^{ης} Απριλίου 1828** και διάφορα άλλα νομοθετήματα και διοικητικές πράξεις του Κυβερνήτη. Η χώρα διαιρέθηκε σε δεκατρία (13) τμήματα –νομούς, σε εξήντα δυο (62) Επαρχίες και σε Πόλεις, Κωμοπόλεις και Χωριά. Το τμήμα διοικείτο από τον Επίτροπο, ο οποίος ήταν αντιπρόσωπος της Κυβέρνησης, η Επαρχία από την κοινοτική δημογεροντία και η πόλη, η κωμόπολη, το χωριό από την κοινοτική δημογεροντία, που αποτελούσαν την τοπική διοίκηση. Το σύστημα αυτό απέβλεπε περισσότερο στην αντιπροσώπευση της Κυβέρνησης στην Περιφέρεια παρά στην αυτοδιοίκηση των τοπικών υποθέσεων.

Ουσιαστικότερα βήματα για μια πραγματική τοπική αυτοδιοίκηση έγιναν με το **νόμο της 27^{ης} Δεκεμβρίου 1833 «Περί συστάσεων των Δήμων»**, ο οποίος θέσπισε την αρχή, ότι όλο το Βασίλειο της Ελλάδας θα διαιρεθεί σε δήμους και ότι κάθε χωριό που είχε τουλάχιστον 300 κατοίκους θα σχημάτιζε ίδιο δήμο με ίδια κοινοτική αρχή. Με τον νόμο αυτό εισήχθη ένα είδος πρωτοβάθμιων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι δήμοι διαβαθμίστηκαν σε τάξεις κατά μέγεθος. Το μέγεθος (τάξη) κάθε δήμου ήταν συνάρτηση του πληθυσμού, ενώ για τον καθορισμό της έκτασης ελήφθησαν υπόψη γεωφυσικά χαρακτηριστικά κάθε περιοχής. Με δεδομένα τα κριτήρια αυτά, δημιουργήθηκαν τρεις τάξεις δήμων:

1. τάξη με πληθυσμό από 10.000 κατοίκους και η σύνθεση των δημοτικών αρχών ήταν ένας (1) Δήμαρχος, τέσσερεις (4) μέχρι έξι (6) πάρεδροι και δημοτικό συμβούλιο δεκαοχτώ (18) μελών
2. τάξη με πληθυσμό από 2.000 έως 10.000 κατοίκους και η σύνθεση των δημοτικών αρχών ήταν ένας (1) Δήμαρχος, δυο (2) μέχρι τέσσερεις (4) πάρεδροι και δημοτικό συμβούλιο δώδεκα (12) μελών
3. τάξη με πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους η σύνθεση των δημοτικών αρχών ήταν ένας (1) Δήμαρχος, ένας (1) πάρεδρος και δημοτικό συμβούλιο έξι (6) μελών

Ο νόμος του 1833 ίσχυε με μικρές μεταβολές, για 80 συνεχή χρόνια και αποτέλεσε βασικό νόμο στην εξέλιξη της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθόρισε με ακρίβεια και σαφήνεια τις λειτουργίες της. Οι λειτουργίες που καθόρισε ο νόμος ήταν:

- η προστασία των κατοίκων από διάφορους κινδύνους (αστυνομία, αγρονομία)

- η βελτίωση και ο έλεγχος του περιβάλλοντος (κατασκευή και συντήρηση δημοτικών δρόμων, γεφυρών, υδραγωγείων, φρεατίων) και
- η κατασκευή και η συντήρηση πρωτοβάθμιων σχολείων

Το ανώτερο ενιαίο καθεστώς τοπικής αυτοδιοίκησης κατάργησε ο **νόμος Δ. ΝΖ' /1912 (Περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων)**, οποίος εκτός του Δήμου, εισήγαγε και το δεύτερο είδος πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., τις Κοινότητες.

Κατά το άρθρο 1 του νόμου, δήμοι πλέον αποτελούν οι πρωτεύουσες των νομών και οι πόλεις που έχουν πληθυσμό πάνω από 10.000 κατοίκους, ενώ βάση για τις κοινότητες τέθηκε ως ελάχιστο όριο πληθυσμού ο αριθμός των 300 κατοίκων. Κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου δημιουργήθηκαν 6.000 δήμοι και κοινότητες.

Ως προς την σύνθεση των κοινοτικών και δημοτικών αρχών ο νόμος καθόριζε τα εξής:

- για κοινότητες μέχρι 1.000 κατοίκους, συμβούλιο 5 μελών
- για κοινότητες από 1001 μέχρι 2.000 κατοίκους, συμβούλιο 6 μελών
- για κοινότητες από 2001 μέχρι 4.000 κατοίκους, συμβούλιο 9 μελών
- για κοινότητες από 4001 μέχρι 6.000 κατοίκους, συμβούλιο 12 μελών
- για κοινότητες πάνω από 6.000 κατοίκους, συμβούλιο 15 μελών

Οι δήμοι διοικούνταν από το Δημοτικό Συμβούλιο, τους παρόδρους και τη Δημαρχιακή Επιτροπή και ίσχυε η εξής διαβάθμιση των δημοτικών συμβουλίων:

- για δήμους μέχρι 30.000 κατοίκους, 3 παρόδροι και 18 σύμβουλοι
- για δήμους από 30.001 μέχρι 100.000 κατοίκους, 4 παρόδροι και 24 σύμβουλοι και

- για δήμους πάνω από 100.000 κατοίκους, 4 πρόεδροι και 30 σύμβουλοι

Ο νόμος Δ. ΝΖ'/1912, αποτέλεσε το δεύτερο μεγάλο σταθμό στην εξέλιξη του συστήματος της τοπικής αυτοδιοίκησης στη χώρα μας. Αλλά ούτε σε αυτήν την περίπτωση έχουμε συγκεκριμενοποίηση των λειτουργιών της Τ.Α.

Το **1954 ψηφίστηκε το Ν.Δ. 2888/1954¹**, σύμφωνα με το συγκεκριμένο νομοθετικό διάταγμα άμεσα όργανα των Δήμων είναι ο Δήμαρχος, το Δημοτικό Συμβούλιο και η Δημαρχιακή Επιτροπή των δε Κοινοτήτων ο Πρόεδρος της Κοινότητας και το Κοινοτικό Συμβούλιο. Τα μέλη του Δημοτικού και Κοινοτικού Συμβουλίου εκλέγονται από το λαό με άμεση, καθολική, μυστική μέσω ψηφοδελτίων ψηφοφορίας. Αντιθέτως, ο Δήμαρχος τα μέλη της Δημαρχιακής Επιτροπής και ο πρόεδρος της Κοινότητας εμμέσως από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

Το Δημοτικό Συμβούλιο είναι όργανο του Δήμου και απαρτίζεται από μέλη που ο αριθμός τους εξαρτάται από τον πληθυσμό του Δήμου. Σε Δήμους των οποίων ο πληθυσμός υπερβαίνει τις 100.000, εκλέγονται 31, στους έχοντες πληθυσμό άνω των 30.000 κατοίκων 25, στους έχοντες άνω των 20.000 κατοίκων 19, στους έχοντες άνω των 7000 κατοίκων 15, στους έχοντες άνω των 4000 κατοίκων 11 και στους υπόλοιπους 9 σύμβουλοι.

Η Δημαρχιακή Επιτροπή εκτελεστικό όργανο του Δήμου και ο αριθμός των μελών εξαρτάται από τον αριθμό των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου, και για μεν συμβούλια μέχρι 19 μελών αποτελείται από 3 μέλη και για παραπάνω από 5 μέλη. Πρόεδρος της Δημαρχιακής Επιτροπής είναι ο Δήμαρχος.

¹ (ΦΕΚ 139/1-7-1954 τ.Α.)

Το Κοινοτικό Συμβούλιο είναι εκτελεστικό όργανο, ο αριθμός των συμβούλων εξαρτάται από τον αριθμό των κατοίκων: 5 σύμβουλοι σε κοινότητες που έχουν μέχρι 1.000 κατοίκους, 7 μέχρι 2.000 κατοίκους, 9 μέχρι 4.000 κατοίκους, 11 μέχρι 7.000 κατοίκους και 15 στις λοιπές περιπτώσεις.

Σύμφωνα με τον νέο κώδικα οι λειτουργίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης διευρύνθηκαν και καθορίστηκαν με μεγαλύτερη σαφήνεια και ενιαίο τρόπο. Πέρα από τη γενική διάταξη του άρθρου 20, με το οποίο καθορίζεται ότι στην αρμοδιότητα των Δήμων και Κοινοτήτων ανήκει η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, με το άλλο άρθρο καθορίστηκαν οι λειτουργίες που ανήκουν αποκλειστικά στην αρμοδιότητα τους. Έτσι στις υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. ανήκουν οι υπόνομοι, η αποχέτευση, οι δρόμοι, οι πλατείες, οι γέφυρες, η ύδρευση και η καθαριότητα, οι κήποι, τα άλση, οι παιδικές χαρές, οι χώροι αναψυχής, οι αγορές.

Η βουλή των Ελλήνων ψηφίζει τον **N.1065/1980**². Σύμφωνα με το νόμο αυτό γίνεται η καθιέρωση της πρώτης βαθμίδας της τοπικής αυτοδιοίκησης, την οποία αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες και η εσωτερική διάρθρωση της πρώτης βαθμίδας, δηλαδή το μέγεθος των δήμων και κοινοτήτων.

Με τον νόμο 1065/1980 προβλέπεται ότι δήμοι είναι οι πρωτεύουσες των νομών και οι πόλεις που έχουν περισσότερους από 10.000 κατοίκους. Οι δε δήμοι που έχουν περισσότερους από 150.000 κατοίκους διαιρούνται σε διαμερίσματα. Επίσης ως προς τις κοινότητες ο νέος κώδικας καθόρισε ελάχιστο όριο πληθυσμού για να αποτελέσει ένας συνοικισμός ιδιαίτερη κοινότητα τους 1000 κατοίκους.

Σύμφωνα με το νόμο, η κοινότητα διοικείται από το κοινοτικό συμβούλιο και τον πρόεδρο. Το κοινοτικό συμβούλιο αποτελείται από πέντε (5) μέλη σε κοινότητες

² (ΦΕΚ 168/24-7-1980)

με πληθυσμό έως 1000 κατοίκων, επτά (7) μέλη σε κοινότητες 1001 έως 2000 κατοίκων, εννέα (9) σε κοινότητες 2001 έως 5000 κατοίκων και έντεκα (11) στις λοιπές κοινότητες. Στον αριθμό αυτό των συμβούλων περιλαμβάνεται και ο πρόεδρος.

Για την διοίκηση τους οι δήμοι διαθέτουν τρία (3) όργανα το Δημοτικό Συμβούλιο, τη Δημαρχιακή Επιτροπή και το Δήμαρχο. Τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου εξαρτώνται από τον πληθυσμό του Δήμου. Έτσι για Δήμους με πληθυσμό έως 7000 κατοίκων αποτελείται από 11 μέλη, για Δήμους έως 20.000 κατοίκων από 15 μέλη, για Δήμους έως 30.000 κατοίκων από 19 μέλη, για Δήμους έως 60.000 κατοίκων από 25 μέλη, για Δήμους έως 100.000 κατοίκων από 31 μέλη, για Δήμους έως 150.000 κατοίκων από 39 μέλη, για Δήμους έως 300.000 κατοίκων από 47 μέλη, για Δήμους έως 500.000 κατοίκων από 55 μέλη, για Δήμους έως 500.001 κατοίκων και άνω από 61 μέλη. Η Δημαρχιακή Επιτροπή αποτελείται από τον Δήμαρχο ή τον βοηθό Δημάρχου που έχει ορίσει ο ίδιος Δήμαρχος ως πρόεδρο και από 2 μέλη αν το συμβούλιο έχει έως και 15 μέλη, 4 αν το συμβούλιο έχει έως και 30 μέλη, 6 αν το συμβούλιο έχει έως και 55 μέλη και 8 αν το συμβούλιο έχει έως και 60 μέλη.

Επίσης, σύμφωνα με τον παραπάνω νόμο στην αποκλειστική αρμοδιότητα των δήμων και κοινοτήτων ανήκουν οπωσδήποτε:

1. Η κατασκευή, η συντήρηση και η λειτουργία συστημάτων υδρεύσεως,
2. Η κατασκευή, η συντήρηση δημοτικών ή κοινοτικών οδών, πλατειών και γεφυρών.
3. Η καθαριότητα καθώς και η συλλογή και η επεξεργασία απορριμμάτων.
4. Η αστική συγκοινωνία.

5. Η κατασκευή και η συντήρηση δημοτικών ή κοινοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων, κέντρων νεότητας και παιδικών χαρών.
6. Η ίδρυση, η συντήρηση και η λειτουργία κοιμητηρίων κ.α.

Σε ότι αφορά τη σύνθεση των δημοτικών και κοινοτικών αρχών, καθορίστηκε και ισχύει μέχρι και σήμερα από **τον Νόμο 1270/1982**³.

Κατά τις διατάξεις, του Π.Δ. 323/1989⁴, με το οποίο κωδικοποιήθηκαν σε ενιαίο κείμενο νόμου, με τίτλο «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας» οι ισχύουσες διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα⁵, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με νόμος και διατάγματα που ψηφίσθηκαν από το 1982-1988, η μεν Κοινότητα διοικείται από το Κοινοτικό Συμβούλιο και τον Πρόεδρο ο δε Δήμος από το Δημοτικό Συμβούλιο, τη Δημαρχιακή Επιτροπή και το Δήμαρχο.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο αποτελείται από 7 μέλη σε Κοινότητες με πληθυσμό έως 2000 κατοίκους, 9 σε Κοινότητες 2000 έως 5000 κατοίκων και 11 στις λοιπές κοινότητες. Στον αριθμό αυτό των συμβούλων, περιλαμβάνεται και ο Πρόεδρος.

Το Δημοτικό Συμβούλιο αποτελείται από 11 μέλη σε Δήμους με πληθυσμό έως 5000 κατοίκων, 15 μέλη σε δήμους 5001-10.000 κατοίκων, 19 μέλη σε δήμους 10.001-30.000 κατοίκων, 25 μέλη σε δήμους 30.001- 60.000 κατοίκων, 31 μέλη σε δήμους 60.001- 100.001 κατοίκων, 35 μέλη σε δήμους 100.001-150.000 κατοίκων, 39 μέλη σε δήμους 150.001 -500.000 κατοίκων, 41 μέλη σε δήμους 500.001 κατοίκων και άνω.

Η Δημαρχιακή Επιτροπή αποτελείται από τον Δήμαρχο ή τον Αντιδήμαρχο που έχει ορίσει ο Δήμαρχος ως Πρόεδρο και από 2 μέλη αν το Συμβούλιο έχει έως και 15

³ (ΦΕΚ 93/10-8-1982 τ.Α)

⁴ (ΦΕΚ Α'146/1-6-1989)

⁵ (Π.Δ. 76/1985)

μέλη, 4 αν το Συμβούλιο έχει έως και 31 μέλη και 6 μέλη αν το συμβούλιο έχει έως και 41 μέλη.

Τελευταίο Νομοθετικό Διάταγμα για την Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι ο νόμος 3463/2006⁶ «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».

1.1.1 ΠΡΩΤΗ ΒΑΘΜΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ - ΣΗΜΕΡΑ

Η ελληνική επικράτεια είναι διαιρεμένη σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ). Σήμερα λειτουργούν 914 Δήμοι και 120 Κοινότητες, η λειτουργία των οποίων ρυθμίζεται από τις διατάξεις του Ν. 3463/2006 (Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων) καθώς και τα νομοθετήματα, τις Υπουργικές Αποφάσεις και τις εγκυκλίους που εκδόθηκαν μετά την ψήφιση του.

Τους ΟΤΑ αποτελούν οι Δήμοι και οι Κοινότητες. Επικεφαλής των Δήμων είναι οι Δήμαρχοι, οι Κοινοτάρχες και τα Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια αντίστοιχα.

Οι ΟΤΑ αποτελούν Ν.Π.Δ.Δ.(Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου) και απολαύουν διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας. Αυτό σημαίνει ότι έχουν δικαιώματα και υποχρεώσεις, δική τους περιουσία, δικό τους προϋπολογισμό και απασχολούν δικούς τους υπαλλήλους. Η οικονομική τους δυνατότητα είναι βασικός παράγοντας για την ουσιαστική λειτουργία τους. Γι' αυτό, το κράτος μεριμνά για την εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων τους. Η μέριμνα αυτή πραγματοποιείται με ρυθμίσεις εκ μέρους του κράτους που να εξασφαλίζουν έσοδα, όπως π.χ. από τον φόρο ακίνητης περιουσίας. Η πολιτεία ασκεί διοικητική εποπτεία στους ΟΤΑ με τρόπο, όμως, που να μην εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους, δηλαδή ασκεί έλεγχο νομιμότητας των πράξεων τοπικής αρμοδιότητάς τους και όχι έλεγχο σκοπιμότητας (δεν εξετάζει αν οι πράξεις τους εξυπηρετούν κάποιο σκοπό ή όχι).

⁶ (ΦΕΚ Α' 114 /30-6-2006)

Στην αρμοδιότητα των ΟΤΑ ανήκουν οι τοπικές υποθέσεις. Τοπική υπόθεση είναι εκείνη που αναφέρεται στην προαγωγή των συμφερόντων των κατοίκων της περιφέρειας των ΟΤΑ. Νόμος⁷ καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή τους στους επί μέρους βαθμούς. Ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας απαριθμεί, ενδεικτικά, ορισμένες αρμοδιότητες που ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των ΟΤΑ πρώτης βαθμίδας. Τέτοιες αρμοδιότητες αποτελούν: Η κατασκευή, συντήρηση και βελτίωση των κοινοχρήστων δημοτικών χώρων (δρόμοι, πάρκα, πλατείες, κ.λπ.), η καθαριότητα και η περισυλλογή των απορριμμάτων, η συντήρηση των σχολικών κτιρίων, η διαχείριση των δημοτικών επιχειρήσεων, η κατασκευή και συντήρηση βρεφονηπιακών σταθμών και νοσηλευτικών ιδρυμάτων, κ.λπ.

Τα όργανα⁸ των ΟΤΑ εκλέγονται απευθείας από το λαό με άμεση, μυστική, και καθολική ψηφοφορία κάθε 4 χρόνια. Η αμεσότητα της εκλογής των οργάνων αποτελεί έκφραση λαϊκής κυριαρχίας. Και είναι μονομελή: ο Δήμαρχος ή ο αντιδήμαρχος για τους δήμους, ο Πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος για τις κοινότητες και συλλογικά: το Δημοτικό Συμβούλιο και η Δημορχιακή Επιτροπή, της δε κοινότητας το κοινοτικό συμβούλιο. Ο Δήμαρχος και ο Πρόεδρος εκτελούν τις αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, προϊστανται των υπηρεσιών του δήμου ή της κοινότητας και τους εκπροσωπούν.

Δήμοι με πληθυσμό περισσότερο από 100.000 κατοίκους μπορεί να διαιρεθούν σε διαμερίσματα. Όργανα των διαμερισμάτων είναι το συμβούλιο του διαμερίσματος και ο πρόεδρος του. Στους Δήμους και στις Κοινότητες που συστήθηκαν με το Σχέδιο ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ⁹, η εδαφική περιφέρεια κάθε Ο.Τ.Α που

⁷ Νόμος 3463/2006 (ΦΕΚ 114 Άρθρο 75, «Αρμοδιότητες»)

⁸ Άρθρο 19,20,21,22 Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α 114/30/6/06)

⁹ (Ν.2539/1997)

καταργήθηκε και κάθε οικισμού που προσαρτήθηκε ονομάζεται «Τοπικό Διαμέρισμα». Προβλέπεται, επίσης, και η δυνατότητα διαίρεσης μιας περιοχής του Δήμου ή της Κοινότητας σε συνοικίες (συνοικιακά συμβούλια).

Για την καλύτερη συνεργασία των ΟΤΑ έχουν συσταθεί οι Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων. Οι ενώσεις αυτές είναι ΝΠΔΔ και διακρίνονται σε τοπικές (κατά περιφέρεια νομού) και την Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας και η Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας. Η συμμετοχή των δήμων και κοινοτήτων στις ενώσεις αυτές είναι υποχρεωτική. Σκοπός των ενώσεων είναι η προαγωγή της αυτοδιοίκησης, η έρευνα και μελέτη σχετικών προβλημάτων, κ.λπ.

1.2 ΔΕΥΤΕΡΗ ΒΑΘΜΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ –ΣΗΜΕΡΑ

Μέχρι το έτος 1994 οι επικεφαλής των νομών, Νομάρχες, διορίζονταν και παύονταν με Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ.) που εκδιδόταν μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών.

Το έτος 1994 δημοσιεύεται ο Ν.2218/1994 «Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις», ο οποίος ουσιαστικά εισάγει στη χώρα μας τον θεσμό του δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης, τη λεγόμενη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (Ν.Α.), η οποία έχει ως προορισμό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιφέρειάς της, δηλαδή του νομού και είναι αυτοδιοικούμενο κατά τόπο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου¹⁰. Σήμερα λειτουργούν 47 Νομαρχίες με αιρετό επικεφαλής των Νομάρχη, και 3 διευρυμένες Νομαρχίες με αιρετό επικεφαλής τον Πρόεδρο της Διευρυμένης Ν.Α.

¹⁰ Άρθρο 1 και 2 παρ.1 ν.2218/94 «Σύσταση –Νομική Μορφή»

Η περιφέρεια κάθε Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης συμπίπτει με την περιφέρεια του νομού και έδρα της είναι η πρωτεύουσα του νομού¹¹. Η ονομασία κάθε Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης αποτελείται από τις λέξεις «Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση» και το όνομα του αντίστοιχου νομού. Κατ' εξαίρεση, οι νομαρχίες Ανατολικής Αττικής και Δυτικής Αττικής αποτελούν ξεχωριστές Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις με περιφέρεια, ονομασία και έδρα τις αντίστοιχες των νομαρχιών αυτών.

Όργανα¹² των Ν.Α. είναι το Νομαρχιακό συμβούλιο, η Νομαρχιακή Επιτροπή και ο Νομάρχης.

Τα όργανα αυτά είναι αιρετά και για την ανάδειξη τους διενεργούνται εκλογές¹³ κάθε τέσσερα (4) χρόνια ταυτόχρονα σε όλη την επικράτεια. Νομάρχης εκλέγεται ο υποψήφιος νομάρχης του επιτυχόντος συνδυασμού και η θητεία του είναι τετραετής. Η εγκατάσταση του νομάρχη και των μελών του νομαρχιακού συμβουλίου γίνεται την 1^η Ιανουαρίου του επομένου, από την εκλογή, έτους και η θητεία λήγει στις 31 Δεκεμβρίου του τέταρτου έτους.

Εκλογικό δικαίωμα έχουν οι δημότες εκλογείς των δήμων και των κοινοτήτων που περιλαμβάνονται στην περιφέρεια της Ν.Α.

Αρμοδιότητες¹⁴ της Ν.Α. είναι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων του νομαρχιακού επιπέδου και συγκεκριμένα ασκούνται από τα όργανα της. Τέτοιες Αρμοδιότητες αποτελούν: εξασφάλιση της δημόσιας υγιεινής, η κατασκευή σχολικών κτιρίων, απαλλοτρίωση ακινήτων, τη μελέτη, την κατασκευή και τη συντήρηση τεχνικών έργων οδοποιίας, ίδρυση κέντρων παροχής πολιτιστικών και κοινωνικών υπηρεσιών κ.λ.π.

¹¹ Άρθρο 2 παρ.2 ν.2218/94 «Όρια-Έδρα-Όνομα»

¹² Άρθρο 4 παρ. 1 ν.2218/94 «Όργανα των Ν.Α.»

¹³ Άρθρα 4 παρ.2 εδ.1 και 5 παρ. 1 ν.2218/94, 13 παρ.2 ν.2307/95 «Νομαρχιακή περίοδος»

¹⁴ Άρθρα 3 παρ.1 και 58 παρ.1 Ν.2218/94, 5 παρ.1,2 και 3, 6 παρ.15, 24 και 25 Ν.2240/94, 14 παρ.4α Ν.2273/1994, 11 παρ. 1 Ν. 2325/1995 «Αρμοδιότητες»

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

1.3 ΘΕΣΜΟΙ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

1.3.1 Επιχειρήσεις¹⁵

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε επιχειρήσεις οι οποίες καλούνται επιχειρήσεις ΟΤΑ.

Οι επιτρεπόμενες μορφές των Επιχειρήσεων αυτών είναι:

- Δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις
- Ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.
- Επιχειρήσεις ειδικού σκοπού

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ Ή ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Οι Επιχειρήσεις αυτές έχουν ως αντικείμενο την ανάπτυξη δραστηριοτήτων, συναφών με αντίστοιχου περιεχομένου αρμοδιότητες τους, που αναφέρονται στους τομείς της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, της παιδείας, του πολιτισμού, του αθλητισμού και του περιβάλλοντος.

Σκοπός των ανωτέρω επιχειρήσεων μπορεί να είναι επίσης η οργάνωση δημοτικής συγκοινωνίας, καθώς και η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας για την ανάπτυξη της περιοχής τους.

Η σύσταση κοινωφελούς επιχείρησης γίνεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η πράξη του Γενικού Γραμματέα

¹⁵ Ν. 3463/2006 ΦΕΚ Α' 114 (Άρθρο 252-270) Επιχειρήσεις Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

της Περιφέρειας περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της απόφασης του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και αποτελεί το καταστατικό της επιχείρησης.

Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο. Τα μέλη του αποτελούνται από αιρετούς εκπροσώπους του Δήμου, από εκπρόσωπο εργαζομένων της επιχείρησης και κατοίκους του Δήμου που έχουν πείρα οι γνώσεις σχετικά με το αντικείμενο της επιχείρησης.

Η κοινωφελής επιχείρηση είναι δυνατόν να χρηματοδοτείται από τον οικείο Ο.Τ.Α. για τις δραστηριότητες και τις παρεχόμενες από αυτήν υπηρεσίες. Επίσης εφόσον η δραστηριότητα της επιχείρησης συνδέεται με την παροχή υπηρεσιών, είναι δυνατή, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου αυτής, η είσπραξη εύλογης αποζημίωσης από τους αποδέκτες αυτών για κάλυψη μέρους του κόστους των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Μερικές από τις Δημοτικές Επιχειρήσεις που οι περισσότεροι Δήμοι διαθέτουν είναι:

- **Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης**, που σαν αντικείμενο έχει την πολιτιστική ανάπτυξη του Δήμου μέσω διοργάνωσης διαφόρων εκδηλώσεων.
- **Αναπτυξιακή Δημοτική Επιχείρηση**, που σκοπεύει στο να παίρνει γενικές πρωτοβουλίες για την πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη του Δήμου.
- **Κατασκευαστική Δημοτική Επιχείρηση**, που αναλαμβάνει τεχνικά έργα από το Δήμο.

ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ Ο.Τ.Α.

Οι Ανώνυμες Εταιρίες περαιτέρω διακρίνονται, σύμφωνα με τον νόμο 3463/2006:

- 1. Κοινές ανώνυμες εταιρίες ΟΤΑ** (του ν. 2190/1920, όπως αυτός ισχύει).
- 2. Αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες ΟΤΑ .**
- 3. Δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρίες ΟΤΑ (Μονομετοχικές).**

ΚΟΙΝΕΣ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ (ΟΤΑ)

Οι κοινές ανώνυμες εταιρίες ΟΤΑ συνιστώνται από έναν ή περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες, είτε με τη συμμετοχή Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων ή άλλων φορέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης, θεωρούνται Επιχειρήσεις ΟΤΑ, εφόσον τα νομικά αυτά πρόσωπα διαθέτουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου (δηλαδή τουλάχιστον 50%+1 μετοχή). Το υπόλοιπο μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να κατέχεται από άλλα **φυσικά ή νομικά πρόσωπα**. Στην εταιρεία της μορφής αυτής είναι δυνατή η συμμετοχή και του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ. Κύριος σκοπός των επιχειρήσεων του τύπου αυτού είναι η άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Οι κοινές ανώνυμες εταιρίες ΟΤΑ λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της εμπορικής και φορολογικής νομοθεσίας, καθώς και τις ειδικότερες ρυθμίσεις του άρθρου 265 του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα¹⁶.

Η σύσταση ή συμμετοχή σε Επιχείρηση ΟΤΑ, γίνεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

¹⁶ Άρθρο 265 παρ. 1 Ν.3463/2006

Η απόφαση περιλαμβάνει αναγκαία την επωνυμία, την κατηγορία, το σκοπό, τη διάρκεια, την έδρα της επιχείρησης, το κεφάλαιο, τη διοίκηση, τους πόρους, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο απαραίτητο, κατά την κρίση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

Ο προσδιορισμός της επωνυμίας της επιχείρησης αυτού του είδους γίνεται ως εξής: Προηγείται ο τίτλος με βάση το σκοπό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του Ν. 2190/1920, και ακολουθεί το ακρωνύμιο «Ανώνυμη Εταιρία ΟΤΑ»: π.χ. **ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΚΗ Ανώνυμη Εταιρία ΟΤΑ.**

Στην ανωτέρω επωνυμία μπορεί να συμπληρωθεί και τοπικός προσδιορισμός : π.χ. **ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΓΡΙΝΙΟΥ Ανώνυμη Εταιρία ΟΤΑ.**

Πριν τη λήψη της παραπάνω απόφασης απαιτείται η εκπόνηση σχετικής **οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας**, από την οποία πρέπει να προκύπτει η βιωσιμότητα της επιχείρησης.

Επίσης, απαιτείται καταστατικό με τύπο συμβολαιογραφικού εγγράφου, απόφαση του οικείου Νομάρχη, καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών, που τηρείται στην οικεία Νομαρχία καθώς και δημοσίευση/ καταχώρηση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία (3) , ενώ η θητεία αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη.

Οι Δήμοι, οι Κοινότητες, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, διατηρούν πάντοτε κοινές μη προνομιούχες μετοχές, που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά (δηλαδή όλοι μαζί οι ανωτέρω) την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Κατά το υπόλοιπο μέρος μπορεί να συμμετέχουν το Δημόσιο, άλλα φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών.

Ο τρόπος πρόσληψης¹⁷ του προσωπικού των κοινών ανωνύμων εταιρειών ΟΤΑ ρυθμίζεται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο θα εκδοθεί ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ, η οποία παρέχεται σε αποκλειστική προθεσμία ενός μηνός αφότου ζητηθεί.

Η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από τις κοινές ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ διενεργείται βάσει κανονισμού, που καταρτίζει το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας. Σε αυτόν ρυθμίζονται τα σχετικά με:

- τα αρμόδια όργανα της εταιρείας,
- την εφαρμοζόμενη διαδικασία (ανοικτός, κλειστός διαγωνισμός, ανάθεση με διαπραγμάτευση), τις προϋποθέσεις και τους όρους ανάθεσης,
- τα κριτήρια και τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής.

Με τις ρυθμίσεις αυτές θα πρέπει να διασφαλίζονται οι αρχές της διαφάνειας και της αντικειμενικότητας.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΟΤΑ

Στο μετοχικό κεφάλαιο των **αναπτυξιακών ανώνυμων εταιριών ΟΤΑ** συμμετέχουν ΟΤΑ α 'ή β' βαθμού ή και άλλοι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αυτές έχουν ως **αποκλειστικό αντικείμενο**:

- την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των ΟΤΑ και των ενώσεών τους (π.χ. ΚΕΔΚΕ, ΤΕΔΚ) και της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης,
- την προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης του Δήμου ή της Κοινότητας ή της ευρύτερης περιοχής,
- την ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος ,

¹⁷ Άρθρο 265 παρ.6 3463/2006

- τη συμμετοχή τους σε προγράμματα ή την εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο.

Σε αυτές τις επιχειρήσεις επιτρέπεται η συμμετοχή και φορέων του δημοσίου τομέα, συνεταιρισμών και ενώσεων αυτών, επιστημονικών φορέων, επιμελητηρίων, φορέων συλλογικών κοινωνικών ή οικονομικών συμφερόντων, καθώς και τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων. Στην περίπτωση όμως αυτή **οι ΟΤΑ και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης** είναι απαραίτητο να κατέχουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου.

Οι Αναπτυξιακές Ανώνυμες Εταιρίες Ο.Τ.Α., ιδρύονται προκειμένου να εξυπηρετούνται ευρύτερες γεωγραφικές περιοχές ή αναπτυξιακές ανάγκες, πέραν των στενών διοικητικών ορίων ενός Δήμου ή μιας Κοινότητας πρέπει να επιδιώκεται η σύστασή τους από περισσότερους ΟΤΑ.

Η σύσταση ή η συμμετοχή σε επιχείρηση ΟΤΑ γίνεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

Η απόφαση περιλαμβάνει αναγκαία την επωνυμία, την κατηγορία, το σκοπό, τη διάρκεια, την έδρα της επιχείρησης, το κεφάλαιο, τη διοίκηση, τους πόρους, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο απαραίτητο, κατά την κρίση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Παράλληλα, στην ίδια απόφαση αναφέρεται ρητά, προς αποφυγή συγχύσεων ως προς το ιδρυτικό της καθεστώς, η ειδικότερη κατηγορία επιχείρησης, στην οποία αυτή ανήκει., σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 252.¹⁸

Ο προσδιορισμός της επωνυμίας της επιχείρησης αυτού του είδους γίνεται ως εξής: Προηγείται ο τίτλος με βάση το σκοπό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του Ν. 2190/1920 και ακολουθεί το ακρωνύμιο « Αναπτυξιακή Ανώνυμη

¹⁸ Άρθρο 253 παρ. 4 ΔΚΚ

Εταιρία ΟΤΑ»: π.χ. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ **Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία ΟΤΑ ή ΑΝ. ΑΡ. Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία ΟΤΑ.**

Πριν τη λήψη της παραπάνω απόφασης απαιτείται η εκπόνηση σχετικής **οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας**, από την οποία πρέπει να προκύπτει η βιωσιμότητα της επιχείρησης.

Η ίδια υποχρέωση υφίσταται και σε κάθε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της επιχείρησης με καταβολή μετρητών ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων. Για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών δεν απαιτείται η ανωτέρω υποχρέωση. Επίσης, η μελέτη αυτή δεν απαιτείται, εφόσον δεν μεταβάλλονται οι βασικές λειτουργικές δομές της αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρίας.

Απαιτείται καταστατικό με τύπο συμβολαιογραφικού εγγράφου, απόφαση του οικείου Νομάρχη, καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Επιχειρήσεων, που τηρείται στην οικεία νομαρχία καθώς και δημοσίευση/ καταχώρηση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία (3) , ενώ η θητεία αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη.

Επισημαίνεται, ότι οι αναπτυξιακές ανώνυμες εταιρίες μπορούν να συμμετέχουν σε προγραμματικές συμβάσεις ως εκ τρίτου συμβαλλόμενες¹⁹.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ Η ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΟΤΑ (ΜΟΝΟΜΕΤΟΧΙΚΕΣ).

Οι δημοτικές ή κοινοτικές **ανώνυμες εταιρίες (μονομετοχικές)** ²⁰ έχουν ως αποκλειστικό σκοπό:

¹⁹ Άρθρο 265 παρ.4 ΔΚΚ

- την αξιοποίηση της ακίνητης δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας και
- την εκμετάλλευση κοινοχρήστων χώρων.

Είναι δυνατή η σύσταση δημοτικής ή κοινοτικής ανώνυμης εταιρείας, με σκοπό την αξιοποίηση της δημοτικής ή κοινοτικής ακίνητης περιουσίας ή την εκμετάλλευση κοινοχρήστων χώρων, **μόνον από ένα Δήμο ή μία Κοινότητα**, οι οποίοι και **εισφέρουν το σύνολο του εταιρικού κεφαλαίου**.

Η σύσταση γίνεται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

Στην απόφαση αυτή καθορίζονται απαραίτητα η επωνυμία, η κατηγορία, ο σκοπός, η διάρκεια, η έδρα της επιχείρησης, το κεφάλαιο, η διοίκηση, οι πόροι καθώς και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο κατά την κρίση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.

Ο προσδιορισμός της επωνυμίας της επιχείρησης αυτού του είδους γίνεται ως εξής: Προηγείται ο τίτλος με βάση το σκοπό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 5 του Ν. 2190/1920 και ακολουθεί το ακρωνύμιο « Μονομετοχική Δημοτική/Κοινοτική Ανώνυμη Εταιρία»: πχ **ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Μονομετοχική Δημοτική Ανώνυμη Εταιρία ή ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Δημοτική Ανώνυμη Εταιρία.**

Πριν τη λήψη της παραπάνω απόφασης απαιτείται η εκπόνηση σχετικής **οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας**. Από αυτήν πρέπει να προκύπτει η βιωσιμότητα της επιχείρησης, που αφορά η απόφαση.

Απαιτείται καταστατικό με τύπο συμβολαιογραφικού εγγράφου, απόφαση του οικείου Νομάρχη, καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών, που τηρείται στην οικεία Νομαρχία καθώς και δημοσίευση/ καταχώρηση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

²⁰ Άρθρο 266 ΔΚΚ

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία (3) , ενώ η θητεία αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη.

Οι δημοτικές και κοινοτικές ανώνυμες εταιρίες (μονομετοχικές) διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο , τα μέλη του οποίου καθώς και οι αναπληρωτές τους ορίζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Τα οριζόμενα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, που είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου ή της Κοινότητας, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Ένα τουλάχιστον από τα αιρετά μέλη προέρχεται από τη μειοψηφία.

Διευθύνων Σύμβουλος της επιχείρησης δεν μπορεί να είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου προερχόμενο από τους αιρετούς εκπροσώπους του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Συνεπώς, ορίζεται ως Διευθύνων Σύμβουλος μέλος του Δ.Σ. που δεν είναι αιρετός. Για την πρόσληψη Γενικού Διευθυντή, εφόσον δεν έχει ορισθεί Διευθύνων Σύμβουλος.

Το προσωπικό των επιχειρήσεων αυτών συνδέεται με αυτές με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου και προσλαμβάνεται με βάση τις διατάξεις που ισχύουν για την πρόσληψη του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου των Δήμων και των Κοινοτήτων

Η σύναψη συμβάσεων μισθώσεως έργου, καθώς και η σύναψη συμβάσεων αναθέσεως έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών από τις δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρίες διενεργούνται βάσει των αντιστοίχων διατάξεων που ισχύουν για τις δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις.

Κατά τα λοιπά, οι εταιρίες του άρθρου αυτού διέπονται από τους κανόνες που αφορούν τις κοινές ανώνυμες εταιρίες ΟΤΑ.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΚΟΠΟΥ

Πρόκειται για επιχειρήσεις που συνιστώνται με ειδικές διατάξεις νόμου, οι οποίες και διέπουν την οργάνωση και λειτουργία τους, συνεπώς οι επιχειρήσεις αυτές είναι Επιχειρήσεις ΟΤΑ. Ένα παράδειγμα επιχείρησης ειδικού σκοπού είναι **Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης**, που έχει την ευθύνη για την λειτουργία και συντήρηση του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης του δήμου, για τα σχετικά έργα καθώς και την έκδοση και είσπραξη των λογαριασμών.

1.3.2 Σύνδεσμοι²¹

Δύο ή περισσότεροι Δήμοι ή Κοινότητες μπορούν, με απόφαση καθενός από τα δημοτικά ή κοινοτικά τους συμβούλια, να συστήσουν Σύνδεσμο Δήμων ή Κοινοτήτων ή Δήμων και Κοινοτήτων με ειδικό σκοπό την εκτέλεση έργων ή την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών ή την άσκηση αρμοδιοτήτων τους, καθώς και για το σχεδιασμό και την κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη του ευρύτερου χώρου τους. Οι σύνδεσμοι αυτοί αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. α' βαθμού.

Η απόφαση των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, περιέχει τον ειδικό σκοπό για τον οποίο ιδρύεται ο σύνδεσμος, τη χρονική διάρκεια και την έδρα του, καθώς και τις εισφορές που πρέπει να καταβάλλει κάθε χρόνο κάθε Δήμος ή κάθε Κοινότητα. Στην απόφαση σύστασης του Συνδέσμου αναφέρονται ρητά και οι υπηρεσίες, για τις οποίες επιβάλλονται τέλη.

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, αφού ελέγξει τη νομιμότητα των σχετικών αποφάσεων των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων που αφορούν τη

²¹ Νόμος 3463/2006 (ΦΕΚ 114 Άρθρο 245, «Σύνδεσμοι Δήμων & Κοινοτήτων»)

σύσταση του Συνδέσμου, εκδίδει σχετική πράξη που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια πράξη, σε περίπτωση που υπάρχει διαφωνία ανάμεσα στα συμβούλια, ορίζεται και η έδρα του Συνδέσμου.

1.3.3 Προγραμματικές Συμβάσεις²²

Για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης μιας περιοχής, καθώς και για την παροχή υπηρεσιών κάθε είδους, οι Δήμοι και οι Κοινότητες, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και τα Νομαρχιακά Διαμερίσματα των Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, οι Σύνδεσμοι Δήμων και Κοινοτήτων, οι Τ.Ε.Δ.Κ., η Ε.Ν.Α.Ε., η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα οποία συνιστούν ή στα οποία συμμετέχουν οι προαναφερόμενοι οργανισμοί και φορείς, οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα, καθώς και τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, περιλαμβανομένων και των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο, μεταξύ τους ή και με φορείς του δημόσιου τομέα.

Στις προγραμματικές συμβάσεις, που μετέχει το Δημόσιο, μπορεί να εκπροσωπείται και από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, στην οποία εκτελείται η προγραμματική σύμβαση.

Στις προγραμματικές συμβάσεις επιτρέπεται και η συμμετοχή κοινωφελών δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων, αναπτυξιακών ανωνύμων εταιρειών, επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. ειδικού σκοπού, Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.) με οποιαδήποτε νομική μορφή και αν λειτουργούν, επιχειρήσεων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης, επιμελητηρίων,

²² Νόμος 3463/2006 (ΦΕΚ 114 Άρθρο 225, «Προγραμματικές Συμβάσεις»)

επιστημονικών φορέων δημοσίου δικαίου, συνεταιρισμών, ενώσεων συνεταιρισμών και εργοδοτικών και εργατοϋπαλληλικών ενώσεων. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μπορεί να επιτρέπεται και η συμμετοχή τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων.

Στις προγραμματικές συμβάσεις απαραίτητα ορίζονται το αντικείμενο της σύμβασης, ο σκοπός και το περιεχόμενο των μελετών, των έργων, των προγραμμάτων ή των υπηρεσιών, ο προϋπολογισμός τους, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης της σύμβασης, οι πόροι από τους οποίους θα καλυφθούν οι αναλαμβανόμενες οικονομικές υποχρεώσεις και η διάρκεια της σύμβασης. Επίσης ορίζεται το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της και οι αρμοδιότητές του, καθώς και ρήτρες σε βάρος του συμβαλλόμενου που παραβαίνει τους όρους της προγραμματικής σύμβασης.

Οι συμβαλλόμενοι φορείς για την εκτέλεση των προγραμματικών συμβάσεων μπορεί να χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων μέσω προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους, τον Τακτικό Προϋπολογισμό ή άλλα εθνικά ή περιφερειακά προγράμματα, καθώς και από τους προϋπολογισμούς των συμβαλλόμενων φορέων. Είναι δυνατή η χρηματοδότηση των συμβαλλομένων και από φορείς του δημόσιου τομέα που δεν μετέχουν στην προγραμματική σύμβαση.

1.3.4 Επιχειρησιακά Σχέδια ²³

Για να διασφαλισθεί, η νομιμότητα και η διαφάνεια δράσης των Δήμων και κοινοτήτων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, είναι απαραίτητη η μέτρηση της αποτελεσματικότητάς της, μέσω της υιοθέτησης στόχων και της θέσπισης εργαλείων σχεδιασμού, παρακολούθησης, αξιολόγησης και διόρθωσης του προγραμματισμού της υλοποίησης των στόχων αυτών.

Για τον σκοπό αυτόν, θεσμοθετείται η υποχρέωση εκπόνησης τετραετών επιχειρησιακών προγραμμάτων από τους Δήμους και τις Κοινότητες της Χώρας, στα οποία περιλαμβάνονται, τόσο ο οικονομικός και αναπτυξιακός προγραμματισμός, όσο και οι κοινωνικές δράσεις των πρωτοβαθμίων ΟΤΑ. Σε πρώτη φάση, την υποχρέωση αυτή, έχουν οι ΟΤΑ με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων και Δήμοι-πρωτεύουσες νομών, καθώς και οι ΟΤΑ που προέρχονται από εθελούσια συνένωση.

Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι και οι προτεραιότητες της τοπικής ανάπτυξης καθώς και της οργάνωσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών του ΟΤΑ και προσδιορίζονται οι δράσεις της τετραετίας για την επίτευξη των στόχων αυτών, καθώς και οι υφιστάμενες αλλά και οι εκτιμώμενες πιθανές πηγές χρηματοδότησης. Στη συνέχεια εξειδικεύεται σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης του ΟΤΑ και αυτοτελή Ετήσια Προγράμματα Δράσης των κοινωφελών δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων, της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης, των ν.π.δ.δ. των ΟΤΑ και των δημοτικών ή κοινοτικών ιδρυμάτων, ενώ μέρος του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι και το τεχνικό πρόγραμμα που προβλέπεται σε άλλες διατάξεις του προωθούμενου σχεδίου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.

²³ Νόμος 3463/2006 (ΦΕΚ 114 Αρθρα 203-207)

1.3.5 Διεθνείς Συνεργασίες²⁴

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες συνεργάζονται με πρωτοβάθμιους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης της αλλοδαπής, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και υπό την επιφύλαξη των διεθνών υποχρεώσεων της Χώρας σε διεθνές επίπεδο, για την προαγωγή της διαπεριφερειακής και συνοριακής συνεργασίας και τη συμμετοχή τους σε δίκτυα πόλεων και ενώσεων. Και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, για τη συμμετοχή τους σε δίκτυα, προγράμματα και πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες, μπορούν μέσω των Διεθνών Συνεργασιών να πραγματοποιούν πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις και ανταλλαγές αποστολών για την αντιμετώπιση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος, καθώς και να συνάπτουν συμφωνίες.

1.3.6 Αδελφοποιήσεις²⁵

Οι Δήμοι και οι Κοινότητες, στο πλαίσιο της ευρύτερης συνεργασίας τους με αντίστοιχους οργανισμούς ξένων χωρών, μπορούν να αναπτύσσουν τις κατά νόμο πρωτοβουλίες τους για θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές τους και να προβαίνουν σε πράξεις αδελφοποίησης των πόλεών τους, με στόχο τη μεταξύ τους προαγωγή των οικονομικών, πολιτιστικών, μορφωτικών και κοινωνικών σχέσεων και οργάνωση διαφορών κοινών πολιτιστικών εκδηλώσεων. Η αδελφοποίηση γίνεται με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου και με την σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 4 παρ. 2β του ν.3345/2005 (ΦΕΚ 135Α').

Συγκεκριμένα:

²⁴ Νόμος 3463/2006 (ΦΕΚ 114 Άρθρο 219, «Διεθνείς Συνεργασίες»)

²⁵ Νόμος 3463/2006 (ΦΕΚ 114 Άρθρο 220, «Αδελφοποιήσεις»)

- Σε **διεθνές επίπεδο** συνεργάζονται για την προαγωγή της διαπεριφερειακής και συνοριακής συνεργασίας και συμμετέχουν σε δίκτυα πόλεων και ενώσεων, ενώ
- Σε **ευρωπαϊκό επίπεδο** συμμετέχουν σε δίκτυα, προγράμματα και πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης

Ο Δήμος επιλέγεται ως εξής:

- Παρόμοιο όνομα
- Μια ιστορική προσωπικότητα
- Οικονομική μειονότητα

κλπ

Όλα τα παραπάνω αφορούν θεσμούς που μπορούν να συσταθούν ή να συμμετέχουν Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης 1^{ου} και 2^{ου} βαθμού καθώς και άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα με σκοπό την καλύτερη λειτουργία των ΟΤΑ.

1.4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Συνοψίζοντας τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η συνεχής οργανωτική αναδιάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί προϋπόθεση προκειμένου να μπορέσει να ανταποκριθεί η Τ.Α. στις προκλήσεις της νέας εποχής.

Με τον νέο ΔΚΚ²⁶ παρατηρούμε να αντιμετωπίζονται σε νέα βάση οι Θεσμοί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Για παράδειγμα η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας των ΟΤΑ συνέβαλε στην αξιοποίηση πλουτοπαραγωγικών πηγών και στην προώθηση της τοπικής ανάπτυξης, ιδίως εκεί όπου ο ιδιωτικός τομέας δεν παρουσίαζε ενδιαφέρον και στήριξε πολλές λειτουργίες των δήμων κυρίως σε προγράμματα κοινωνικής πολιτικής.

Τα Επιχειρησιακά Σχέδια, πολύ σημαντικός θεσμός, συντελούν στον προγραμματισμό, παρακολούθηση, υλοποίηση των δράσεων και της εξοικονόμησης πόρων με σκοπό την ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας.

Επίσης, οι Διεθνείς Συνεργασίες που πραγματοποιούν οι ΟΤΑ καλύπτουν και την αντιμετώπιση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος, για την προαγωγή των οικονομικών, πολιτιστικών, μορφωτικών και κοινωνικών σχέσεων και δεν ασκούνται μόνο στην πραγματοποίηση πολιτιστικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων.

²⁶ Νόμος 3463/2009 (ΦΕΚ Ι 14-30-6-2006)

Κεφάλαιο 2
Αναπτυξιακά Προγράμματα Της Τοπικής
Αυτοδιοίκησης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Τα Αναπτυξιακά Προγράμματα διακρίνονται σε δυο κατηγορίες πρώτη κατηγορία είναι τα *Εθνικά Προγράμματα* και η δεύτερη κατηγορία είναι τα *Κοινοτικά Προγράμματα*. Στο κεφάλαιο αυτό αναλύονται και οι δυο παραπάνω κατηγορίες και αναφέρονται τα σημαντικότερα σε και δίνεται μεγαλύτερο βάρος σε αυτά που αφορούν Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Πριν γίνει η παραπάνω ανάλυση αναφέρονται οι λόγοι ύπαρξης των αναπτυξιακών προγραμμάτων.

2.1 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΕΣ –ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Οι σημαντικές διαφορές που υπάρχουν στα επίπεδα ανάπτυξης μεταξύ των ευρωπαϊκών περιφερειών, αποτελούν σοβαρό εμπόδιο στη συγκρότηση του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα οδηγήθηκε σταδιακά στη διαμόρφωση μιας Περιφερειακής Κοινοτικής Πολιτικής (1975)²⁷, αφορούσε σημαντικές εκροές Κοινοτικών Πόρων-Αναπτυξιακά Προγράμματα στις Ευρωπαϊκές Περιφέρειες, με σκοπό την μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και της καθυστέρησης των λιγότερων αναπτυγμένων περιοχών στο σύνολο του ευρωπαϊκού χώρου.

Οι περιφερειακές ανισότητες διαφέρουν ανάμεσα στις Ευρωπαϊκές Περιφέρειες και για το λόγω αυτό η Περιφερειακή Πολιτική συναρτάτε άμεσα με το γενικότερο στόχο της προώθησης της Εθνικής Ανάπτυξης.

²⁷ Ίδρυση Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Οι βασικές περιφερειακές ανισότητες στις Ευρωπαϊκές Περιφέρειες εντοπίζονται στο κατά κεφαλήν ακαθάριστο εθνικό προϊόν, στα ποσοστά ανεργίας, στις φτωχές υποδομές (οδικό δίκτυο, λιμάνια κ.λ.π.), στις ιδιωτικές επενδύσεις κ.α

Τα μέσα εφαρμογής των πολιτικών περιφερειακής ανάπτυξης είναι οι *δημόσιες επενδύσεις* σε βασικές υποδομές (δίκτυα μεταφορών και επικοινωνιών, οργανωμένες βιομηχανικές περιοχές κ.λ.π) και τα *κίνητρα περιφερειακής ανάπτυξης* τα οποία απευθύνονται στις ιδιωτικές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν νέες παραγωγικές επενδύσεις στην περιφέρεια (επιδότησεις, φοροαπαλλαγές κ.λ.π.). Υπάρχουν επίσης δράσεις για το ανθρώπινο δυναμικό (εκπαίδευση και κατάρτιση), υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, μεταφορά τεχνογνωσίας, νέες τεχνολογίες, κ.λ.π.

Οι περιφερειακές ανισότητες σχετίζονται άμεσα με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την συμβολή της στην τοπική ανάπτυξη. Όταν μια χώρα χαρακτηρίζεται μειονεκτική σαν περιφέρεια ανάμεσα στις υπόλοιπες χώρες της περιφέρειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης λαμβάνει περισσότερες χρηματοδοτήσεις.

Με την σειρά της η Κεντρική Διοίκηση της μειονεκτικής αυτής χώρας κατανέμει τις χρηματοδοτήσεις αυτές με προτεραιότητα στις λιγότερες αναπτυγμένες περιφέρειες της λαμβάνοντας υπόψη διάφορα κριτήρια π.χ. πληθυσμιακά, γεωγραφικά κ.λ.π., με σκοπό την ανάπτυξη τους.

2.2 ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Τα *κοινοτικά προγράμματα* ορίζονται ως ένα σύνολο συναφών ενεργειών σε πολυετή βάση, οι οποίες συνδέονται άμεσα με την πραγματοποίηση κοινοτικών στόχων και την εφαρμογή των πολιτικών της Κοινότητας και έχουν στόχο να συμβάλουν στη λύση σοβαρών προβλημάτων που επηρεάζουν την κοινωνικό-οικονομική κατάσταση μιας ή περισσότερων περιφερειών και να εξασφαλίσουν την

καλύτερη άρθρωση των στόχων της κοινοτικής περιφερειακής πολιτικής με τους στόχους των άλλων κοινοτικών πολιτικών.

Ένα κοινοτικό πρόγραμμα αφορά περισσότερα από ένα κοινοτικά κράτη-μέλη. Με πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και μετά από διαβουλεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καθορίζει το πλαίσιο μέσα στο οποίο τοποθετούνται τα προγράμματα (στόχοι, γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής, είδος παρεμβάσεων, και επίπεδο κοινοτικής συνοχής).

Τα προγράμματα περιλαμβάνουν στόχους και αναμενόμενα αποτελέσματα, είδος ενεργειών, ζώνες και περιφέρειες εφαρμογής, σχέδιο χρηματοδότησης κ.α. Σχετικά με την χρησιμοποίηση των πόρων καθορίζεται ότι για την χρηματοδότηση των κοινοτικών προγραμμάτων λαμβάνεται υπόψη η ένταση των περιφερειακών ανισοτήτων στην Κοινότητα, τα προγράμματα σκοπεύουν να ευνοήσουν τις περιφέρειες που βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση.

Τα κοινοτικά προγράμματα είναι με άλλα λόγια ένα εργαλείο της Επιτροπής, το οποίο της επιτρέπει να αναπτύξει πρωτοβουλίες και να καλύψει κοινοτικούς στόχους και προτεραιότητες που αυτή διατυπώνει σε περιφερειακό επίπεδο και στόχους που μπορεί να μην καλύπτονται στα πλαίσια των εθνικών περιφερειακών προγραμμάτων και των αντίστοιχων εθνικών προγραμμάτων.

2.3 ΕΝΝΟΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Τα *εθνικά προγράμματα* είναι επίσης ένα σύνολο συναφών ενεργειών σε πολυετή βάση που αποφασίζονται όμως από τα κράτη-μέλη, καλύπτουν εθνικούς στόχους και συμβάλουν στην πραγματοποίηση των κοινοτικών στόχων και πολιτικών.

Ο στόχος τους είναι κυρίως η σύγκληση των οικονομιών των κρατών μελών με την μείωση περιφερειακών ανισοτήτων και μπορεί να αφορούν τμήμα μιας περιφέρειας σε ένα ή περισσότερα κράτη-μέλη.

Τα προγράμματα εκπονούνται με πρωτοβουλία των κρατών-μελών και υποβάλλονται στην Επιτροπή μετά από επεξεργασία από το κράτος-μέλος σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές (Ν.Α, Ο.Τ.Α κλπ) ή οργανισμούς μέσα στα όρια της εθνικής νομοθεσίας. Η Επιτροπή εκτιμά τα προγράμματα αυτά ανάλογα με την συνέπεια τους σε σχέση με τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης και ανάλογα με την συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων της κοινότητας στον περιφερειακό τομέα. Η εκτίμηση αυτή λαμβάνει υπόψη μια σειρά από παράγοντες: την ένταση της οικονομικής ανισότητας, τις επιπτώσεις στην απασχόληση, την συμβολή στην ανάπτυξη, την κατάσταση των οικονομικών τομέων, των χαρακτήρα των περιοχών (παραμεθόριος, νησιωτικός, ορεινός) κ.α.

Η Επιτροπή διατυπώνει τις παρατηρήσεις της, ενδεχομένως καταρτίζει από κοινού με το κράτος-μέλος το τελικό πρόγραμμα και τελικά εγκρίνει το πρόγραμμα.

Τα εθνικά προγράμματα πρέπει να περιλαμβάνουν τις περιφέρειες και ζώνες παρεμβάσεις, τους στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα, το είδος των ενεργειών, τις ενέργειες και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης, το σχέδιο χρηματοδότησης, τον προσδιορισμό των υπευθύνων αρχών ή οργανισμών που θα εκτελέσουν το πρόγραμμα κ.α.

Η Κοινότητα υποστηρίζει, μέσα από τα προγράμματα αυτά, τις εθνικές προσπάθειες περιφερειακής πολιτικής. Εκτιμά τα προγράμματα ανάλογα με τους στόχους και τις προτεραιότητες που η ίδια θέτει σε κοινοτικό επίπεδο, αλλά παρεμβαίνει στην εσωτερική διαδικασία κατάρτισης και υλοποίησης τους, η οποία παραμένει αποκλειστικά στην ευθύνη των κρατών-μελών.

Συμπερασματικά τόσο τα κοινοτικά όσο και τα εθνικά προγράμματα είναι περιφερειακά προγράμματα, ενταγμένα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο κοινοτικών στόχων και προτεραιοτήτων.

2.4 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

2.4.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΤΠΑ)

Η πρώτη προσπάθεια διαμόρφωσης μιας περιφερειακής πολιτικής στα πλαίσια της Κοινότητας γίνεται το 1975 με την έκδοση του ΕΤΠΑ²⁸. Το ΕΤΠΑ συμπληρώνει τις εθνικές περιφερειακές πολιτικές, κατανέμοντας το σύνολο των πόρων του στα κράτη μέλη με την μορφή επιχορηγήσεων. Οι επιχορηγήσεις αυτές απευθύνονται στις μειονεκτικές περιοχές, δίνονται με την μορφή συγχρηματοδότησης σε συγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια και αφορούν τις βασικές κατηγορίες επενδύσεων που είναι οι επενδύσεις σε έργα υποδομής για αναπτυξιακούς σκοπούς και επενδύσεις στους τομείς βιομηχανίας- βιοτεχνίας και υπηρεσιών.

Το ΕΤΠΑ τροποποιήθηκε²⁹ στην πάροδο του χρόνου, ώσπου το 1980 συμπεριλαμβάνει και την Ελλάδα, για την οποία αποφασίζεται ότι θα μπορεί να λαμβάνει το 13%³⁰ των πόρων του ΕΤΠΑ.

Ως βασική προϋπόθεση για την έγκριση της χρηματοδότησης των σχεδίων επένδυσης τέθηκε ότι αυτά θα πρέπει να εντάσσονται σε ένα πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης. Υποχρεώθηκαν, έτσι, όλα τα κράτη μέλη να συντάξουν προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης για την περίοδο 1981-1985. Τα προγράμματα αυτά περιείχαν τους στόχους και τις προτεραιότητες των εθνικών περιφερειακών

²⁸ κανονισμός 724/1975

²⁹ 1^η τροποποίηση κανονισμός 214/1979-2^η τροποποίηση κανονισμός 3325/1980, 3^η τροποποίηση κανονισμός 1787/1984

³⁰ σύστημα σταθερών «ποσοστώσεων» δηλαδή κάθε κράτος μέλος έχει δικαίωμα να αντλήσει πόρους μέχρι το ποσοστό που του αναλογεί

πολιτικών και συνοδεύονταν από κατάλογο των συγκεκριμένων έργων που θα χρηματοδοτούνταν από το ΕΤΠΑ.

2.4.2 ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ (ΜΟΠ)

Τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ) εγκρίθηκαν το 1985³¹, ξεκίνησαν το 1986 και ολοκληρώθηκαν το 1993 και αποτελούν την αφετηρία άσκησης ουσιαστικής Ευρωπαϊκής Περιφερειακής πολιτικής. Τα Μ.Ο.Π έθεσαν για πρώτη φορά στόχο υλοποίησης μιας ολοκληρωμένης μεσοπρόθεσμης προσπάθειας για την ανάπτυξη των μεσογειακών περιφερειών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μέσω πολυετών επιχειρησιακών προγραμμάτων. Αφορούν τις μεσογειακές περιοχές της Κοινότητας.

Με τα Μ.Ο.Π προωθήθηκε η χρηματοδότηση σχεδίων ενταγμένων σε συνολικά περιφερειακά προγράμματα, τα οποία διαμορφώθηκαν και πραγματοποιήθηκαν από τις ενδιαφερόμενες περιφέρειες.

Τα ΜΟΠ αποτελούνταν από πολυετές δράσεις που παρουσίαζαν συνοχή τόσο μεταξύ τους όσο και με τις κοινές πολιτικές και συμβάλουν στην υλοποίηση των κοινωνικό-οικονομικών στόχων των μεσογειακών περιοχών, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή τους στις νέες συνθήκες που δημιουργούνται με την διεύρυνση, με τους καλύτερους δυνατούς όρους. Τα ΜΟΠ αφορούσαν κυρίως παραγωγικές επενδύσεις, έργα υποδομής και την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.

Συγκεκριμένα, οι δράσεις των ΜΟΠ αφορούσαν τους εξής τομείς οικονομικής δραστηριότητας:

- Γεωργία, αλιεία
- Ενέργεια

³¹ κανονισμός 2088/1985

- Βιοτεχνία και βιομηχανία (συμπεριλαμβανομένων των οικοδομικών και των δημοσίων έργων)
- Υπηρεσίες (συμπεριλαμβανομένων και του τουρισμού)

Οι δράσεις έπρεπε να είναι συμπληρωματικές μεταξύ τους και προσαρμοσμένες στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των διαφόρων περιοχών και ζωνών, έτσι ώστε το σύνολο των χρησιμοποιούμενων εθνικών και κοινοτικών μέσων να αποκτά ολοκληρωμένο χαρακτήρα. Τέλος, οι δράσεις έπρεπε να συμβιβάζονται με τους κανόνες ανταγωνισμού και με τις αρχές του συντονισμού των γενικών καθεστώτων περιφερειακής ανάπτυξης.

Τα ΜΟΠ υποβάλλονται πριν το τέλος του 1986 από τις τρεις μεσογειακές χώρες (Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία) και καταρτίζονται στο κατάλληλο γεωγραφικό επίπεδο από τις περιφερειακές ή άλλες αρχές που ορίζονται από κάθε ενδιαφερόμενο κράτος-μέλος. Στη συνέχεια, τα προγράμματα εξετάζονται από την Επιτροπή με στόχο να προσδιοριστούν αφενός η συμφωνία και αφετέρου οι δράσεις που αποτελούν αντικείμενο χρηματοδοτικής συνδρομής της Κοινότητας. Το ύψος της συνδρομής καθορίζεται ανάλογα με τις πραγματικές ανάγκες των περιφερειών και με προτεραιότητα στις μειονεκτούσες περιοχές. Η εφαρμογή των ΜΟΠ αποτελεί αντικείμενο «συμβάσεων προγράμματος» μεταξύ των ενδιαφερόμενων μελών, δηλαδή, Επιτροπή, κράτη-μέλη, περιφερειακές αρχές ή άλλη αρχή που ορίζεται από το κράτος-μέλος.

Στην Ελλάδα καταρτίστηκαν 7 Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα: Κρήτης, Μακεδονίας και Θράκης, Δυτικής Ελλάδας και Πελοποννήσου, Νησιών Αιγαίου Πελάγους, Ανατολικής Κεντρικής Ελλάδος, Αττικής και τέλος ένα θεματικό, το Μ.Ο.Π Πληροφορικής.

Η αναπτυξιακή στρατηγική που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα από το 1984 μέχρι το 1993 (που καλύπτει τόσο τα ΜΟΠ όσο και το Α' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης)

χαρακτηρίστηκε κυρίως από την μεγάλη διασπορά των διαθέσιμων πόρων σε μικρά έργα υποδομής σε ολόκληρη τη χώρα. Η πολιτική αυτή στήριξε την οικονομική δραστηριότητα και διευκόλυνε τη βελτίωση του επιπέδου ζωής στις αγροτικές και περιμετρικές περιοχές. Αναβάθμισε το επαρχιακό δίκτυο μεταφορών και ενίσχυσε τον εκσυγχρονισμό των μικρών γεωργικών επιχειρήσεων και την ίδρυση ξενοδοχείων μικρού και μεσαίου μεγέθους σε πολλές περιοχές.

2.4.3 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Έναν άλλο μέσο της κοινοτικής περιφερειακής πολιτικής είναι τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το ταμείο συνοχής και αποτελούν και αυτά μέσο της Κοινότητας προκειμένου την επίτευξη της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής των Περιφερειών της, που εκφράζονται μέσω των Αναπτυξιακών Σχεδίων που υποβάλλουν οι χώρες μας προς την Κοινότητα.

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει στη διάθεσή της τέσσερα Διαρθρωτικά Ταμεία, μέσω των οποίων διοχετεύει χρηματοδοτική συνδρομή για να αντιμετωπίσει διαρθρωτικά, οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα, ώστε να μειωθούν οι ανισότητες μεταξύ διαφορετικών περιφερειών και κοινωνικών ομάδων:

- το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) European Regional Development Fund (ERDF)³²
- το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) European Social Fund (ESF)³³
- το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) Τμήμα προσανατολισμού European Agricultural Guidance and Guarantee Fund (EAGGF), Guidance Section³⁴

³² ιδρυτικός κανονισμός (ΕΟΚ) αρ. 4454/88 της 19/12/1988

³³ ιδρυτικός κανονισμός (ΕΟΚ) αρ. 4255/88 της 19/12/1988

³⁴ ιδρυτικός κανονισμός (ΕΟΚ) αρ. 4256/88 της 19/12/1988

- το χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ) Financial Instrument for Fisheries (FIFG)

2.5 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ) αποτελούν συνέχεια των παραπάνω προγραμμάτων. Τα ΚΠΣ είναι μια κοινή απόφαση, μια αμοιβαία ανάληψη των υποχρεώσεων από την Επιτροπή και τις εθνικές αρχές των κρατών –μελών.

Για την δημιουργία του ΚΠΣ υπεύθυνη είναι η Επιτροπή η οποία εξετάζει τα προτεινόμενα προγράμματα που έχουν υποβάλλει τα κράτη-μέλη, για να διαπιστώσει αν συμβιβάζονται με τους στόχους προτεραιότητας και τις κοινοτικές πολιτικές και καθορίζει την συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος-μέλος.

Το ΚΠΣ είναι δυνατόν να αναθεωρείται και αν προσαρμόζεται με πρωτοβουλία είτε του κράτους-μέλους, είτε της Επιτροπής σε συμφωνία με το κράτος-μέλος, ανάλογα με τα νέα στοιχεία και τα αποτελέσματα της εφαρμογής.

Ένα ΚΠΣ μπορεί να καλύψει περίοδο τριών έως πέντε ετών και περιλαμβάνει αναλυτικά:

- Τους άξονες προτεραιότητας που επελέγησαν για την κοινή δράση της Κοινότητας και του ενδιαφερόμενου κράτους –μέλους, καθώς και τα στοιχεία που αφορούν την συνοχή τους με την οικονομική και κοινωνική πολιτική του κράτους-μέλους
- Την περιγραφή των μορφών παρέμβασης, η οποία περιλαμβάνει ιδίως τα λειτουργικά προγράμματα, τους ειδικούς στόχους και τους κυριότερους τύπους των προβλεπόμενων μέτρων
- Το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης, στο οποίο προσδιορίζεται το ύψος και η διάρκεια των συνολικών κονδυλίων που προβλέπονται για διάφορες μορφές παρέμβασης

Στην συνέχεια αρχίζει η εφαρμογή του ΚΠΣ. Η εφαρμογή μπορεί να γίνει με διάφορες μορφές παρέμβασης όπως με την συνδρομή των διαρθρωτικών ταμείων και της ΕΤΕ και με διάφορες μορφές χρηματοδότησης ανάλογα με την φύση των ενεργειών. Συγκεκριμένα, η χρηματοδοτική παρέμβαση των διαρθρωτικών ταμείων παρέχεται με μια από τις ακόλουθες μορφές:

- Συγχρηματοδότηση λειτουργικών προγραμμάτων
- Συγχρηματοδότηση εθνικών καθεστώτων ενίσχυσης
- Χορήγηση συνολικών επιχορηγήσεων τις οποίες διαχειρίζεται ένας ενδιάμεσος φορέας, ο οποίος εξασφαλίζει την κατανομή των επιχορηγήσεων στους δικαιούχους
- Η τεχνική βοήθεια, στην οποία συμπεριλαμβάνονται τα προπαρασκευαστικά μέτρα, τα μέτρα εκτιμήσεις, παρακολούθησης και αξιολόγησης των ενεργειών

Καθαρίζονται τέλος οι λεπτομέρειες της εφαρμογής που είναι το περιεχόμενο και οι διαδικασίες υποβολής και επεξεργασίας, και τα κριτήρια αξιολόγησης και έγκρισης των αιτήσεων συνδρομής των διαρθρωτικών ταμείων, η επιλεξιμότητα ενεργειών, οι ειδικές διατάξεις για τις άλλες μορφές παρέμβασης (συνολικές επιχορηγήσεις, μελέτες και τεχνική βοήθεια κ.λ.π.), ο τρόπος υπολογισμού και τα ποσοστά συμμετοχής των ταμείων και οι λεπτομερείς διατάξεις που αφορούν τον τρόπο χρηματοδότησης και το δημοσιονομικό έλεγχο.

2.5.1 Α' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Το πρώτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Α' ΚΠΣ) αποτελεί την πρώτη κοινή προσπάθεια της Ελλάδος και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την δρομολόγηση της χώρας μας σε μια πορεία σύγκλισης με τα Ευρωπαϊκά πρότυπα.

Υπήρξε η φυσιολογική συνέχεια των Μεσογειακών Προγραμμάτων, παρέχοντας όμως την δυνατότητα επιδότησης σημαντικά μεγαλύτερων έργων.

Τα ΜΟΠ ήταν το αρχικό πεδίο δράσης προσφέροντας την ευκαιρία για την απόκτηση τεχνογνωσίας η οποία αποδείχτηκε πολύτιμη στα προγράμματα του Β΄ ΚΠΣ που ακολούθησε.

2.5.2 Β΄ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (1994- 1999)

Η περίοδος 1994-1999 χαρακτηρίστηκε από μεγαλύτερη έμφαση σε έργα υποδομής εθνικής σημασίας που ενισχύουν την εξωστρέφεια της οικονομίας και τη γενικότερη διασύνδεση της χώρας με το εξωτερικό. Χωρίς να εγκαταλείπεται η εφαρμογή μέτρων ισόρροπης ανάπτυξης της χώρας, δόθηκε προτεραιότητα στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης μέσα από ένα ευρύτερο φάσμα δραστηριοτήτων και με κύριο στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, την αναβάθμιση του περιβάλλοντος και τη δημιουργία καλύτερων συνθηκών διαβίωσης στα αστικά κέντρα.

Κύριο χαρακτηριστικό της περιόδου αυτής είναι η προετοιμασία της χώρας για την ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση καθώς και η υλοποίηση μεγάλων έργων υποδομής σε ολόκληρη την χώρα: Οδικοί άξονες (ΠΑΘΕ, Εγνατία Οδός,) λιμενικά έργα, εκσυγχρονισμός του Ελληνικού Σιδηροδρομικού Δικτύου, μετρό της Αθήνας, ενεργειακά έργα (αιολικά πάρκα, φυσικό αέριο), τηλεπικοινωνίες, νοσοκομεία, κ.ο.κ.

2.5.3 ΤΟ Γ΄ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (2000- 2006)

Το Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006 (Γ΄ ΚΠΣ) αποτελεί το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας. Πρόκειται για ένα φιλόδοξο πρόγραμμα που ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες και μελλοντικές συνθήκες

ανταγωνισμού που θα αντιμετωπίσει η Ελλάδα στο διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον και τις επιτρέπει να ολοκληρώσει όλα τα έργα και τις παρεμβάσεις που είναι καθοριστικής σημασίας για την ανάπτυξη της.

Το Γ΄ ΚΠΣ είναι το προϊόν της συμφωνίας στην οποία κατέληξαν η Ελληνική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στην Ελλάδα το χρονικό διάστημα 2000-2006. Καταρτίστηκε με βάση το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης που υποβλήθηκε από την Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το κείμενο του ΚΠΣ υπογράφηκε τον Νοέμβριο του 2000 και αναθεωρήθηκε τον Δεκέμβριο του 2004. περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- Τους άξονες προτεραιότητας για τη δράση των κοινοτικών διαρθρωτικών ταμείων. Την συνοπτική περιγραφή των επιχειρησιακών προγραμμάτων με τους ειδικούς στόχους και τις προτεραιότητες που έχουν επιλεγεί.
- Το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης που προσδιορίζει για κάθε άξονα και για κάθε έτος το ποσό των συνολικών κονδυλίων που προβλέπονται.
- Τις διατάξεις εφαρμογής του Γ΄ ΚΠΣ.

Οι στόχοι – προτεραιότητας του ΚΠΣ 2000-2006 εστιάζονται σε επενδύσεις στο φυσικό, ανθρώπινο και γνωστικό κεφάλαιο, που μπορούν να συμβάλουν περισσότερο στην αύξηση της παραγωγικότητας και στην εμβάθυνση της ανάπτυξης στην Ελλάδα:

- ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων και προώθηση της απασχόλησης.
- ανάπτυξη του συστήματος μεταφορών (οδικές, σιδηροδρομικές, αστικές μεταφορές, αερολιμένες, λιμένες, συνδυασμένες μεταφορές και εμπορευματικά κέντρα, ασφάλεια).

- βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη (περιλαμβάνει τους τομείς Μεταποίησης και Υπηρεσιών, Έρευνας και Τεχνολογίας, Τουρισμού, Ενέργειας- Φυσικών Πόρων).
- Αγροτική ανάπτυξη και αλιεία.
- Ποιότητα ζωής (παρεμβάσεις που αφορούν στο περιβάλλον και στη φυσική κληρονομιά, στον πολιτισμό και στον τομέα της υγείας- πρόνοιας).
- Κοινωνία της πληροφορίας (παρεμβάσεις που αφορούν τομείς όπως εκπαίδευση, πολιτισμό, δημόσια διοίκηση, υγεία και πρόνοια, περιβάλλον, απασχόληση, ψηφιακή οικονομία, επικοινωνίες).
- Περιφερειακή ανάπτυξη (με στόχο την μείωση των αποκλίσεων ανάπτυξης μεταξύ των περιφερειών, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας τους και την αύξηση της απασχόλησης).

Για την επίτευξη των στόχων του, το Γ' ΚΠΣ υλοποιεί 25 Επιχειρησιακά Προγράμματα εκ των οποίων.

- Τα 11 είναι Ταμειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και αφορούν εθνικές ταμειακές πολιτικές
- Τα 13 είναι Περιφερειακά Επιχειρησιακά από τις Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μια από τις 13 περιφέρειες της χώρας και στα οποία έχει κατανομηθεί το 1/3 περίπου των διαθέσιμων πιστώσεων για την περίοδο 2000-2006
- Και 1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια» που στόχο έχει να ενδυναμώσει, να στηρίξει και να βελτιώσει το σύστημα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Τα Κ.Π.Σ αποτελούν σημαντικά προγράμματα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση γιατί προβλέπουν υποπρογράμματα, μέσα από αυτά αντλούνται πόροι για αναπτυξιακά έργα που αφορούν την περιφέρεια.

Κυρίως το Γ' ΚΠΣ είναι αυτό από το οποίο χρηματοδοτήθηκαν τα ΠΕΠ που θα αναλύσουμε παρακάτω.

2.6 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Εκτός από την εφαρμογή τομεακών προγραμμάτων, κάθε ελληνική περιφέρεια αποτελεί αντικείμενο ενός περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματος το οποίο αξιοποιεί όλα τα τοπικά πλεονεκτήματα.

Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) είναι:

- ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
- ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας
- ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας
- ΠΕΠ Ηπείρου
- ΠΕΠ Θεσσαλίας
- ΠΕΠ Ιόνιων Νησιών
- ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδος
- ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας
- ΠΕΠ Αττικής
- ΠΕΠ Πελοποννήσου
- ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου
- ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου
- ΠΕΠ Κρήτης

Το κοινό τους σημείο είναι η ενίσχυση της δραστηριότητας των περιφερειακών και τοπικών αρχών να εφαρμόσουν ένα πλήρες φάσμα δράσεων

οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, που περιλαμβάνουν όχι μόνο έργα υποδομής αλλά και την στήριξη της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, της έρευνας και ανάπτυξης και της καινοτομίας, των ανθρώπινων πόρων και της δημιουργίας τοπικών θέσεων εργασίας ή και ακόμα της διαχείρισης του περιβάλλοντος. Οι δράσεις προς όφελος των απομονωμένων, νησιωτικών ή ορεινών περιοχών θα συμβάλουν στη μείωση ανισοτήτων μεταξύ περιφερειών.

2.7 ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης συγχρηματοδοτούν, εκτός από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης και τα Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού, και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες.

Σύμφωνα με τις διαδικασίες των άρθρων 48 έως 51 του κανονισμού 1260/99 (περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία) και μετά από κοινοποίηση προς ενημέρωση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Επιτροπή εγκρίνει κατευθύνσεις που περιγράφουν, για κάθε πρωτοβουλία, τους στόχους, το πεδίο εφαρμογής και τις ενδεδειγμένες διατάξεις εφαρμογής. Οι κατευθύνσεις δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Οι τέσσερις κοινοτικές πρωτοβουλίες των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων για το χρονικό διάστημα 2000-2006 είναι:

- **EQUAL:** διεθνική συνεργασία για την προώθηση νέων πρακτικών καταπολέμησης των πάσης φύσεως διακρίσεων και των ανισοτήτων στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας
- **LEADER:** ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω ολοκληρωμένων αναπτυξιακών προγραμμάτων και συνεργασίας ομάδων τοπικής δράσης

- URBAN: οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση των πόλεων και των συνοικιών που αντιμετωπίζουν κρίση, ώστε να προωθηθεί η βιώσιμη αστική ανάπτυξη.
- INTERREG: διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία που αποβλέπει στην τόνωση της ανάπτυξης και σε ισόρροπη και αρμονική διευθέτηση του ευρωπαϊκού εδάφους.

2.8 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ 1986-2006 ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΣ ΑΡΧΙΚΕΣ ΕΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

	Μ.Ο.Π* (1986- 1989) σε χιλ ECU** σε τιμές 1986	Α' Κ.Π.Σ (1989- 1993)σε χιλ ECU**σε τιμές 1989	Β' Κ.Π.Σ (1994-1999) σε χιλ ECU**σε τιμές 1994	Γ' Κ.Π.Σ (2000- 2006) σε χιλ ευρώ σε τιμές 2000
Συνολικός Προϋπολογισμός	2.101.933	14.342.054	29.721.300	44.363.540
Εθνική Δημόσια Συμμετοχή	695.740	5.802.196	7.069.900	11.126.075
Κοινοτική Συμμετοχή	2.576.000	7.193.241	13.980.000	22.707.000
Ιδιωτική Συμμετοχή	210.193	1.346.617	8.671.400	10.730.465

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών

2.9 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Από όλα τα παραπάνω προγράμματα η Τοπική Αυτοδιοίκηση απορροφά για τις ανάγκες τις ένα μέρος κονδυλίων. Υπάρχουν όμως και δυο προγράμματα που αποκλειστικά αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση και είναι:

- **Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.)**
- **Πρόγραμμα «Θησέας»**

2.9.1 ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Π.Τ.Α.)

Με τον Ν.2539/97³⁵ έγινε μια σημαντική διοικητική μεταρρύθμιση στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με στόχο τη δημιουργία βιώσιμων και ισχυρών Δήμων, ικανών να ανταπεξέλθουν στις νέες απαιτήσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Συγκεκριμένα θεσμοθετήθηκε το Ειδικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, το ΕΠΤΑ.

Το Ε.Π.Τ.Α. είχε πενταετή χρονική διάρκεια (1998 - 2002) και την δυνατότητα να παραταθεί σε επτά χρόνια ακόμα (1998 - 2004) με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Το Ε.Π.Τ.Α. περιέχει:

- Το Υποπρόγραμμα 1 για τη χρηματοδότηση των αναγκαίων ελάχιστων λειτουργικών δαπανών των δήμων και κοινοτήτων
- Το Υποπρόγραμμα 2 για τη χρηματοδότηση της εκπόνησης των αναγκαίων μελετών και της αντίστοιχης συμβουλευτικής υποστήριξης για την εφαρμογή τους, της προμήθειας και εγκατάστασης μηχανογραφικού εξοπλισμού και των απαραίτητων προγραμμάτων ενημέρωσης και κατάρτισης, για την οργάνωση και μηχανοργάνωση των δήμων και κοινοτήτων αυτών και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους.

³⁵ Σχέδιο Καποδίστρια Άρθρο

- Το Υποπρόγραμμα 3 για τη χρηματοδότηση της μελέτης και κατασκευής έργων τεχνικής υποδομής, προστασίας περιβάλλοντος και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής για τους δήμους και κοινότητες αυτές, καθώς και λοιπών δημοσίων επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης.
- Το Υποπρόγραμμα 4 για τη χρηματοδότηση της διοικητικής, κοινωνικής, αθλητικής και πολιτιστικής υποδομής και σχετικών προγραμμάτων των δήμων και κοινοτήτων αυτών, καθώς και μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων τους.

Πόροι του Ε.Γ.Τ.Α. είναι:

- Ποσοστό οκτώ και πενήντα εκατοστών (8,50%) των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, που εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό, για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 1, 2 και 4.
- Ποσοστό είκοσι εκατοστών (20%) των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων, που εγγράφονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων (Σ.Α.Τ.Α.), για τη χρηματοδότηση του Υποπρογράμματος 4.
- Το ποσό του λογαριασμού που διαχειρίζεται το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθώς και όλα τα ποσά των ειδικών λογαριασμών και πόρων του Κρατικού Προϋπολογισμού που διαχειρίζονται τα Υπουργεία, αυτοτελείς Δημόσιες Υπηρεσίες και Δημόσιοι Οργανισμοί, με τα οποία επιχορηγούνται δήμοι και κοινότητες για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 4 και 5.
- Ποσοστό ογδόντα εκατοστών (80%) του φόρου των τόκων καταθέσεων, για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 1, 2 και 4.
- Οι πόροι Εθνικών και Περιφερειακών Κοινοτικών Προγραμμάτων και Πρωτοβουλιών που διαχειρίζονται τα Υπουργεία και οι Περιφέρειες, οι

οποίοι αφορούν έργα δήμων και κοινοτήτων και λοιπές επενδύσεις τοπικής ανάπτυξης, για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 2, 3 και 5.

- Οι πόροι του Προγράμματος Δημόσιων Επενδύσεων με τους οποίους χρηματοδοτούνται έργα δήμων και κοινοτήτων, για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 3, 4 και 5.

Οι πόροι του Ειδικού Προγράμματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σε ειδικό λογαριασμό με τίτλο "Πόροι του Ε.Π.Τ.Α.". Όμοιος λογαριασμός δημιουργείται σε όλα τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης στα οποία μεταβιβάζονται οι πιστώσεις του λογαριασμού του για τη χρηματοδότηση έργων του Ε.Π.Τ.Α. ανά Περιφέρεια. Η κατανομή των πόρων του λογαριασμού αυτού στις Περιφέρειες γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Για την κατάρτιση, παρακολούθηση, υποστήριξη και διοίκηση της εφαρμογής του Ε.Π.Τ.Α. συγκροτείται Επιτροπή στα Υπουργεία Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των Υπουργείων αυτών.

Οι πόροι κατανέμονται στους δήμους και κοινότητες, σύμφωνα με κριτήρια και διαδικασία κατανομής, που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία κατανομής των

εσόδων που εγγράφονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων και στον τακτικό προϋπολογισμό.

Ως κριτήρια κατανομής λαμβάνονται υπόψη ιδίως:

- α) το μήκος των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης,
- β) το μήκος και η βατότητα του οδικού δικτύου,
- γ) ο ορεινός, πεδινός ή νησιώτικος χαρακτήρας του Ο.Τ.Α.,
- δ) το επίπεδο των κοινωνικών εξυπηρετήσεων,
- ε) η δυνατότητα άντλησης τοπικών πόρων,
- στ) το πληθυσμιακό μέγεθος, οι πληθυσμιακές διακυμάνσεις ανά εποχές και η δημογραφική τάση,
- ζ) οι κλιματολογικές συνθήκες και ο αριθμός των σχολικών αιθουσών,
- η) οι περιβαλλοντικές συνθήκες

2.9.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΘΗΣΕΑΣ»

Γενικά για το πρόγραμμα:

Προκειμένου την αποτελεσματική και ποιοτική διοίκηση των τοπικών υποθέσεων των Ο.Τ.Α. και την ορθολογική και διαφανή κατανομή των πόρων που κατευθύνονται σε αυτούς, η Κυβέρνηση θεσμοθέτησε το αναπτυξιακό Πρόγραμμα «Θησέας», ώστε να:

- Προωθηθεί η μετεξέλιξη **των Ο.Τ.Α. σε πραγματικά αυτοδιοικούμενους οργανισμούς**, με στόχο τη μείωση του χάσματος μεταξύ του πολίτη και της εξουσίας.
- Ενισχυθεί η ικανότητα της **διοίκησης των Ο.Τ.Α.** να διαχειρίζεται τις τοπικές υποθέσεις με **διαφάνεια, νομιμότητα και σεβασμό στα δικαιώματα των πολιτών.**

- Προσδιοριστούν οι **επιτελικές αρμοδιότητες** των κεντρικών υπηρεσιών και να υποστηριχθεί η **μεταφορά** των αρμοδιοτήτων που αφορούν τοπικές υποθέσεις στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση βάσει των αρχών της αποκέντρωσης, της επικουρικότητας και της αποτελεσματικότητας.
- Ενισχυθεί η ανάπτυξη των Ο.Τ.Α. σε **ορεινές και νησιωτικές προβληματικές περιοχές**.
- **Αναδειχθεί η ισόρροπη και βιώσιμη περιφερειακή ανάπτυξη** ως στόχος κύριας εθνικής προτεραιότητας.

Οι στόχοι του Προγράμματος «Θησέας»

Με βάση τους στόχους της Κυβέρνησης για:

- Ενδυνάμωση των θεσμών της **αποκέντρωσης** και της **αυτοδιοίκησης**.
- **Εξυπηρέτηση του πολίτη** στον πληρέστερο δυνατό βαθμό.
- **Ισόρροπη εθνική ανάπτυξη** και
- **Ορθολογική οργάνωση** των περιφερειακών υπηρεσιών του κράτους

το αναπτυξιακό Πρόγραμμα «Θησέας» επιχειρεί να συγκροτήσει μια ολοκληρωμένη πολιτική για τους Ο.Τ.Α., η οποία θα ενισχύσει τον αναπτυξιακό ρόλο της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, μέσω συντονισμένων δράσεων και χρηματοδοτήσεων

Το Πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ» συντίθεται από τα ακόλουθα Υποπρογράμματα

και Μέτρα:

A. Υποπρόγραμμα 1 «Οργάνωση και ανάπτυξη των υπηρεσιών των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης» για τους Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού: Υποστηρικτικές δράσεις οργάνωσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών τους, χρηματοδότηση πολιτικών συνολικής υποστήριξης τους και εκπόνηση των αναγκαίων μελετών, αντιμετώπιση ειδικών, έκτακτων και επείγουσών αναγκών, οριζόντιες πολιτικές.

Το Υποπρόγραμμα 1 περιλαμβάνει τα ακόλουθα Μέτρα:

Μέτρο 1.1: Κατάρτιση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Μέτρο 1.2:

α. Μελέτες οργάνωσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α..
β. Υποστήριξη της προσυμβατικής διαδικασίας των συμπράξεων Ο.Τ.Α. με ιδιώτες (προκαταρκτικές μελέτες σκοπιμότητας χρήσης της μεθόδου, διαγωνιστική διαδικασία επιλογής ιδιωτών - επενδυτών, κατάρτιση συμβάσεων).

Μέτρο 1.3: Έργα οργάνωσης και ανάπτυξης των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α.

Μέτρο 1.4: Μηχανοργάνωση των Ο.Τ.Α. και εφαρμογή τεχνολογιών πληροφορικής.

Μέτρο 1.5: Συμπράξεις των Ο.Τ.Α. με τον ιδιωτικό τομέα, με αντικείμενο αναφερόμενο σε δράσεις του Υποπρογράμματος 1.

Μέτρο 1.6: Οριζόντιες δράσεις.

Μέτρο 1.7: Αντιμετώπιση ειδικών, έκτακτων και επείγουσών λειτουργικών δαπανών

Μέτρο 1.8: Συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα και κοινοτικές πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από τα κεντρικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Β. Υποπρόγραμμα 2 «Τοπική ανάπτυξη και προστασία περιβάλλοντος» για τους Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού: Υποστηρικτικές δράσεις των Μέτρων του Υποπρογράμματος, απαλλοτριώσεις, χρηματοδότηση της μελέτης, κατασκευής, βελτίωσης και συντήρησης έργων τεχνικών υποδομών, προστασίας του περιβάλλοντος και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής, καθώς και λοιπών επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης, προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων, οριζόντιες πολιτικές.

Το Υποπρόγραμμα 2 περιλαμβάνει τα ακόλουθα Μέτρα:

Μέτρο 2.1:

α) Μελέτες

β) Υποστήριξη της προσυμβατικής διαδικασίας των συμπράξεων Ο.Τ.Α. με ιδιώτες (προκαταρκτικές μελέτες σκοπιμότητας χρήσης της μεθόδου, διαγωνιστική διαδικασία επιλογής ιδιωτών - επενδυτών, κατάρτιση συμβάσεων).

Μέτρο 2.2: Συγκοινωνιακά έργα - Μεταφορές.

Μέτρο 2.3: Ύδρευση.

Μέτρο 2.4: Αποχέτευση - Επεξεργασία λυμάτων.

Μέτρο 2.5: Διαχείριση απορριμμάτων.

Μέτρο 2.6: Οικισμοί.

Μέτρο 2.7: Εγγειοβελτιωτικά - Αντιπλημμυρικά έργα.

Μέτρο 2.8: Υποστήριξη οικονομικών δραστηριοτήτων.

Μέτρο 2.9: Τεχνικός και μηχανολογικός εξοπλισμός των Ο.Τ.Α..

Μέτρο 2.10: Απαλλοτριώσεις ακινήτων.

Μέτρο 2.11: Συμπράξεις των Ο.Τ.Α. με τον ιδιωτικό τομέα, με αντικείμενο αναφερόμενο σε δράσεις του Υποπρογράμματος 2.

Μέτρο 2.12: Ενίσχυση των διαδημοτικών συνεργασιών και των συνεργασιών των

Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, καθώς και της συμμετοχής σε κοινοτικά προγράμματα και κοινοτικές πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από τα κεντρικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο αναφερόμενο σε δράσεις του Υποπρογράμματος 2.

Μέτρο 2.13: Οριζόντιες δράσεις.

Μέτρο 2.14: Αντιμετώπιση έκτακτων και επείγουσών αναγκών.

Γ. Υποπρόγραμμα 3 «Κοινωνικές και πολιτιστικές υποδομές και δραστηριότητες» για τους Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού: Υποστηρικτικές δράσεις των Μέτρων του Υποπρογράμματος, χρηματοδότηση απαλλοτριώσεων, μελέτης, κατασκευής, βελτίωσης και συντήρησης διοικητικών, κοινωνικών, αθλητικών και πολιτιστικών υποδομών και σχετικών προγραμμάτων, χρηματοδότηση έργων διοικητικής εξυπηρέτησης, οριζόντιες πολιτικές.

Το Υποπρόγραμμα 3 περιλαμβάνει τα ακόλουθα Μέτρα:

Μέτρο 3.1:

α. Μελέτες

β. Υποστήριξη της προσυμβατικής διαδικασίας των συμπράξεων Ο.Τ.Α. με ιδιώτες (προκαταρκτικές μελέτες σκοπιμότητας χρήσης της μεθόδου, διαγωνιστική διαδικασία επιλογής ιδιωτών - επενδυτών, κατάρτιση συμβάσεων).

Μέτρο 3.2: Υποδομές και έργα διοικητικής εξυπηρέτησης.

Μέτρο 3.3: Υγεία - Πρόνοια - Αντιμετώπιση κοινωνικού αποκλεισμού.

Μέτρο 3.4: Αθλητισμός.

Μέτρο 3.5: Πολιτισμός.

Μέτρο 3.6: Εκπαίδευση - κατάρτιση.

Μέτρο 3.7: Προγράμματα νέας γενιάς.

Μέτρο 3.8: Απαλλοτριώσεις ακινήτων.

Μέτρο 3.9: Συμπράξεις των Ο.Τ.Α. με τον ιδιωτικό τομέα, με αντικείμενο αναφερόμενο σε δράσεις του Υποπρογράμματος 3.

Μέτρο 3.10: Ενίσχυση των διαδημοτικών συνεργασιών και των συνεργασιών των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, καθώς και της συμμετοχής σε κοινοτικά προγράμματα και κοινοτικές πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από τα κεντρικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο αναφερόμενο σε δράσεις του Υποπρογράμματος 3.

Μέτρο 3.11: Οριζόντιες δράσεις.

Μέτρο 3.12: Αντιμετώπιση έκτακτων και επείγουσών αναγκών.

Δ. Υποπρόγραμμα 4 «Τεχνική στήριξη του Προγράμματος».

Το Υποπρόγραμμα 4 περιλαμβάνει τα ακόλουθα Μέτρα:

Μέτρο 4.1: Αμοιβές συμβούλων και προσωπικού.

Μέτρο 4.2: Μελέτες στήριξης του προγράμματος.

Μέτρο 4.3: Λειτουργικές δαπάνες διοίκησης προγράμματος.

Μέτρο 4.4: Δημοσιοποίηση του προγράμματος.

Οι Πόροι του Προγράμματος «Θησέας»

Συγκεκριμένα, οι πόροι του προγράμματος προέρχονται από:

- Το 10% από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους που εγγράφονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό (άρθρο 25 Ν. 1828/1989)
- Το 25% από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους που εγγράφονται στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων (Σ.Α.Τ.Α.) (άρθρο 25 Ν. 1828/1989)
- Το 80% του φόρου των τόκων καταθέσεων φυσικών και νομικών προσώπων (άρθρο 9 παρ. 5 Ν. 2503/1997)
- Ποσό ίσο με το 35% των ανωτέρω πόρων, που προέρχεται από τους εθνικούς πόρους του Π.Δ.Ε. Υπουργείων και Περιφερειών.
- Οι τόκοι των χρηματικών υπολοίπων των Ο.Τ.Α. που κατατίθενται στο Τ.Π.Δ. στο τέλος κάθε έτους, με διαχειριστή το ΥΠ.ΕΣ.

Οι Δικαιούχοι

Το Πρόγραμμα «Θησέας» χρηματοδοτεί έργα, μελέτες και ενέργειες που υποβάλλονται από τους δήμους και τις κοινότητες με φορείς υλοποίησης:

- Τους δήμους και τις κοινότητες.
- Τα νομικά πρόσωπα των δήμων και κοινοτήτων.
- Τους συνδέσμους και τις συμπολιτείες των δήμων και των κοινοτήτων.
- Τις διάφορες διαδημοτικές συμπράξεις και συνεργασίες αναπτυξιακού χαρακτήρα.

Τα οφέλη του Προγράμματος «Θησέας»

Για την Περιφέρεια:

- Μειώνονται οι περιφερειακές ανισότητες και ενισχύονται οι θεσμοί αποκέντρωσης.
- Προγραμματίζονται αναπτυξιακές υποδομές για όλη την Περιφέρεια μέσα από τον κατάλληλο συντονισμό έργων και δράσεων εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας.
- Εδραιώνεται μια νέα, σύγχρονη αντίληψη για ανταγωνιστική και βιώσιμη περιφερειακή ανάπτυξη.

Για τους Πολίτες:

- Αναβαθμίζεται η ποιότητα των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.
- Εξασφαλίζονται τα συμφέροντα των πολιτών, μέσω της ορθής και αποδοτικής διαχείρισης του δημόσιου χρήματος.
- Ενισχύονται οι κοινωνικές και πολιτιστικές δράσεις, με στόχο τη διατήρηση της ιδιαιτερότητας και του πλούτου κάθε τοπικής κοινωνίας.

Για τη χώρα:

- Η ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας.
- Η ετοιμότητα της χώρας για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών.
- Η διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής.
- Η πρόληψη και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας της χώρας στην ευρωπαϊκή οικονομία.

Οι καινοτομίες του Προγράμματος «Θησέας»:

1. Η χρηματοδότηση των απαραίτητων μελετών για την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων.

Οι δήμοι έχουν τη δυνατότητα μέσω του Προγράμματος «Θησέας» να υποβάλλουν προτάσεις που αφορούν μελέτες. Προτεραιότητα δίδεται σε μελέτες σχετικές με την ωρίμανση των έργων που έχουν προταθεί ή θα προταθούν για ένταξη στο Γ΄ ή στο Δ΄ Κ.Π.Σ., καθώς και σε έργα που ολοκληρώνουν λειτουργικά τις υποδομές που χρηματοδοτήθηκαν από το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Ανάπτυξης (Ε.Π.Τ.Α.) ή συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ε.Ε. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται όχι μόνον η επιτάχυνση της υλοποίησης έργων που ήδη έχουν προγραμματιστεί από τους δήμους, αλλά και η ολοκλήρωση ημιτελών επενδύσεων προκειμένου να αποδοθούν άρτιες στην τοπική κοινωνία.

2. Η ενθάρρυνση και η στήριξη διαδημοτικών συνεργασιών αναπτυξιακού χαρακτήρα.

Η εξασφάλιση υψηλού επιπέδου στις υπηρεσίες, αλλά και σε όλες τις δραστηριότητες των δήμων, σε συνδυασμό με την ορθολογική αξιοποίηση των χρηματοδοτήσεών τους, αποτελεί βασική παράμετρο του προγράμματος «Θησέας». Στο πλαίσιο αυτό, η ενθάρρυνση διαδημοτικών συνεργασιών και συμπράξεων μετεξελίσσει την «ατομική» προσπάθεια του εκάστοτε δήμου σε «συλλογική», ενώ παράλληλα εγγυάται τη συλλογική ευθύνη και επιτυχία.

3. Η ενίσχυση συμπράξεων μεταξύ Ο.Τ.Α. και ιδιωτικού τομέα

Η δυνατότητα των δήμων να χρηματοδοτηθούν μέσω του προγράμματος «Θησέας» για μια σειρά ενεργειών, όπως προκαταρκτικές μελέτες σκοπιμότητας χρήσης της

μεθόδου, έξοδα διαγωνιστικής διαδικασίας, επιλογής και κατάρτισης συμβάσεων με τους ιδιώτες επενδυτές, καθώς και την πιθανή ίδια συμμετοχή του δήμου στη σύμπραξη:

- Δημιουργεί μια νέα κουλτούρα στη διαχείριση και αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων των δήμων.
- Θέτει τις βάσεις για ένα σωστό προγραμματισμό στη διαχείριση των πόρων, διασφαλίζοντας πολλαπλασιαστικά οφέλη τόσο για τους Ο.Τ.Α. και την τοπική κοινωνία, όσο και για το Πρόγραμμα.

4. Η προώθηση της εξωστρέφειας των δήμων.

Το Πρόγραμμα «Θησέας», καλύπτοντας την ίδια συμμετοχή των δήμων σε κοινοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες, προσφέρει τη δυνατότητα στους δήμους να στραφούν σε επιπρόσθετες πηγές χρηματοδότησής, με σημαντικότερο όφελος την ανταλλαγή εμπειρίας και τεχνογνωσίας με δήμους άλλων μελών της Ε.Ε. προκειμένου να αναπτύξουν από κοινού σύγχρονες μεθόδους βελτίωσης του επιπέδου των υπηρεσιών τους.

5. Η εφαρμογή ενός αντικειμενικού και διαφανούς συστήματος διοίκησης και οικονομικής ενίσχυσης των δήμων.

Με την τήρηση ενιαίας βάσης δεδομένων για την καταγραφή ανά Ο.Τ.Α., όχι μόνον των πόρων του προγράμματος «Θησέας», αλλά και των λοιπών εθνικών πόρων της κεντρικής διοίκησης, που αφορούν σε έργα και δράσεις της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης που παραμένουν στη διαχείριση των Υπουργείων, εξασφαλίζεται η διαφάνεια και η ισότιμη μεταχείριση των Ο.Τ.Α. όλης της χώρας.

Έτσι, αφ' ενός μεν θα αποφεύγονται οι παρατηρηθείσες κατά το παρελθόν διενέξεις και αφ' ετέρου θα είναι δυνατή η εφαρμογή πολιτικών για την τόνωση της περιφερειακής ανάπτυξης, η οποία αποτελεί πρώτη προτεραιότητά μας.

2.10 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2007-2013-ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΣΠΑ

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 - 2013 αποτελεί το έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εθνικό επίπεδο για την περίοδο 2007-2013. Εκπονήθηκε στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής προσέγγισης για την Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για τη διαμόρφωση του ΕΣΠΑ 2007-2013 ως εγγράφου προγραμματισμού, αξιοποιήθηκαν εισροές από ένα σημαντικό αριθμό προτάσεων που υπεβλήθησαν στο Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών, κατευθύνσεων - πολιτικών επιλογών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και ποσοτικών δεδομένων και μελετών.

Το ΕΣΠΑ υλοποιείται μέσω Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και Προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας.

Η Εθνική Αρχή Συντονισμού είναι η αρχή που συντονίζει τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και καθοδηγεί τις διαχειριστικές αρχές με στόχο την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της νομιμότητας της διαχείρισης και της εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Ως Εθνική Αρχή Συντονισμού ορίζεται η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Η Εθνική Αρχή Συντονισμού έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου (ΣΔΕ) σύμφωνα με το άρθρο 58 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006.

Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου είναι ένα σύνολο διοικητικών αρχών που βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση, διαρθρωμένων με συγκεκριμένη οργανωτική δομή, οι οποίες αναπτύσσουν επί μέρους δραστηριότητες με αντικειμενικό σκοπό τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων (οικονομία αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα).

Για την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας υλοποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων προβλέπεται σύμφωνα με τον Κανονισμό άρθρο 63-68, η συγκρότηση των επιτροπών παρακολούθησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων (ΕΠ).

Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών και εθνικών πόρων που συνδράμουν την πολιτική για τη συνοχή, προβλέπεται η διεξαγωγή αξιολογήσεων πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του ΕΠ λαμβάνοντας επίσης υπόψη το στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης και τη Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση.

Οι δικαιούχοι είναι δημόσιοι ή ιδιωτικοί οργανισμοί, φορείς ή επιχειρήσεις αρμόδιοι για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων. Στα πλαίσια των καθεστώτων ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 87 της Συνθήκης, οι δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.

Η Ελλάδα εξασφάλισε **20,4 δισ. ευρώ** (τρέχουσες τιμές). Με τους πόρους αυτούς θα χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του Ταμείου Συνοχής.

2.10 ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Γενικότερα τα προγράμματα συμβάλουν στην αύξηση των πόρων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, προκειμένου την υλοποίηση του Αναπτυξιακού της Προγραμματισμού.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει ουσιαστικό ρόλο στην διαχείριση όλων παραπάνω ευρωπαϊκών προγραμμάτων, γιατί συμμετέχει στην κατάρτιση τους και στην εφαρμογή τους, αντλεί δηλαδή χρηματικά ποσά και πραγματοποιεί έργα στην περιφέρεια.

Κεφάλαιο 3
Σχέσεις Περιφέρειας-Νομαρχίας και
Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Ανάπτυξη της Περιφέρειας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ-ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Για να πετύχει η Τοπική Αυτοδιοίκηση τους αναπτυξιακούς της στόχους απαιτείται η συνεργασία της Κεντρικής Διοίκησης, των δυο βαθμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Περιφέρειας.

Στο κεφάλαιο αυτό θα εξετάσουμε τις σχέσεις των δυο βαθμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Περιφέρειας. Προκειμένου να αναλυθεί η σχέση αυτής της συνεργασίας θεωρείται σκόπιμο να αναλυθούν τα βασικά χαρακτηριστικά των δυο βαθμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Περιφέρειας.

3.1 ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Το σύστημα της περιφερειακής διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης στο σύγχρονο ελληνικό κράτος έχει ως εξής: η χώρα διαιρείται σε δεκατρείς περιφέρειες, που έχουν ως κύρια δραστηριότητα τον προγραμματισμό και το συντονισμό της περιφερειακής ανάπτυξης. Υπάρχουν επιπλέον δυο «χωρικά» υπουργεία (Μακεδονίας-Θράκης και Αιγαίου), που θεωρούνται διάδοχοι των παλαιότερων γενικών διευθύνσεων.

Αρκετά όμως υπουργεία έχουν και περιφερειακές υπηρεσίες που βρίσκονται εκτός του συστήματος των περιφερειών (π.χ οι εφορίες του υπουργείου Πολιτισμού, οι επιθεωρήσεις τελωνείων του υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών κλπ), ενώ διατηρούνται και άλλες περιφερειακές υπηρεσίες σε επίπεδο νομού, οι οποίες δεν εντάσσονται στο σύστημα των περιφερειών (π.χ οι Δ.Ο.Υ. του υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών κλπ)

Σε επίπεδο νομών έχουμε πρώτα τις τρεις διευρυμένες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις (Αθηνών- Πειραιώς, Έβρου – Ροδόπης, Δράμας- Καβάλας- Ξάνθης) και τις απλές νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις που καθιερώθηκαν ως μονάδες Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεύτερης βαθμίδας το 1994³⁶.

Η χαμηλότερη, τέλος βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης ανήκει στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ³⁷ οι οποίοι είναι οι Δήμοι και οι Κοινότητες .

3.2 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ Ν.2218/94

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας
	Περιφερειακό Συμβούλιο
	Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	Νομάρχης
	Νομαρχιακό Συμβούλιο
	Νομαρχιακές Επιτροπές
Ο.Τ.Α.	Δήμαρχος
	Δημοτικό Συμβούλιο
	Δημαρχιακή Επιτροπή
ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	Πρόεδρος
	Διοικητικό Συμβούλιο
	Εκτελεστική Επιτροπή

³⁶ Ν.2218/1994

³⁷ Ν.2539/1997

3.3 Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ο ιδρυτικός νόμος³⁸ της Περιφέρειας ορίζει ότι αποτελεί μια αυτοτελή διοικητική μονάδα αποκέντρωσης της Κρατικής Διοίκησης, η Περιφέρεια, με αρμοδιότητες σχεδιασμού, προγραμματισμού, συντονισμού και εφαρμογής των πολιτικών για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της γεωγραφικής της περιοχής.

Ειδικότερα, η Περιφέρεια αποτελεί γεωγραφική μονάδα που έχει συγκεκριμένα όρια, εδαφική έκταση, πληθυσμό και έδρα. Αποτελεί διοικητική μονάδα και αποτελείται από όργανα και υπηρεσίες. Όργανα της Περιφέρειας είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας με τις υπ' αυτόν υπηρεσίες και το Περιφερειακό Συμβούλιο.

Μια τροποποίηση³⁹ του ιδρυτικού νόμου που ισχύει μέχρι και σήμερα, δίνει στην Περιφέρεια τον χαρακτήρα Ενιαίας Αποκεντρωμένης Μονάδας Διοίκησης του Κράτους, στην οποία αντιστοιχούν οι αρμοδιότητες που ασκούν οι υπηρεσίες της στην συνολική χωρική έκταση της, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών της Περιφέρειας στον νομό, καθώς και των αρμοδιοτήτων που ανήκουν στον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

3.3.1 ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

3.3.1.1 Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Είναι εκπρόσωπος της κυβέρνησης και υπεύθυνος για την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής για τα θέματα που αφορούν την Περιφέρεια, προϊστάται,

³⁸ ν. 1622/1986 (Φ.Ε.Κ. Α 92/14.7.1986) «Τοπική Αυτοδιοίκηση-Περιφερειακή ανάπτυξη-Δημοκρατικός προγραμματισμός»

³⁹ ν. 2503/97 (Φ.Ε.Κ. 107/30-5-97) «Διοίκηση, Οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, Ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις»

κατευθύνει, συντονίζει, εποπτεύει και ελέγχει την δράση των Υπηρεσιών και των Υπαλλήλων της Περιφέρειας. Επιπλέον προεδρεύει του Περιφερειακού Συμβουλίου και του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης.

3.3.1.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Το Περιφερειακό Συμβούλιο έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό, προγραμματισμό και τον συντονισμό της ανάπτυξης της Περιφέρειας. Είναι όργανο αντιπροσωπευτικής σύνθεσης στο οποίο εκπροσωπούνται η πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση και οι παραγωγικές τάξεις (αγρότες, έμποροι κ.λ.π.), δημιουργώντας συμμετοχικό πλαίσιο για τη διαμόρφωση της αναπτυξιακής πολιτικής και εξειδικεύοντας τους στόχους της Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής σε τοπικό επίπεδο.

Αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμβουλίου είναι:

- Διατυπώνει προς τους κεντρικούς φορείς του δημοσίου τομέα (Υπουργεία, ΔΕΚΟ) προτάσεις για έργα και μέτρα πολιτικής εθνικής σημασίας, που αφορούν την περιφέρεια, αλλά εντάσσονται στο μεσοχρόνιο εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα
- Καταρτίζει ύστερα από σχετικές προτάσεις των Νομαρχιακών Συμβουλίων, το μεσοχρόνιο περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα στα πλαίσια του μεσοχρόνιου εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος.
- Διαμορφώνει τα πλαίσια για την κατάρτιση των μεσοχρονίων Νομαρχιακών αναπτυξιακών προγραμμάτων της Περιφέρειας.
- Καταρτίζει το ετήσιο Περιφερειακό αναπτυξιακά προγράμματα.
- Αποφασίζει για τα ετήσια νομαρχιακά προγράμματα.

- Κατανέμει τις πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για έργα Νομαρχιακής και τοπικής σημασίας.
- Διατυπώνει προς τους φορείς του δημοσίου τομέα προτάσεις για έργα και μέτρα πολιτικής που αφορούν την Περιφέρεια και χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, αλλά εντάσσονται στα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα των φορέων αυτών.
- Επίσης γνωμοδοτεί για τα προγράμματα αυτά πριν από την έγκρισή τους.

3.3.1.3 ΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Συνεστήθη σε κάθε Περιφέρεια σύμφωνα με τον Ν.2218/94 και τις τροποποιήσεις του⁴⁰. Εποπτεύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Το νομικό πλαίσιο λειτουργίας του ΠΤΑ είναι καινοτόμο. Ο νομοθέτης το όρισε Ν.Π.Ι.Δ. με βούληση να γίνει εργαλείο ανάπτυξης, μηχανισμός ευέλικτος λειτουργώντας με ιδιωτικοοικονομικό τρόπο, έτσι που να μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στην δυναμική προώθηση της ανάπτυξης των περιφερειών της χώρας. Η χρονική στιγμή της δημιουργίας συνέπεσε με την διοικητική αναδιοργάνωση του κράτους και την προετοιμασία του Γ' ΚΠΣ.

⁴⁰ Ιδρυτικός Νόμος Ν. 2218/94 –Καν. 2141/98 «Κανονισμός οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης»-καν. 4683/98 «Κανονισμός προσωπικού των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης»

Ο Σκοπός και αρμοδιότητες του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης

είναι:

α) Η διαχείριση, σύμφωνα με τις αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, πιστώσεων του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, χρηματοδοτήσεων φορέων του δημοσίου τομέα και άλλων νομικών προσώπων, χρηματοδοτήσεων προερχομένων από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών και λοιπών φορέων του εξωτερικού, οι οποίες αφορούν τα περιφερειακά, τα νομαρχιακά, τα τοπικά και τα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα της περιοχής της περιφέρειας.

β) Η επιβολή, βεβαίωση και είσπραξη τελών, δικαιωμάτων και εισφορών υπέρ του ταμείου, μετά από έγκριση του περιφερειακού συμβουλίου.

γ) Η άσκηση της ταμειακής του διαχείρισης.

δ) Η συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ε) Η σύναψη δανείων με χρηματοδοτικούς φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού για την εκτέλεση έργων, την παροχή υπηρεσιών και την εφαρμογή προγραμμάτων.

στ) Η παροχή υπηρεσιών, η διεξαγωγή ερευνών και η εκπόνηση αναπτυξιακών, τεχνικοοικονομικών, οργανωτικών μελετών καθώς και η επίβλεψη και υλοποίηση προγραμμάτων που αναθέτουν στο Ταμείο τα Υπουργεία, η Περιφέρεια, οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και Ν.Π.Δ.Δ. Στην πράξη της ανάθεσης προβλέπονται οι όροι και η αμοιβή του Ταμείου.

3.4 ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ (Ν.Α)- ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ο.Τ.Α.)

Εκτενής αναφορά της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης έγινε στο πρώτο κεφάλαιο αυτού του συγγράμματος. Στο κεφάλαιο αυτό θα αναφερθούμε στις σχέσεις μεταξύ τους.

3.5 ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΒΑΘΜΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

3.5.1 ΣΧΕΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΒΑΘΜΟΥ

Σύμφωνα με τον κώδικα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης⁴¹ οι Ν.Α πρώτων δεν ασκούν εποπτεία στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτης βαθμίδας (Ο.Τ.Α.) και δεν θίγουν τις αρμοδιότητες του και δεύτερον μεταξύ των δυο βαθμίδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν υφίσταται ιεραρχική σχέση.

Στην πράξη όμως η Ν.Α. και οι Ο.Τ.Α. συνεργάζονται προκειμένου την ανάπτυξη του Νομού και κατ' επέκταση όλων των δήμων που απαρτίζουν τον νομό. Συγκεκριμένα σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ τους είναι ότι στις συνεδριάσεις των Νομαρχιακών Επιτροπών συμμετέχει και εκπρόσωπος της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ), με έκφραση γνώμης στην διαμόρφωση των αποφάσεων των Επιτροπών, συνεργασία των Αναπτύξεων Εταιριών των δυο βαθμών προκειμένου την εκτέλεση δημοσίων έργων, συνεργασία του Νομαρχιακού και Δημοτικών Συμβουλίων προκειμένου των Σχεδιασμό της Τοπικής Ανάπτυξης.

⁴¹ Άρθρο 1 Ν. 2218/1994

Σημαντικός θεσμός για την Τοπική Ανάπτυξη που λειτούργησε με τον νόμο 2218/1994 ήταν τα *Συμβούλια Περιοχής (Σ.Π.)*⁴². Μέλη του Συμβουλίου Περιοχής ήταν οι Ο.Τ.Α που βρίσκονταν στην περιφέρεια του κάθε συμβουλίου περιοχής. Όργανα του ήταν το διοικητικό συμβούλιο, η εκτελεστική επιτροπή και ο πρόεδρος. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτούνταν από αιρετούς εκπροσώπους του κάθε δήμου ανάλογα με τον πληθυσμό τους.

Τα συμβούλια περιοχής έχουν σκοπό τον σχεδιασμό και προγραμματισμό της ανάπτυξης της περιοχής τους, την εκτέλεση έργων και πραγματοποίηση προμηθειών, την παροχή υπηρεσιών για την κοινή εξυπηρέτηση των Ο.Τ.Α.- μελών τους και των κατοίκων της περιοχής. Τα Συμβούλια Περιοχής έχουν σήμερα καταργηθεί.

Μπορούμε όμως να πούμε ότι αντικαταστήθηκαν από της Συμβάσεις Συνεργασίας Φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης⁴³. Δήμοι, Κοινότητες, Σύνδεσμοι, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού μπορούν να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις για την εκτέλεση έργων, προμηθειών και υπηρεσιών. Αντικείμενα των συμβάσεων μπορεί να είναι και η βεβαίωση και είσπραξη τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και προστίμων. Οι συμβαλλόμενοι φορείς μπορεί να χρηματοδοτούνται για την εκτέλεση των συμβάσεων και από τον Κρατικό Προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων ή τους προϋπολογισμούς άλλων φορέων του δημόσιου τομέα. Οι όροι και οι προϋποθέσεις της σύμβασης καθορίζονται με αποφάσεις των οικείων συμβουλίων, οι οποίες λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών.

Οι παραπάνω φορείς μπορούν να αναθέτουν με τη διενέργεια διαγωνισμού σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή κοινοπραξίες την

⁴² Άρθρο 48 Ν.2218/1994- Τροποποίηση Άρθρο 5 παρ. 16 Ν.2307/1995 «Σύσταση-Λειτουργία»

⁴³ Νόμος 3463/2006 (ΦΕΚ 119 Άρθρο 223, «Συμβάσεις Συνεργασίας Φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης»)

αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας τους, την εκτέλεση έργων, την παροχή υπηρεσιών προς τον αναθέτοντα φορέα ή προς τους δημότες και την εφαρμογή προγραμμάτων. Η ανάθεση του έργου ή της υπηρεσίας συνοδεύεται είτε με την καταβολή αμοιβής (δημόσια σύμβαση έργου ή υπηρεσίας) είτε με την παραχώρηση του δικαιώματος εκμετάλλευσης του έργου ή της υπηρεσίας είτε με το δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου ή της υπηρεσίας σε συνδυασμό με την καταβολή αμοιβής (παραχώρηση δημόσιου έργου ή δημόσιας υπηρεσίας).

Αναλύοντας το ρόλο των ΟΤΑ και της Ν.Α συμπεραίνουμε ότι και η κάθε μια βαθμίδα χωριστά αλλά και οι δυο μαζί σε συνεργασία πρέπει να εργαστούν προκειμένου την Τοπική Ανάπτυξη.

3.5.2. ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΒΑΘΜΟΥ

Η Περιφέρεια είναι και κυβερνητικό επίπεδο και όργανο προγραμματισμού της ανάπτυξης και βαθμίδα διοικητικής αποκέντρωσης του κράτους και βαθμός αυτοδιοίκησης.

Το σύνταγμα προβλέπει ότι το κράτος ασκεί εποπτεία στους Ο.Τ.Α, που συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας, χωρίς να εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Επιπλέον οι Ο.Τ.Α. έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια.

Ο έλεγχος νομιμότητας, που προβλέπει το Σύνταγμα και που ασκείται στις αποφάσεις των οργάνων των δήμων και κοινοτήτων από την πολιτεία μέσω του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, περιορίζεται σε συγκεκριμένες αποφάσεις, που θεωρούνται σημαντικές και χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής.

Ειδικότερα:

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ασκεί σε πρώτο βαθμό έλεγχο νομιμότητας και κρίνει τη νομιμότητα των πράξεων όλων των οργάνων των Ο.Τ.Α. και των Ν.Π.Δ.Δ. αυτών, είτε αυτεπαγγέλτως, είτε κατόπιν προσφυγής οποιοδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

Επίσης ασκούνται έλεγχοι στην διοικητική και οικονομική λειτουργία των Ο.Τ.Α. από άλλους ελεγκτικούς μηχανισμούς, όπως οι Επιθεωρητές Δημόσιας Διοίκησης, οι Επιθεωρητές του Υπουργείου Οικονομικών, οι Επιθεωρητές Δημόσιας Διοίκησης, οι Επιθεωρητές του Υπουργείου Οικονομικών, οι Επιθεωρητές του Υπουργείου Μεταφορών, οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, καθώς και το ελεγκτικό Συνέδριο είτε με κατασταλτικούς είτε με προληπτικούς ελέγχους.

Το Πρόγραμμα Περιφερειακής Ανάπτυξης αποφασίζεται στην Περιφέρεια στα πλαίσια του εθνικού σχεδιασμού και των προτάσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η Περιφέρεια γνωρίζει τόσο τις εθνικές στρατηγικές ανάπτυξης όσο και τις περιφερειακές προτεραιότητες.

Η Περιφέρεια προτείνει επενδύσεις, αξιολογεί πρωτοβουλίες, παρέχει αναπτυξιακά κίνητρα, αποφασίζει ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα, προτείνει την ένταξη ευρείας κλίμακας ή νευραλγικής σημασίας επενδύσεων στα εθνικά και κοινοτικά προγράμματα.

Στο επίπεδο της Περιφέρειας παίρνονται οι αποφάσεις που αφορούν στην νομαρχιακή κατανομή των κεντρικών πόρων, στην εξισορρόπηση των διαφορετικών ταχυτήτων ανάπτυξης ανάμεσα στους νομούς και στην αντιμετώπιση προβλημάτων διοικητικής αναδιάρθρωσης.

Προκειμένου όμως η Περιφέρεια να μπορεί να ανταπεξέλθει στην ανάπτυξη και εφαρμογή του Περιφερειακού Προγραμματισμού απαιτείται και η βοήθεια της Νομαρχίας και των Ο.Τ.Α, η Τοπική Ανάπτυξη αποτελεί χώρο κυρίας ευθύνης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Από όλα τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η Περιφέρεια ασκεί το ρόλο αξιολογητή και διαμεσολαβητή μεταξύ της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και των Ο.Τ.Α στα Αναπτυξιακά Προγράμματα.

Τέλος, συνοψίζοντας τα παραπάνω παρατηρούμε ότι βρισκόμαστε μπροστά σε μια σειρά κύκλων άσκησης εξουσίας στο χώρο. Υπάρχει ο κύκλος του Δήμου- της Κοινότητας, της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης που είχε αποκλειστική αρμοδιότητα για τις τοπικές υποθέσεις. Ο Νομός, δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση, που έχει αρμοδιότητα για τις τοπικές υποθέσεις νομαρχιακού επιπέδου. Ο κύκλος αυτός με τη σειρά του περικλείεται από έναν μεγαλύτερο που είναι η περιφέρεια, ο εδαφικός και εξουσιαστικός εκείνος χώρος στον οποίο ανήκει ο Νομός.

Ο κύκλος της Περιφέρειας περικλείεται από τον τελικό κύκλο της επικράτειας το Κράτος που περιλαμβάνει τις δεκατρείς περιφέρειες και μαζί με αυτές τις πενήντα νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις καθώς και ένα μεγάλο αριθμό Δήμων και Κοινοτήτων.

Εν κατακλείδι, συμπεραίνουμε ότι οι Δήμοι-Κοινότητες, η Νομαρχίες και η Περιφέρεια παίζουν τον δικό τους ουσιαστικό ρόλο στην ανάπτυξη της γεωγραφική τους ενότητας με βάση τις αρμοδιότητες που τους έχει θεσμοθέτηση ο νομοθέτης.

Ο νομοθέτης όμως έχει προβλέψει νόμους και θεσμούς συνεργασίας μεταξύ των βαθμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Περιφερειακής Διοίκησης και Κεντρικής Διοίκησης και όταν αυτή η συνεργασία μπορεί να επιτευχθεί τότε έχουμε τα μέγιστα θετικά αποτελέσματα.

Κεφάλαιο 4

**Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου-
Αναπτυξιακοί Θεσμοί Ν.Α. Ηρακλείου**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ Ν.Α. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

4.1.1 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ – ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Περιφέρεια Κρήτης περιλαμβάνει τους Νομούς Ηρακλείου, Λασιθίου, Ρεθύμνου και Χανίων και έχει έδρα το Ηράκλειο που είναι και η πρωτεύουσα του ομώνυμου νομού. Βρέχεται βόρεια από το Κρητικό πέλαγος και νότια από το Λιβυκό πέλαγος. Έχει συνολική έκταση 8.335 Km² και καλύπτει το 6,3% της συνολικής έκτασης της Χώρας. Στην Περιφέρεια Κρήτης ανήκουν επίσης αρκετά μικρά νησιά όπως Γαύδος, Ντία, Κουφονήσι, Γαίδουρονήσι, Διονυσάδες, Σπιναλόγκα, και Παξιμάδια, εκ των οποίων τα περισσότερα είναι ακατοίκητα.

Η μορφολογία της Κρήτης χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη τριών βασικών Ζωνών:

1. Την ζώνη με υψόμετρο 400m και άνω (υψηλή ή ορεινή),
2. Την ζώνη από 200 – 400m (μέση) και
3. Την χαμηλή ζώνη που αφορά της περιοχές που εκτείνονται από την επιφάνεια την επιφάνεια της θάλασσας έως 200m υψόμετρο.

Οι δυο πρώτες ζώνες καταλαμβάνουν σχεδόν τα 3/5 της νήσου και αποτελούν μια συνεχή οροσειρά από τα δυτικά προς τα ανατολικά, διακοπτόμενη από μικρές κοιλάδες και φαράγγια. Η οροσειρά αυτή έχει έξι κορυφές που ξεπερνούν τα 2.000m.

4.1.2 ΚΛΙΜΑ

Το κλίμα της Περιφέρειας Κρήτης είναι μεσογειακό, όπου η θερμοκρασία το χειμώνα διατηρείται σε μέτρια επίπεδα και το καλοκαίρι ξεπερνά τους 40° C , με μέση υγρασία τους 65 – 67 βαθμούς της υγρομετρικής κλίμακας.

4.1.3 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Η γεωπολιτική θέση της Κρήτης, σταυροδρόμι τριών ηπείρων, η ικανότητα και η επιδεξιότητα των κατοίκων της στη θάλασσα, βοήθησε τους κρητικούς να επικοινωνήσουν με τους γειτονικούς λαούς, να μελετήσουν τους πολιτισμούς τους, να συγκεντρώσουν ιδέες και αγαθά για να αναπτύξουν ένα μοναδικό πολιτισμό που θαυμάζεται ακόμα και σήμερα και συνεχίζει να επηρεάζει όχι μόνο τους Έλληνες αλλά και τους άλλους λαούς.

Αυτή η πολιτιστική παράδοση υποχρεώνει την δημιουργία ενός Πολιτιστικού Κέντρου, που θα στηρίζει την σύγχρονη πολιτιστική δημιουργία, θα είναι ένας χώρος επικοινωνίας των λαών της Μεσογείου, κέντρο συνάντησης πολιτισμών των λαών όλου του κόσμου. Με βάση τα χαρακτηριστικά του Νομού Ηρακλείου, ένα ταξίδι στο τόπο μας είναι ένα ταξίδι στις ρίζες της Ευρώπης, καθώς εδώ αναπτύχθηκε ο πρώτος Ευρωπαϊκός πολιτισμός, ο Μινωικός.

4.1.4 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Κρήτης ανέρχεται σε 573.673 χιλ. κατοίκους σύμφωνα με την εκτίμηση της Ε.Σ.Υ.Ε για το 2001, που είναι το 5,3% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού της Περιφέρειας είναι σχεδόν διπλάσιος από τον ρυθμό αύξησης του πληθυσμού της χώρας στην εξαετία 1993 – 1998 (2,58% έναντι 1,56%) . Η πληθυσμιακή πυκνότητα

της Περιφέρειας Κρήτης είναι μικρότερη της αντίστοιχης εθνικής (67,5 έναντι 79,7 κατοίκων ανά Km²)

Ο αστικός πληθυσμός ανέρχεται στο 42% του συνολικού πληθυσμού (1991) και παρουσιάζει τάση αύξησης σε σχέση με το 1981. Ο αγροτικός πληθυσμός ανέρχεται στο 46% του συνολικού και παρουσιάζει μείωση , ενώ ο ημιαστικός πληθυσμός παραμένει σταθερός και ανέρχεται στο 12% του συνόλου.

4.1.5 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΑΕΠ

Το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π της Περιφέρειας Κρήτης είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο μέσο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π της χώρας. Συγκεκριμένα ανέρχεται στο 105,7% του μέσου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π της χώρας για το έτος 1994 παρουσιάζοντας μια ελαφριά βελτίωση σε σχέση με το έτος 1989 που ήταν 104,7%.

Το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π της Περιφέρειας αντιστοιχεί στο 75% του μέσου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 1996 και κατατάσσεται στις φτωχές Περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βελτιώνοντας όμως τη θέση της σε σχέση με το έτος 1986, που ανερχόταν στο 57% του μέσου κατά κεφαλήν Α.Ε.Π Ένωσης και βρισκόταν στην 21^η θέση μεταξύ των Περιφερειών με το χαμηλότερο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π.

Η Περιφέρεια παράγει το 5,07 του συνολικού Α.Ε.Π της χώρας. Στον πρωτογενή τομέα παράγεται το 31%, στον δευτερογενή το 13% και στον τριτογενή το 56% του Περιφερειακού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τη χώρα είναι 115% για τον πρωτογενή τομέα, 25% για τον δευτερογενή και 60% για τον τριτογενή. Το μεγαλύτερο μέρος του Α.Ε.Π της Περιφέρειας παράγεται στο νομό Ηρακλείου (51,1%)ενώ ακολουθούν οι νομοί Χανίων (23,4% 9) , Λασιθίου (13,7%) και Ρεθύμνης (11,8%).

4.1.6 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Περιφέρειας Κρήτης ανέρχεται σε 229,6 χιλ. ενώ οι απασχολούμενοι σε 219,1 χιλ (1997) παρουσιάζει αύξηση, γεγονός που συμβαδίζει με τη διαχρονική αύξηση του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας.

Το 37,8% των απασχολούμενων εργαζόταν στον πρωτογενή τομέα, το 12,5% στον δευτερογενή και το 49,7% στο τριτογενή τομέα, ενώ τα αντίστοιχα εθνικά ποσοστά είναι 19,8% και 57,7% (1997). Όσον αφορά τη διαχρονική εξέλιξη της τομεακής σύνθεσης της απασχόλησης, κατά τη διάρκεια της περιόδου 1993-1997 παρατηρείται μια τάση ενίσχυσης του τριτογενή και του πρωτογενή τομέα, ενώ στο δευτερογενή τομέα παρατηρείται σχετική κάμψη.

4.1.7 ΑΝΕΡΓΙΑ

Η διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας της Περιφέρειας Κρήτης τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει μικρή αύξηση. Συγκεκριμένα το ποσοστό ανεργίας το έτος 1993 ήταν 4,2%, ενώ το 1997 έφθασε στο 4,6% (τα αντίστοιχα εθνικά ποσοστά ανεργίας είναι 9,7% και 10,3%). Η κατάσταση είναι καλύτερη στην Περιφέρεια από ότι στη χώρα, όσον αφορά τις ειδικές κατηγορίες ανέργων.

Το ποσοστό ανεργίας για τις γυναίκες είναι 7,3%, ενώ οι νέοι άνεργοι καταλαμβάνουν το 20,7% των ανέργων, σε αντιστοιχία με τη χώρα όπου τα ποσοστά είναι 15,9% και 32,3%. Το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας για την Κρήτη ανέρχεται στο 49,7%, ενώ για τη χώρα στο 57,1%. Η έντονη κυκλικότητα και εποχικότητα των βασικών δραστηριοτήτων της τοπικής οικονομίας απαιτούν αυξημένη πολυειδίκευση με στόχο την αύξηση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού.

4.2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ο Νομός Ηρακλείου είναι ο μεγαλύτερος σε έκταση και πληθυσμό νομός της Κρήτης. Με έκταση 2.641 τετραγωνικών χιλιομέτρων συγκεντρώνει, σύμφωνα με την απογραφή του 1991, 263.868 χιλ κατοίκους, δηλαδή το 49,14% του πληθυσμού της Κρήτης (540.054 χιλ κάτοικοι) και το 2,57 του συνολικού πληθυσμού της χώρας, (10.259.00 κάτοικοι) . Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της απογραφής 2001, η τάση αύξησης του πληθυσμού συνεχίσθηκε και κατά την δεκαετία (1991–2001).Ο πληθυσμός του νομού το 2001 ήταν 294.312 χιλ. κάτοικοι.

Η πρωτεύουσα του Νομού το Ηράκλειο είναι η μεγαλύτερη πόλη της Κρήτης με 126.907 χιλ κατοίκους.

Το Ακαθάριστο κατά κεφαλή προϊόν είναι στο Νομό Ηρακλείου 6.360, ενώ το αντίστοιχο στη Κρήτη είναι 6.422,3 και στην Ελλάδα 7.182,3.

Ο Νομός παρουσιάζει έντονες διαφοροποιήσεις με βάση την πληθυσμιακή κατανομή, την οικιστική δομή, την οικονομία και τις υποδομές.

Στο βόρειο τμήμα του νομού παρατηρείται πυκνότερο δίκτυο οικισμών, συγκέντρωση του 70% και πλέον του πληθυσμού του νομού, εγκατάσταση της βιομηχανικής Ζώνης, επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, εμπορικών καταστημάτων και ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων ιδιαίτερα Α και Β κατηγορίας, υποδομών παροχής υγειονομικής περίθαλψης και εκπαίδευσης.

Οι κύριες πύλες εισόδου λιμάνι και αεροδρόμιο βρίσκονται στη βόρεια ζώνη.

Ιδιαίτερα πρέπει να τονιστεί ότι η ευρύτερη περιοχή του Δήμου Ηρακλείου, οι δήμοι Τυλίσου, Τεμένους, Αρχανών και Νέας Αλικαρνασού λειτουργούν σχεδόν ως ενιαίο συγκρότημα.

Η ενδοχώρα του νομού και το νότιο ανατολικό τμήμα του χαρακτηρίζεται από μικρούς οικισμούς, παραδοσιακές καλλιέργειες αμπέλου και ελιάς.

Η νότια πεδιάδα της Μεσσαράς συγκεντρώνει δυναμικές καλλιέργειες και τάσεις ανάπτυξης τουρισμού.

Με βάση το Ν.2539/1997 (Σχέδιο Ι. Καποδίστριας) πίνακα 1 καταργήθηκαν 26 Δήμοι⁴⁴ που δυστυχώς έχουν μικρό μέγεθος πληθυσμού και περιορισμένες δυνατότητες σχεδιασμού και υλοποίησης ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για την ανάπτυξη των περιοχών των δήμων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

A/A	ΔΗΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (απογραφή 1991)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (απογραφή 2001)	ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ
1	ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	5.176	5.310	6
2	ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	11.173	10.897	12
3	ΑΡΧΑΝΩΝ	4.279	4.548	1
4	ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	6.850	6.303	10
5	ΒΙΑΝΝΟΥ	7.129	6.463	15
6	ΓΑΖΙΟΥ	8.133	13.581	3
7	ΓΟΡΓΟΛΑΙΝΗ	3.124	3.171	5
8	ΓΟΡΤΥΝΑΣ	5.837	5.292	12

⁴⁴ Υπηρεσία Στατιστικής Νομού Ηρακλείου

9	ΓΟΥΒΩΝ	4.918	7.761	4
10	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	2.640	2.533	4
11	ΖΑΡΟΥ	3.414	3.370	2
12	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	120.563	137.711	4
13	ΘΡΑΨΑΝΟΥ	2.368	2.616	3
14	ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	5.884	6.819	9
15	ΚΟΦΙΝΑ	5.313	5.338	7
16	ΚΡΟΥΣΩΝΑ	3.999	4.059	3
17	ΜΑΛΙΩΝ	4.510	6.212	1
18	ΜΟΙΡΩΝ	10.263	10.857	10
19	ΝΕΑΣ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΟΥ	11.338	12.542	1
20	Ν. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ	7.526	7.171	2
21	ΤΕΤΡΑΧΩΡΙΟΥ	2.130	2.404	3
22	ΤΥΛΙΣΟΥ	3.838	3.491	9
23	ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ	11.166	10.001	11
24	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	7.404	8.497	5

25	ΡΟΥΒΑ	2.830	2.324	1
26	ΤΕΜΕΝΟΥΣ	3.101	3.218	1
ΣΥΝΟΛΟ		264.906	292.499	144

4.3 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΝΟΜΑΡΧΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Η πορεία της Νομαρχίας Ηρακλείου⁴⁵ είναι μεγάλη, ξεκινάει από την περίοδο της Κρητικής Πολιτείας (1899 -1912) και συνεχίζει μέχρι και σήμερα.

Οι ιστορικές περιόδους που πρέπει να διακριθούν με σαφήνεια είναι η Περίοδος της Κρητικής Πολιτείας από το 1899 – 1912), η Περίοδος μετά την Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα (από το 1913 – 1936), η Περίοδος της Δικτατορίας ΜΕΤΑΞΑ (από το 1936 – 1940), η Κατοχική Περίοδος (από το 1940 – 1944), η Περίοδος μετά την απελευθέρωση (από το 1944 – 1967), η Περίοδος της Χούντας της 21^{ης} Απριλίου (από το 1967 – 1974), η Μεταπολίτευση (από το 1974 – 1994) και η νέα Περίοδος της ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ με εκλεγμένους Νομάρχες (1994 -2006).

⁴⁵ Πρακτικό Ν^ο 13/11-9-2006 Νομαρχιακού Συμβουλίου Ηρακλείου

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΩΝ ΝΟΜΑΡΧΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ.

ΑΠΟ ΤΟ 1899 – 1994

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ	
1899 - 1912	
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΗΤΕΙΑ
Γεώργιος Μαρής	1899-1902
Νικόλαος Μαλατάκης	1902-1908
Νικόλαος Σκαμνάκης	1908-1909
Μανούσος Ξανθουδίδης	1909-1910
Γεώργιος Δακουμετζίδης	1910-1912
Στυλιανός Φωτάκης	1912-1913

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1913 – 03.08.1936

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΗΤΕΙΑ
Εμμανουήλ Σειραδάκης	1913-1914
Γεώργιος Μοάτσος	1914-1915
Μιχαήλ Σγουρός	1915-1916
Παναγιώτης Σγουριώτης	1916-1917
Περικλής Καλκάνης	1917-1918
Εμμανουήλ Λυδάκης	1918-1920
Μιχαήλ Σγουρός	1920-1922
Εμμανουήλ Λυδάκης	1922-1932
Σταύρος Τσούτσας	1932
Μιχαήλ Σγουρός	1933-1935

Σπύρος Θεοτόκης	1935
Ιωάννης Λιοδής	1935-1936

Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΑ

1936 – 1940

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΗΤΕΙΑ
Ανδρέας Μάρκελλος	1937-1938
Σταύρος Τσούτσης	1939

Δ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ

1940 – 1944

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΗΤΕΙΑ
Σταύρος Τσούτσης	1940
Ιωάννης Τσατσαρωνάκης	1941
Ιωάννης Πασσαδάκης	1941-1942
Εμμανουήλ Ξανθάκης	1942-1944

Ε' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

1944 – 20.04.1967

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΗΤΕΙΑ
Γεώργιος Γερωνυμάκης	1944-1946
Μιχαήλ Σγουρός	1947
Ανδρέας Νάθενας	1947
Αντώνιος Σκούφος	1947-1949
Κωνσταντίνος Παπαιωάννου	1949

Νικόλαος Μπιδάκης	1949-1953
Εμμανουήλ Παϊτάκης	1953-1955
Εμμανουήλ Γαλανάκης	1955-1960
Γεώργιος Νταουντάκης	1960-1965
Αναστάσιος Τασούλας,	1965-1967

ΣΤ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ 21^{ης} ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1967

1967 – 07.1974

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΗΤΕΙΑ
Αλέξανδρος Παπακωνσταντίνου	1968
Παναγιώτης Μάστος	1968-1970
Δημήτριος Παπαδημητρίου	1970-1971
Κωνσταντίνος Μπράβος	1971
Δημήτριος Παπαδημητρίου	1971-1972
Σωτήριος Μασούρος	1972
Αθανάσιος Τσιρνόβας	1973
Σωτήριος Μασούρος	1974(Ιούλιος)

Ζ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗΣ

07.1974 – 1994

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΗΤΕΙΑ
Ιωάννης Μπίσιας	1974-1976
Αθανάσιος Καραγκουνίδης	1976-1978
Σπυρίδων Τσίρκας	1978-1979
Ιωάννης Καλογείτονας	1979-1982

Κυριάκος Γεωργιάδης	1982-1985
Εμμανουήλ Λουκάκης	1985-1987
Χαρά Αθανασάκη-Μιχαηλίδου	1987-1989
Γεώργιος Τζανακάκης	1989
Δημήτριος Κουνενάκης	1989-1990
Ευστράτιος Παπαδάκης	1990-1993
Ιωάννης Παπατσάκωνας	1993-1994
Μανόλης Όθωνας	1994

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΕΚΛΕΓΜΕΝΟΙ ΝΟΜΑΡΧΕΣ

1995-2006

<u>ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ</u>	<u>ΘΗΤΕΙΑ</u>
Ιωάννης Γαρεφαλάκης	1995-2002
Δημήτρης Σαρρής	2003-2006

4.4 ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ⁴⁶

Σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης⁴⁷ ανάλογα με τον πληθυσμό κάθε νομαρχιακής αυτοδιοίκησης έχουμε και την εκλογή των αρμόδιων οργάνων της. Η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση Ηρακλείου σύμφωνα με τον νόμο εκλέγει 37 νομαρχιακούς συμβούλους (χωρίς τον νομάρχη) γιατί ο πληθυσμός της ξεπερνάει τους 200.000 χιλ. κατοίκους. Παρακάτω αναφέρουμε συγκεκριμένα την σύνθεση της σημερινής Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου.

4.4.1 ΝΟΜΑΡΧΗΣ

ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ: Ευαγγελία Σχοιναράκη- Ηλιάκη

4.4.2 ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Ζαχαρίας Καλογεράκης

ΑΝΤΙΝΟΜΑΡΧΕΣ:

- Μιχάλης Αστρινάκης –Αγροτικής Ανάπτυξης, Κτηνιατρικής & Αλιείας
- Μανόλης Πατμετζης- Οικονομικού, μεταφορών & Επικοινωνιών
- Ελένη Καγουδάκη – Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού & Νέας Γενιάς
- Γιώργος Τζωράκης- Τεχνικών Υπηρεσιών, Πολεοδομίας
- Ευτυχία Κατσαρού-Πετράκη- Ανάπτυξης, Τοπογραφικής & Εργείων Βελτιώσεων, Ανάδειξης & Προστασίας Περιβάλλοντος
- Αλέκος Ξωμεριτάκης- Διοίκησης, ΚΕΠ, Προστασίας & Καταναλωτή Εμπορίου

⁴⁶ Ιστοσελίδα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου

⁴⁷ ν.2218/1994 ΦΕΚ 90/13-6-94 (Άρθρο 4) Όργανα και Σύνθεση

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

- Νικόλαος Μπελιβάνης
- Ιωάννης Μιχελογιαννάκης
- Εμμανουήλ Κοκοσάλης
- Γεώργιος Στεφανουδάκης
- Νικόλαος Ζερβάκης
- Εμμανουήλ Σκαρβελάκης
- Αλέξανδρος Ξωμεριτακης
- Ιωαννης Σταθόπουλος
- Πόπη Δασκαλάκη
- Γεώργιος Αλεξάκης
- Χαράλαμπος Κουτσογιάννης
- Γεώργιος Πιτσουλής
- Ευτυχία Κατσαρού-Πετράκη
- Μαρία Πετρακογιώργη-Ανυφαντάκη
- Μιχαήλ Αστρινάκης
- Δημήτριος Χρονάκης
- Εμμανουήλ Πετμετζής
- Γεώργιος Τζωράκης
- Γεώργιος Μαρής
- Ζαχαρίας Σπυριδάκης
- Βάλια Λεμονάκη
- Ελένη Καγουδάκη
- Δέσποινα Συγγελάκη-Παναγιωτάκη
- Γρηγοράκης Αντώνης
- Ιερωνυμάκης Πρίαμος

- Βιδάκης Γιώργος
- Σερμάκης Νεκτάριος
- Οικονόμου Ιωάννης
- Αλεγκάκης Γεώργιος
- Τουπάκης Φανούρης
- Ψαράκης Εμμανουήλ
- Μπαμιεδάκης Γεώργιος
- Φραγκιαδάκης Χαράλαμπος
- Ξυλούρης Κωνσταντίνος
- Γενετζάκης Σταύρος
- Μιχαηλ Κριτσωτάκης
- Βαρδουλάκης Εμμανουήλ

ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟΙ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

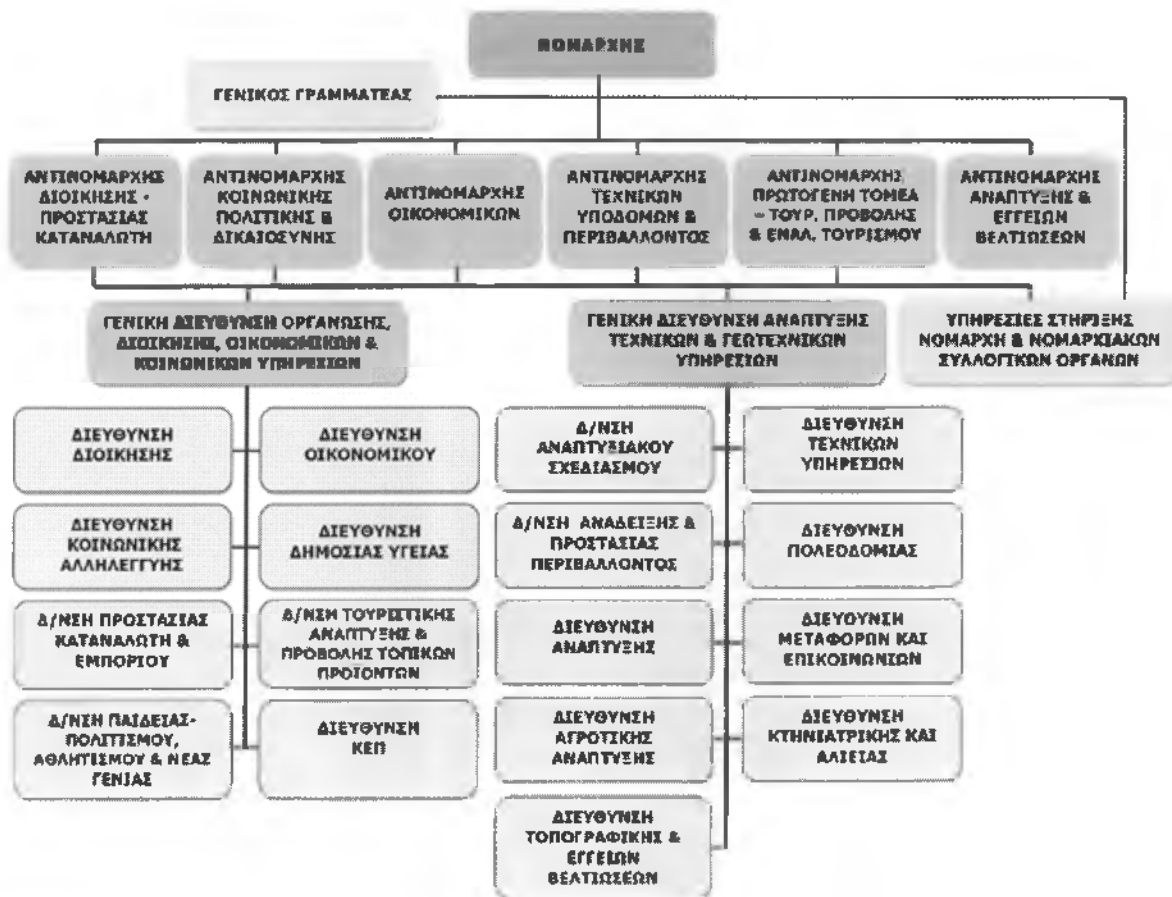
- Δημήτρης Χρονάκης –Δ/νση Τουριστικής Ανάπτυξης & Προβολής Τοπικών Προϊόντων
- Γεώργιος Στεφανουδάκης- Δ/νση Δημόσιας Υγείας
- Γεώργιος Πιτσούλης- Δ/νση Αθλητισμού και Νέας Γενιάς
- Γεώργιος Μαρής- Πρόεδρος «ΚΡΟΝΟΣ Α.Ε.»
- Ιωάννης Σταθόπουλος -Αντιπρόεδρος Ο.Δ.Ε.Υ.Ο.
- Πόπη Δασκαλάκη- Αντιπρόεδρος Αγροαναπτυξιακής
- Μανόλης Κοκοσάλης- Προεδρος ΝΟΠΕΗ
- Δέσποινα Συγγελάκη – Αντιπρόεδρος ΝΟΠΕΗ

4.4.3 ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Με την αριθ. 6/2003 απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου αποφασίστηκε η συγκρότηση Επιτροπών που θα υποβοηθούν το έργο του Ν.Σ. Οι Επιτροπές αυτές είναι οι παρακάτω:

- Νομαρχιακή Επιτροπή Διοίκησης-Προστασίας Καταναλωτή
- Νομαρχιακή Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής & Δικαιοσύνης
- Νομαρχιακή Επιτροπή οικονομικών
- Νομαρχιακή Επιτροπή Τεχνικών Υποδομών & Περιβάλλοντος
- Νομαρχιακή Επιτροπή Πρωτογενή Τομέα-Τουριστικής Προβολής & Εναλλακτικού Τουρισμού
- Νομαρχιακή Επιτροπή Ανάπτυξης & Εγγείων Βελτιώσεων

4.4.4 ΔΟΜΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

4.4.5 ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου συστήνει **Οργανισμούς** και **Επιχειρήσεις** στους οποίους μεταφέρει αρμοδιότητες της και σχετίζονται με τη διοίκηση, εποπτεία, συντήρηση, λειτουργία, βελτίωση - αναβάθμιση και σχεδιασμό ανάπτυξης των πάσης φύσεως υφιστάμενων υποδομών εντός των εδαφικών ορίων του νομού καθώς και με την προαγωγή του Πολιτισμού, τη προστασία, αναβάθμιση και διαχείριση των ανθρωπογεωγραφικών, ιστορικών, κοινωνικών και καλλιτεχνικών πολιτιστικών πόρων και δυνατοτήτων του Νομού.

➤ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΟΔΩΝ (Ο.Δ.Ε.Υ.Ο.)

Στον Οργανισμό αυτό μεταφέρονται αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου που σχετίζονται με τη διοίκηση, εποπτεία, συντήρηση, λειτουργία, βελτίωση - αναβάθμιση και σχεδιασμό ανάπτυξης των πάσης φύσεως υφιστάμενων υποδομών εντός των εδαφικών ορίων του Νομού Ηρακλείου.

Σκοπός του Οργανισμού είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση (εποπτεία, συντήρηση, λειτουργία και ανάπτυξη) βελτίωση - αναβάθμιση συγκοινωνιακών, ενεργειακών, (ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, φωτοβολταϊκών συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κ.α.), βιομηχανικών, αγροτικών, λιμενικών, τουριστικών, πολιτιστικών, περιβαλλοντικών (συστημάτων προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας των κατοίκων), φυσικών και αναπτυξιακών υποδομών που ανήκουν στην αρμοδιότητα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου, της Αυτοδιοίκησης Α' βαθμού ή φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα και που οι τελευταίοι του μεταβιβάζουν για να τις διαχειρίζεται.

Ο σκοπός αυτός θα πραγματοποιείται με ποικίλες δράσεις που θα αποβλέπουν μεταξύ των άλλων:

1. Προώθηση της αποδοτικής λειτουργίας των υποδομών με την ανάδειξη και επεξεργασία κεντρικών και επί μέρους στόχων για την αναβάθμιση τους σε επίπεδο νομού και την προώθηση και συντονισμό των πρωτοβουλιών των νομαρχιακών υπηρεσιών αλλά και των λοιπών σχετικών διαφόρων φορέων προς αυτή την κατεύθυνση, για επίτευξη πολλαπλασιαστικών θετικών αποτελεσμάτων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η ικανοποίηση των τοπικών αναγκών και να προάγεται το δημόσιο συμφέρον.
2. Εποπτεία και έλεγχο των υποδομών για την καταγραφή ζημιών και προβλημάτων.
3. Αντικατάσταση κατεστραμμένων εγκαταστάσεων και τμημάτων των υποδομών.
4. Τακτική συντήρηση και καθαριότητα των χώρων των υποδομών.
5. Απομάκρυνση παράνομων εγκαταστάσεων από τους χώρους των υποδομών.
6. Άμεση κινητοποίηση των μηχανισμών επέμβασης σε περίπτωση εκτάκτων και επείγουσών αναγκών.
7. Δημοπράτηση και εκτέλεση έργων με αυτεπιστασία που προάγουν τους σκοπούς του Οργανισμού, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις για την εκτέλεση των Δημοσίων έργων.
8. Υποβολή προς τους κυρίους των έργων - υποδομών και ιδιαίτερα προς τη Δ/νση Προγραμματισμού της Ν.Α., προτάσεων έργων και προγραμμάτων για τη βελτίωση και ανάπτυξη των υποδομών του Νομού.
9. Δημιουργία βάσης δεδομένων με περιεχόμενο κάθε είδους πληροφορίες (χαρτογραφικές, ηλεκτρονικές κ.τ.λ.) που αφορούν τις υποδομές του Νομού και ιδιαίτερα το οδικό δίκτυο. Ειδικότερα στη βάση δεδομένων θα εισάγονται πληροφορίες από τις μελέτες που εκπονούνται και τα έργα που εκτελούνται

για τη δημιουργία υποδομών ή έχουν σχέση με αυτές, ανεξαρτήτως του φορέα κατασκευής τους.

10. Εποπτεία, εκτέλεση, επίβλεψη των έργων συντήρησης, βελτίωσης, λειτουργίας και εν γένει διαχείρισης των υποδομών, τα οποία ανατίθενται είτε απ' ευθείας από τους κυρίους των έργων, είτε μέσω προγραμματικών συμβάσεων στον Οργανισμό.
11. Υποβολή τακτικών εκθέσεων ανά έτος προς τη ΝΑ Ηρακλείου, σχετικά με τις δράσεις που υλοποιήθηκαν, αλλά και για την κατάσταση και τις ανάγκες των υποδομών του Νομού.
12. Συμμετοχή σε αντίστοιχα σχετικά δίκτυα, Κοινοτικά Προγράμματα και Πρωτοβουλίες τοπικού, εθνικού, ευρωπαϊκού και διεθνούς χαρακτήρα για όλα τα παραπάνω, προώθηση και διευκόλυνση σχετικών ανταλλαγών εμπειρίας και καλών πρακτικών, κοινών σχεδίων και επαφών με την Περιφέρεια Κρήτης, την Ελληνική επικράτεια αλλά και με χώρες της Μεσογείου, των Βαλκανίων, της Ευρώπης, τρίτων χωρών και διεθνώς.
13. Είσπραξη νόμιμων εσόδων από τους χρήστες των υποδομών όπως ενοίκια κ.τ.λ.
14. Αναζήτηση σχετικών πόρων, επιχορηγήσεων και χρηματοδοτήσεων μέσω εθνικών, Κοινοτικών και διεθνών προγραμμάτων και Πρωτοβουλιών.

Ο Οργανισμός καταρτίζει κάθε είδους μελέτες, εκτελεί έργα με αυτεπιστασία ή με δημοπρασία και πραγματοποιεί τις κάθε είδους προμήθειες του, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για την κατάρτιση μελετών, την εκτέλεση έργων και την προμήθεια πραγμάτων από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

Ο Οργανισμός διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), στο οποίο παρέχεται η δυνατότητα να προσκαλεί και να συνεργάζεται με άτομα με ειδικές γνώσεις και προσόντα σε θέματα που κατά καιρούς θα απασχολούν το Δ.Σ.

➤ **ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (Ν.Ο.Π.Ε.Η.)**

Στον Οργανισμό αυτό μεταφέρονται αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου (Ν.Α.Η.) που σχετίζονται με τον πολιτισμό και τους απόδημους, καθώς και άλλες αρμοδιότητες που εκχωρεί το Νομαρχιακό Συμβούλιο και αναφέρονται παρακάτω ή τυχόν αποφασίζει να εκχωρούνται κατά περίπτωση.

Σκοπός του οργανισμού είναι η προαγωγή του Πολιτισμού σε όλες τις μορφές του, η προστασία, αναβάθμιση και διαχείριση των ανθρωπογεωγραφικών, ιστορικών, κοινωνικών και καλλιτεχνικών πολιτιστικών πόρων και δυνατοτήτων του Νομού με βάση τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης, η ανάδειξη και διάδοσή αυτών και εκτός Νομού καθώς και η ανάπτυξη των δεσμών με τους Απόδημους Ηρακλειώτες.

Τρόποι επίτευξης των σκοπών του οργανισμού θεωρούνται κυρίως:

1. Η επεξεργασία, εκπόνηση και υλοποίηση πάσης φύσεως προγραμμάτων πολιτιστικής, κοινωνικής και επιμορφωτικής ανάπτυξης της περιοχής του νομού Ηρακλείου.
2. Η αναζήτηση σχετικών πόρων και χρηματοδοτήσεων μέσω εθνικών, Κοινοτικών και διεθνών προγραμμάτων και Πρωτοβουλιών,
3. Η έκδοση βιβλίων, κάθε είδους έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού σχετικού με την ιστορία του νομού, τον πολιτισμό, τον τουρισμό, του έργου των επιφανών προσώπων του καθώς και των δημιουργών που ζουν ή εργάζονται σήμερα στο νομό.
4. Η μελέτη, η χρηματοδότηση, η εκτέλεση, η λειτουργία, η προβολή και η αξιοποίηση σχετικών έργων εντός και εκτός Νομού και η παραγωγή σύγχρονου ηλεκτρονικού υλικού που θα συμβάλλουν στην προστασία, ανάδειξη και προβολή της ευρύτερα πολιτιστικής κληρονομιάς, του

πολιτιστικού σημερινού γίνεσθαι , του τουριστικού περιβάλλοντος με αιχμή τις ήπιες και εναλλακτικές μορφές του καθώς και του λαογραφικού υλικού του νομού και των τοπικών κοινωνιών του, σε στενή συνεργασία με τις αντίστοιχες κρατικές υπηρεσίες και τους αντίστοιχους φορείς σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

5. Η διοργάνωση συνεδρίων, εκδηλώσεων, ανταλλαγών εμπειρίας, κύκλων επιμόρφωσης και επιμορφωτικών σεμιναρίων και διαλέξεων εντός και εκτός Νομού και η συμμετοχή σε αντίστοιχα δίκτυα.
6. Η ανάδειξη της Κρητικής διατροφής και των παραγομένων προϊόντων του νομού και της Κρήτης (π.χ. ελαιόλαδο) ως οργανισμών του πρώτου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης καθώς και σημαντικούς παράγοντες υγείας, ιστορίας, αλλά και του «καθ' ημέραν» πολιτισμού του νησιού.
7. Η ενίσχυση των πολιτιστικών οργανισμών του πρώτου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης και των αξιόλογων και ενεργών πολιτιστικών συλλόγων των τοπικών κοινωνιών τους, για διοργάνωση και συνδιοργάνωση πολιτιστικών, πνευματικών, καλλιτεχνικών, ιστορικών, μορφωτικών, κοινωνικής αλληλεγγύης και άλλων συναφών εκδηλώσεων που αναδεικνύουν τον ευρύτερο πολιτισμό και η συμμετοχή σε αυτές.
8. Η συνεργασία με τα πολιτιστικά σωματεία και τους συλλόγους και φορείς του νομού και η παροχή ηθικής, τεχνικής, συμβουλευτικής και όταν αυτό είναι εφικτό και οικονομικής υποστήριξης ανάλογα με τις δραστηριότητες τους.
9. Η παρέμβαση σε κοινωνικά θέματα, όπως στην έρευνα, καταγραφή, ιεράρχηση των κοινωνικών προβλημάτων του νομού, η μελέτη και οι πρωτοβουλίες για την επίλυσή τους, η αναζήτηση και η επεξεργασία και προώθηση προτάσεων, η αναζήτηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων και σχετικών πόρων για ουσιαστικές παρεμβάσεις και λύσεις σε ζητήματα

κοινωνικής αλληλεγγύης, ιδιαίτερα σε θέματα που αφορούν τη στήριξη ευαίσθητων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων, γυναικών, ανέργων, μεταναστών, νέων, ΑΜΕΑ, ατόμων με ψυχικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας, κατοίκων ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων και ομάδων ή επαπειλούμενων με κοινωνικό αποκλεισμό, καθώς και η παροχή συμβουλευτικής, ηθικής και όταν είναι εφικτό και οικονομικής υποστήριξης σε αυτά.

10. Η ανάπτυξη και ενεργοποίηση του εθελοντισμού στο νομό.
11. Η ανάληψη πάσης φύσεως πρωτοβουλιών που ωθούν και στηρίζουν προς την ενεργοποίηση της επιχειρηματικότητας και την στήριξη στην απασχόληση των παραπάνω ομάδων και ευρύτερα των κατοίκων του νομού ακόμη και μέσα από σχετικές επιχειρηματικές δραστηριότητες στους τομείς του πολιτισμού και των κοινωνικών δρώμενων.
12. Η συμμετοχή σε δίκτυα, Κοινοτικά Προγράμματα και Πρωτοβουλίες τοπικού, εθνικού, ευρωπαϊκού και διεθνούς χαρακτήρα για όλα τα παραπάνω, η προώθηση και διευκόλυνση πολιτιστικών, μορφωτικών και κοινωνικής αλληλεγγύης με την παραπάνω ευρεία έννοια, ανταλλαγών, εκδηλώσεων, συνεργασίας, κοινών σχεδίων και επαφών με χώρες της Μεσογείου, των Βαλκανίων, της Ευρώπης, τρίτων χωρών και διεθνώς.
13. Η ίδρυση και λειτουργία Κέντρου Κρητικών Διασποράς και η ανάπτυξη στενών συνεργασιών και σχεδίων με τις οργανώσεις των απανταχού Ηρακλειωτών, των Κρητών και ευρύτερα του Απόδημου Ελληνισμού.

Ο Οργανισμός καταρτίζει κάθε είδους μελέτες, εκτελεί έργα και πραγματοποιεί τις κάθε είδους προμήθειες του, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για την κατάρτιση μελετών, την εκτέλεση έργων και την προμήθεια πραγμάτων από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

Ο Οργανισμός διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), που ορίζεται από το Νομαρχιακό Συμβούλιο Ηρακλείου και το οποίο αποτελείται από το Νομάρχη Ηρακλείου ή τον υπ' αυτού οριζόμενο αναπληρωτή του, τρεις Νομαρχιακούς Συμβούλους δύο από την πλειοψηφία και έναν από την μειοψηφία και πέντε πολίτες του Νομού εκπρόσωπους φορέων ή με γνώσεις, ενδιαφέροντα και δραστηριότητες που σχετίζονται με τους σκοπούς του Οργανισμού.

4.5 ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ Ν.Α.

Προκειμένου η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση να συμβάλει στην Τοπική Ανάπτυξη θέτει στόχους οι οποίοι αντιστοιχούν σε έργα νομαρχιακής κλίμακας με βάση τις ανάγκες του νομού.

Οι στόχοι αυτοί της Ν. Α. Ηρακλείου είναι:

1. Οι τεχνικές υποδομές
2. Η στήριξης της γεωργίας και της κτηνοτροφίας
3. Ενίσχυση μικρομεσαίων βιοτεχνικών & βιομηχανικών επιχειρήσεων
4. Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός της τουριστικής προβολής του νομού
5. Στήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας-Σχολική στέγη
6. Αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας με έμφαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα και τα Άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑΜΕΑ)
7. Εκσυγχρονισμός –Πάταξη της γραφειοκρατίας-Φιλική σχέση με τον πολίτη
8. Προστασία και ανάδειξη του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος
9. Προσπάθειες για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας στα αστικά κέντρα αλλά και στην ύπαιθρο του νομού
10. Προσπάθειες για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού
11. Ενίσχυση των δεσμών & σχέσεων των απόδημων Κρητών όπου γης

12. Διάδοση και διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς-Αθλητική υποδομή του νομού
13. Πολιτική προστασία

4.6 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΤΟΧΩΝ –ΕΡΓΑ

ΣΤΟΧΟΣ 1: Τεχνικές υποδομές

Από τους βασικούς στόχους της Ν.Α. Ηρακλείου είναι η ολοκλήρωση των μεγάλων τεχνικών υποδομών, με έμφαση στον τομέα των μεταφορών και των υδάτινων πόρων.

Έργα που πραγματοποιεί σε συνεργασία με την Περιφέρεια είναι:

1. στο Βόρειο Οδικό Άξονα (κόμβους, τμήματα εντός νομού)
2. στους κάθετους άξονες του νομού: Ηράκλειο-Βιάννος, Ηράκλειο-Τυμπάκι-Ηράκλειο. Χουδέτσι-Πύργος)
3. στο ενδιάμεσο δίκτυο που συνδέει τις έδρες των δήμων με τους παραπάνω κάθετους άξονες
4. στην αναβάθμιση και βελτίωση του επαρχιακού δικτύου
5. σε ειδικές εργολαβίες κατασκευές στηθαίων, σήμανσης και ηλεκτροφωτισμού των οδών

Το πιο μεγάλο έργο που εκτελεί η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση είναι ο οδικός άξονας «Χουδέτσι-Παρθένι-Πύργος», με δαπάνη 20.542.297,00 €, το οποίο χρηματοδοτείται από το Γ΄ ΚΠΣ και εκτελείται από την Δ/ση Τεχνικών Υπηρεσιών της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

ΣΤΟΧΟΣ 2: Στήριξη της γεωργίας και της κτηνοτροφίας

Η Ελληνική γεωργία και κατ' επέκταση η γεωργία του νομού Ηρακλείου καλείται να αναπτυχθεί στο νέο περιβάλλον των συγχρόνων τεχνολογιών αναβάθμισης τόσο σε επίπεδο παραγωγών όσο και προϊόντων.

Η Τοπική Στρατηγική θέτει ως στόχο την εφαρμογή προγραμμάτων και ενεργειών που στοχεύουν στην σύνθεση των αναγκών με τα οφέλη από την χρήση των νέων τεχνολογιών, την πιστοποίηση της ποιότητας των προϊόντων, την καθετοποίηση της παραγωγής, το μάρκετινγκ, η ενεργοποίηση των αγροτών και η τοποθέτηση τους σε ομάδες συνεργασίας με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, οι εναλλακτικές προτάσεις για την συμπλήρωση του εισοδήματος όπως αγροτουρισμός κλπ

Για την υλοποίηση όλων των προαναφερόμενων η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση θέτει σαν στόχο την σωστή και τεκμηριωμένη ενημέρωση του αγροτοκτηνοτρόφου. Διοργανώνει Ημερίδες (με ομόφωνη απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου και την υποστήριξη των υπηρεσιών της Δ/σης Γεωργίας και Δ/ση Κτηνιατρικής). Γίνονται παρεμβάσεις στην Κεντρική Διοίκηση για διάφορα θέματα όπως αποζημιώσεις από φυσικές καταστροφές, στρεμματικές ενισχύσεις κ.λ.π.

ΣΤΟΧΟΣ 3: Ενίσχυση μικρομεσαίων βιοτεχνικών & βιομηχανικών επιχειρήσεων

Στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου λειτουργεί το Κέντρο Υποδοχής Επενδυτών (Κ.ΕΥ.), με στόχο να συνδράμει στην αντιμετώπιση αδειοδότησης των μεταποιητικών επιχειρήσεων καθώς και στην παροχή πληροφοριών για τα αναπτυξιακά προγράμματα και τις δυνατότητες χρηματοδότησης των επιχειρήσεων για επενδύσεις στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα.

Σε συνεργασία η Νομαρχία με το Επιμελητήριο δημιούργησαν το Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Κρήτης σε χώρους της πρώην Αμερικανικής Βάσης Γουρνών. Σημείο σταθμός για την προβολή των Κρητικών επιχειρήσεων και προϊόντων.

ΣΤΟΧΟΣ 4: Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός της τουριστικής προβολής του νομού

Ο νομός Ηρακλείου θεωρείται από τους μεγαλύτερους σε επισκεψιμότητα τουριστών στην Κρήτη. Ιδιαίτερα σημαντική είναι η συμβολή της Νομαρχιακής Επιτροπής Τουριστικής προβολής της Ν.Α Ηρακλείου στην προβολή, στην προώθηση και επίλυση προβλημάτων που αφορούν τον Τουρισμό.

Επίσης η Νομαρχιακή Επιτροπή Τουριστικής Προβολής Ηρακλείου συμμετέχει σε πολλές διεθνείς εκθέσεις προβολής του τουριστικού προϊόντος τόσο με δική της πρωτοβουλία όσο και σε συνεργασία με την Νομαρχιακή Επιτροπή Τουριστικής Προβολής Χανίων, Ρεθύμνου και Λασιθίου.

ΣΤΟΧΟΣ 5: Στήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας-Σχολική στέγη

Ο βασικός στόχος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης είναι όλα τα σχολεία της πόλης του Ηρακλείου να λειτουργούν σε πρωινή βάρδια και όλα τα σχολεία της περιφέρειας να ανακαινιστούν.

Στην χρονική περίοδο 2003-2005 έχουν ολοκληρωθεί και έχουν δοθεί σε χρήση 127 αίθουσες και κατασκευάζονται άλλες 79.

ΣΤΟΧΟΣ 6: Αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας με έμφαση στην πρωτοβάθμια φροντίδα και τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑΜΕΑ).

Η Κοινωνική Φροντίδα είναι η προστασία που παρέχεται από Δημόσιους και Ιδιωτικούς Φορείς στο σύνολο του πληθυσμού και επιδιώκει με προληπτικά και αποκαταστατικά προγράμματα να εξασφαλίσει τις προϋποθέσεις συμμετοχής του

ατόμου στην οικονομική και κοινωνική ζωή και να κατοχυρώσει ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης.

Η Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας του νομού Ηρακλείου παρέχει ψυχολογική-οικονομική και κοινωνική στήριξη από εξειδικευμένο προσωπικό σε άτομα και οικογένειες με ιδιαιτερότητες, χορηγεί επιδόματα, εκπαιδευτικά κουπόνια για τις μεταφορές στις συγκοινωνίες, εποπτεύει προνομιακούς φέρεις όπως γηροκομεία, κέντρα παιδιών με αναπηρίες, ορφανοτροφεία κλ.π.

ΣΤΟΧΟΣ 7: Εκσυγχρονισμός –Πάταξη της γραφειοκρατίας-Φιλική σχέση με τον πολίτη

Παρά το γεγονός ότι έχει γίνει σημαντική πρόοδος για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και την αντικειμενική και αξιοκρατική στελέχωση της Δημόσιας Διοίκησης, η ΝΑΗ έχει γνώση ότι προς τον τομέα αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού και παροχής καλύτερων υπηρεσιών, πρέπει να γίνουν επίμονες και αποτελεσματικές παρεμβάσεις, για την πάταξη της γραφειοκρατίας και τη μείωση της απόστασης Κράτους –Πολίτη.

Θεωρεί ότι η πλέον σημαντική επένδυση για την ανάπτυξη είναι η συνεχής επιμόρφωση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα, αλλά και ειδικότερα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Επίσης είναι εντελώς αναγκαία προϋπόθεση για τη βελτίωση των υπηρεσιών προς τους πολίτες, ο εκσυγχρονισμός των κτιρίων της Δημόσιας Διοίκησης, αλλά κυρίως η δημιουργία «Ενιαίου Διοικητικού Κέντρου» στο Νομό Ηρακλείου.

ΣΤΟΧΟΣ 8: Προστασία και ανάδειξη του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος

Το Νομαρχιακό Συμβούλιο με έργα που προγραμματίζει στοχεύει στην αντιμετώπιση της μόλυνσης του περιβάλλοντος. Ένα μεγάλο έργο που βρίσκεται στο

στάδιο σχεδιασμού είναι η κατασκευή εργοστασίου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από καύση βιομάζας (κλάδεμα αμπελιών ή ελαίων υποπροϊόντα ξυλουργείων κλπ) καθώς και απόβλητα ελαιουργείων που αποτελούν μάλιστα για την καταστροφή του περιβάλλοντος.

Επίσης, πραγματοποιεί η υπηρεσία Δημόσιας Υγείας και Περιβάλλοντος της Ν.Α. αυτοψίες σε φράγματα, ποτάμια κλπ προκειμένου τον έλεγχο τυχόν μόλυνσης που υπάρχει και να επιβάλει κυρώσεις στους υπευθύνους.

ΣΤΟΧΟΣ 9: Προσπάθειες για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας στα αστικά κέντρα αλλά και στην ύπαιθρο του νομού

Μεγάλη κοινωνική παρέμβαση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου, υπήρξε η αναδιάρθρωση της Αγροφυλακής και η μετατροπής της σε Μηχανοκίνητο Τμήμα Άμεσης παρέμβασης. Κατά τις περιπολίες επιτηρούνται οι γεωργικές ζώνες και επεμβαίνουν σε περιπτώσεις αγροζημιών, αγροτικών κλοπών κ.λ.π

ΣΤΟΧΟΣ 10: Προσπάθειες για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου και οι υπηρεσίες τις συμβάλουν σημαντικά στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου έχει συγκροτήσει ειδική επιτροπή για την οργάνωση, διεύθυνση, παρακολούθηση και την διακίνηση των λαθρομεταναστών αλλά και την παροχή κάθε απαιτούμενης ιατρικής και φαρμακευτικής αγωγής.

Η Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης-Ν.Ε.Λ.Ε. διοργανώνει με κονδύλια από ευρωπαϊκά προγράμματα σε συνεργασία με τον Ο.Α.Ε.Δ. μαθήματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας από ξένους μετανάστες.

ΣΤΟΧΟΣ 11: Ενίσχυση των δεσμών & σχέσεων των απόδημων Κρητών όπου γης

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου μετέχει ενεργά με αποστολές σε χώρες που ζουν και δραστηριοποιούνται οι απόδημοι Κρήτες, με την ικανοποίηση αιτημάτων, την αποστολή καλλιτεχνικών συγκροτημάτων, υλικών και άλλων αντιπροσωπευτικών ειδών, αγαθών της γης και της παράδοσης μας.

Επίσης, η Νομαρχία Ηρακλείου φιλοξενεί τα καλοκαιρία παιδιά ομογενών σε κατασκηνώσεις του Ηρακλείου όπου παρακολουθούν μορφωτικά προγράμματα ενημέρωσης της ιστορίας, της παράδοσης και του πολιτισμού του τόπου μας.

ΣΤΟΧΟΣ 12: Διάδοση και διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς-Αθλητική υποδομή του νομού

Η Νομαρχία Ηρακλείου θέτει βασικό στόχο την ανάπτυξη και προβολή του νομού. Αυτό το επιτυγχάνει με χρηματοδότηση ή συνδιοργάνωση εκδηλώσεων όπως θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες με θέματα την Κρητική παράδοση και συμμετοχή σε διάφορες εκθέσεις εντός και εκτός της Ελλάδας με παραδοσιακά προϊόντα.

ΣΤΟΧΟΣ 13: Πολιτική προστασία

Η Πολιτική Προστασία της χώρας αποβλέπει στην προστασία της ζωής, της υγείας και περιουσίας των πολιτών από φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές που προκαλούν καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης, κατά τη διάρκεια ειρηνικής περιόδου. Στο πλαίσιο του ίδιου σκοπού περιλαμβάνεται η μέριμνα για τα υλικά και πολιτιστικά αγαθά, τις πλουτοπαραγωγικές πηγές και τις υποδομές της χώρας, με στόχο την ελαχιστοποίηση των συνεπειών των καταστροφών.

Τον σκοπό αυτό της Π.Π. επεκτείνει και υλοποιεί κατά τη πολεμική περίοδο η Πολιτική Σχεδίασης Εκτάκτου Ανάγκης (ΠΣΕΑ) με τη παροχή υποστηρίξεως των

διαφόρων σχεδίων εκτάκτου ανάγκης και των σχεδίων των στρατιωτικών επιχειρήσεων.

Στα πλαίσια της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου στο δυναμικό και τα μέσα της Πολιτικής Προστασίας περιλαμβάνονται:

- Ειδικευμένα στελέχη σε Νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο στα οποία ανατίθεται η επίβλεψη εκπόνησης και εφαρμογής των σχεδίων, προγραμμάτων και μέτρων Πολιτικής Προστασίας καθώς και ο συντονισμός των αναγκαίων ενεργειών.
- Το σύνολο των κρατικών υπηρεσιών που ευρίσκονται στα Διοικητικά όρια του Νομού, οι υπηρεσίες των ΟΤΑ του Νομού και των οργανισμών κοινής ωφελείας που είναι υπεύθυνες σε επιχειρησιακό επίπεδο για τις επιμέρους δράσεις Πολιτικής Προστασίας και κυρίως για την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση των καταστροφών όπως η Πυροσβεστική Υπηρεσία, το Λιμενικό σώμα, τμήματα και υπηρεσίες ΕΛ.ΑΣ, ΕΚΑΒ, Μονάδες και Υπηρεσίες των Ενόπλων Δυνάμεων που εδρεύουν στα όρια του Νομού, ΟΑΣΠ, Υπηρεσίες της Περιφέρειας Κρήτης, των ΟΤΑ, της ΔΕΗ, του ΟΤΕ, της ΕΜΥ κ.τ.λ
- Οι εθελοντικές οργανώσεις Πολιτικής Προστασίας και οι ειδικευμένοι εθελοντές Πολιτικής Προστασίας Πολίτες με ειδικές γνώσεις και εμπειρία καθώς και πάσης φύσεως μέσα που ανήκουν σε φυσικά και νομικά πρόσωπα με τους αντίστοιχους χειριστές εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο για την αντιμετώπιση των καταστροφών.

4.7 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ- ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΡΗΤΗΣ

Βασικό χρηματοδοτικό εργαλείο για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης και το Γ' Κ.Π.Σ., οι κοινοτικές πρωτοβουλίες όπως Leader, Interreg, Kopner (αξιοποίηση πρώην βάσεων), το Integra (απασχόληση). Όλοι αυτοί και πολλοί άλλοι είναι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί που βοηθούν τους Ο.Τ.Α στην επίτευξη των στόχων τους.

Η Νομαρχία Ηρακλείου προκειμένου να πραγματοποιήσει τους στόχους που αναλύθηκαν παραπάνω αντλεί πόρους τόσο από τον Κρατικό Προϋπολογισμό όσο και από διάφορα Ευρωπαϊκά προγράμματα. Δυο από τα πιο μεγάλα Ευρωπαϊκά προγράμματα της Κρήτης είναι το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης και το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

4.7.1 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ (ΠΤΑ ΚΡΗΤΗΣ)

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Δημιουργήθηκε σε κάθε Περιφέρεια σύμφωνα με τον Ν.2218/94 και τις τροποποιήσεις του. Εποπτεύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Κρήτης ιδρύθηκε τον Φεβρουάριο του 1998 με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κρήτης και έχει έδρα το Ηράκλειο Κρήτης. Τον Ιανουάριο του έτους 1999 εγκαταστάθηκε στον δικό του χώρο, οργανώθηκε και στελεχώθηκε προκειμένου να παρέχει υπηρεσίες σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που το διέπει.

Πρέπει να σημειωθεί ότι το ΠΤΑ Κρήτης συγκαταλέγεται στα 4 πιλοτικά Περιφερειακά Ταμεία της χώρας και ως εκ τούτου ανέλαβε έναν σημαντικό ρόλο στην

υλοποίηση ενός καινοτόμου θεσμού, ο οποίος έχει ως στόχο την υποστήριξη των Περιφερειών της χώρας και της διαδικασίας της Αποκέντρωσης.

Το νομικό πλαίσιο λειτουργίας του ΠΤΑ είναι καινοτόμο. Ο νομοθέτης το όρισε Ν.Π.Ι.Δ. με βούληση να γίνει εργαλείο ανάπτυξης, μηχανισμός ευέλικτος λειτουργώντας με ιδιωτικοοικονομικό τρόπο, έτσι που να μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στην δυναμική προώθηση της ανάπτυξης των περιφερειών της χώρας. Η χρονική στιγμή της δημιουργίας συνέπεσε με την διοικητική αναδιοργάνωση του κράτους και την προετοιμασία του Γ' ΚΠΣ.

Η νομοθεσία που διέπει το ΠΤΑ είναι οι :

- Ν. 2218/94 (ιδρυτικός νόμος των Περιφερειακών ταμείων όπως τροποποιήθηκε)
- ΚΑΝ. 2141/98 (κανονισμός οικονομικής διοίκησης και διαχείρισης όπως τροποποιήθηκε)
- ΚΑΝ. 4683/98 (κανονισμός προσωπικού των Περιφερειακών Ταμείων Ανάπτυξης όπως τροποποιήθηκε)

4.7.2 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

α) Η διαχείριση των πιστώσεων του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, χρηματοδοτήσεων φορέων του δημοσίου τομέα και άλλων νομικών προσώπων, χρηματοδοτήσεων προερχομένων από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων διεθνών οργανισμών και λοιπών φορέων του εξωτερικού, οι οποίες αφορούν τα περιφερειακά, τα νομαρχιακά, τα τοπικά και τα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα της περιοχής της περιφέρειας.

β) Η επιβολή, βεβαίωση και είσπραξη τελών, δικαιωμάτων και εισφορών υπέρ του ταμείου, μετά από έγκριση του περιφερειακού συμβουλίου.

γ) Η άσκηση της ταμειακής του διαχείρισης.

δ) Η συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ε) Η σύναψη δανείων με χρηματοδοτικούς φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού για την εκτέλεση έργων, την παροχή υπηρεσιών και την εφαρμογή προγραμμάτων.

στ) Η παροχή υπηρεσιών, η διεξαγωγή ερευνών και η εκπόνηση αναπτυξιακών, τεχνικοοικονομικών, οργανωτικών μελετών καθώς και η επίβλεψη και υλοποίηση προγραμμάτων που αναθέτουν στο Ταμείο τα Υπουργεία, η Περιφέρεια, οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και Ν.Π.Δ.Δ. Στην πράξη της ανάθεσης προβλέπονται οι όροι και η αμοιβή του Ταμείου.

4.7.3 ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

4.7.4 ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

Οι πόροι του Ταμείου είναι:

- Ποσοστό από τις χρηματοδοτήσεις τις οποίες διαχειρίζεται, προοριζόμενο με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εσωτερικών
- Έσοδα από την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών
- Έσοδα από την συμμετοχή σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Έσοδα από τη σύναψη δανείων
- Έσοδα από την παροχή υπηρεσιών, την εκτέλεση εργασιών, τη διεξαγωγή ερευνών και την εκπόνηση μελετών και προγραμμάτων
- Έσοδα από κάθε είδους επιχορηγήσεις
- Έσοδα από δωρεές, κληροδοτήματα, κληρονομίες
- Έσοδα από την περιουσία του ταμείου
- Έσοδα από κάθε άλλη πηγή

4.8 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΡΗΤΗΣ –Π.Ε.Π

ΚΡΗΤΗΣ

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης 2000-2006 υποβλήθηκε από την Ελληνική Κυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 7^η Μαρτίου του 2000 και εγκρίθηκε στις 9 Απριλίου 2001⁴⁸.

Η στρατηγική της Περιφέρειας για το διάστημα 2000-2006 επικεντρώνεται σε έξι βασικούς τομείς παρέμβασης, που είναι:

- Η Καινοτομία και η Κοινωνία της Πληροφορίας
- Ο Τουρισμός
- Το Περιβάλλον

⁴⁸ Απόφαση Ε(200)811 της Επιτροπής (No 2000 GR 161 PO 008).

- Η Αστική Ανάπτυξη
- Η ανάπτυξη της υπαίθρου και
- Οι Επικοινωνίες-Μεταφορές

Το συνολικό κόστος του Π.Ε.Π. Κρήτης 2000-2006 ανέρχεται σε 730.310.263 € με Δημόσια Δαπάνη 623.661.261 € και Ιδιωτική Συμμετοχή 106.649.002 €.

Η συμμετοχή των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΕΤΠΑ-ΕΚΤ-ΕΓΤΠΕ) ανέρχεται σε 467.745.949 € και αποτελεί το 64% του συνολικού κόστους του προγράμματος.

Το ΠΕΠ Κρήτης 2000-2006 διαρθρώνεται σε 7 άξονες προτεραιότητας που καλύπτουν τους στόχους για την Ανάπτυξη της Κρήτης για το διάστημα 2000-2006.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ - ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΠΕΠ 2000-2006 : 730.310.260 ΕΥΡΩ

ΠΕΠ ΚΡΗΤΗΣ

ΑΞΟΝΑΣ 1

ΑΞΟΝΑΣ 2

ΑΞΟΝΑΣ 3

ΑΞΟΝΑΣ 4

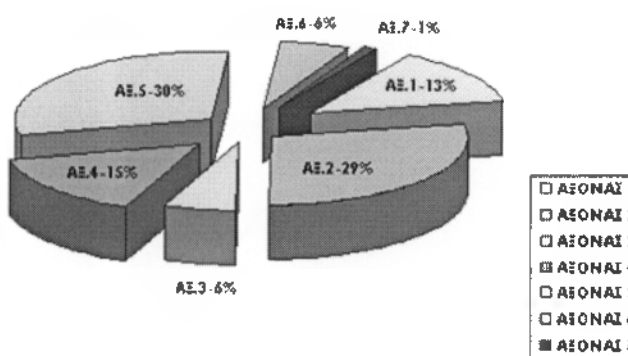
ΑΞΟΝΑΣ 5

ΑΞΟΝΑΣ 6

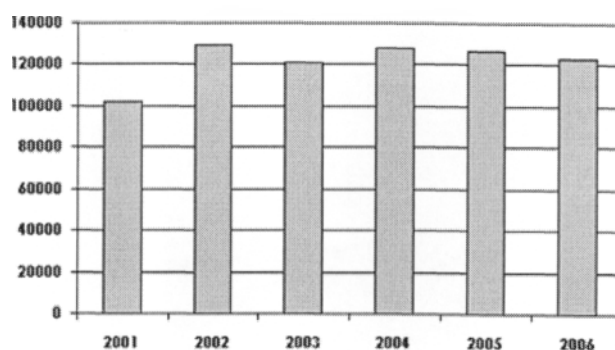
ΑΞΟΝΑΣ 7

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ
ΣΧΙΔΙΟ

Κατανομή ανά Άξονα Προτεραιότητας

Διαχρονική Κατανομή Πόρων (σε χιλ. ΕΥΡΩ)

Πηγή: Ιστοσελίδα Περιφέρειας Κρήτης

4.9 ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Σημαντικό εργαλείο στην μεγάλη προσπάθεια που καταβάλει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου για την ανάπτυξη του νομού της είναι και οι θεσμοί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που αναλύθηκαν στο Πρώτο κεφάλαιο της εργασίας αυτής.

Το δικαίωμα που δίνει ο νομοθέτης στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις να συνιστούν δικές τους επιχειρήσεις ή να μετέχουν σε υφιστάμενες με Δήμους, Κοινότητες, Συνδέσμους κ.α., αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την ανάπτυξη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων του νομού Ηρακλείου.

Οι Επιχειρήσεις αυτές συντελούν στην αναβάθμιση του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε σύγχρονο φορέα ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας που λειτουργεί ως οργανωμένη επιχείρηση αξιοποιώντας τις νέες δυνατότητες για βελτίωση της διοικητικής ικανότητας τόσο για την προώθηση της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης όσο και για την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Αναπτύσσουν εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης στους ΟΤΑ προσφέροντας ποιοτικές και αξιόπιστες υπηρεσίες. Παρακολουθούν και ενημερώνονται για τις εξελίξεις και τις δυνατότητες χρηματοδότησης των ΟΤΑ με σκοπό να προσφέρουν υψηλού επιπέδου υπηρεσίες σε τεχνογνωσία αλλά και άμεσης εφαρμογής.

Ασχολούνται συστηματικά με την αυτοδιοίκηση μέσω της συνεργασίας με ένα δίκτυο εξωτερικών συνεργατών διαφόρων ειδικοτήτων όπως οικονομολόγοι, χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι, νομικοί σύμβουλοι, μηχανικοί κ.α. προσφέροντας καθολικές υπηρεσίες συμβουλευτικής υποστήριξης σε επίπεδο σχεδιασμού,

προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης δράσεων/έργων των ΟΤΑ.

Στην ενότητα 4.4.5 του παρόντος κεφαλαίου αναλύσαμε Οργανισμούς και Επιχειρήσεις που είδη έχει συστήσει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου μεταφέροντας αρμοδιότητες της προκειμένου την προαγωγή του Πολιτισμού, τη προστασία, αναβάθμιση και διαχείριση των ανθρωπογεωγραφικών, ιστορικών, κοινωνικών και καλλιτεχνικών πολιτιστικών πόρων και δυνατοτήτων του Νομού.

4.10 ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Οι προοπτικές ανάπτυξης του Νομού Ηρακλείου είναι μεγάλες. Η εξέλιξη της οικονομίας του Νομού αλλά και ολόκληρης της Κρήτης εξαρτάτε από τις γενικότερες οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες που θα επικρατήσουν τα επόμενα χρόνια και απαιτεί την συνεργασία όλων των φορέων Δημοσίου- Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Περιφερειακής Διοίκησης και Ιδιωτών.

Με τις εξαιρετες κλιματολογικές συνθήκες και το καλό υπέδαφος, που επιτρέπουν την παραγωγή μεγάλης ποικιλίας αγροτικών προϊόντων .τα προϊόντα που παράγονται είναι λαχανικά , σταφύλια, κρασί και ελαιόλαδο.

Βασικό χαρακτηριστικό της οικονομίας του νησιού και του Νομού Ηρακλείου είναι η συνύπαρξη δυο αναπτυγμένων τομέων, του Τουρισμού και της Γεωργίας.

Ο Νομός Ηρακλείου είναι ο ποιο ευνοημένος. Διαθέτει ιδιαίτερους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, παραλίες, φυσικά τοπία, παραδοσιακούς οικισμούς, μινωικά ανάκτορα, μουσεία και προσελκύει επισκέπτες από ολόκληρο τον κόσμο. Περιοχές όπου συνυπάρχουν αρχαιολογικοί χώροι, χώροι συνδεδεμένοι με την ιστορία, την μυθολογία, τους θρύλους, την παράδοση, περιοχές ιδιαίτερου κάλλους, με σπάνιες διαπλάσεις ειδών χλωρίδας και πανίδας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ολοκληρώνοντας αυτήν την εργασία και έχοντας υπόψη μας όλα αυτά που αναλύσαμε παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η αναβάθμιση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, η δημιουργία της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και η συγκρότηση της περιφέρειας σε πραγματικά αποκεντρωμένη δημόσια διοίκηση επέφεραν σημαντικές αλλαγές στο σύστημα διοίκησης- αυτοδιοίκησης και αναπτυξιακής οργάνωσης της χώρας, αλλά και στη δημοσιά και κοινωνική ζωή του τόπου.

Με το πρόγραμμα «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» αλλάζει ριζικά το τοπίο της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης. Η συγκρότηση νέων μεγάλων δήμων και η αποσυγκέντρωση αρμοδιοτήτων από την κεντρική διοίκηση προς την περιφέρεια, διαμορφώνει, τις προϋποθέσεις, για την δημιουργία ισχυρών και αποτελεσματικών διοικητικών μονάδων ικανών να παρέχουν περισσότερες και καλύτερης ποιότητας υπηρεσίες στους πολίτες και ιδίως στους κατοίκους της υπαίθρου. Επίσης, δημιουργεί τις αναγκαίες τεχνικές, κοινωνικές και πολιτιστικές υποδομές που βελτιώνουν την ποιότητα ζώνης των πολιτών, οργανώνει και υποστηρίζει την τοπική ανάπτυξη και διαχειρίζεται πιο αποτελεσματικά και με μεγάλη διαφάνεια τους οικονομικούς και ανθρωπίνους πόρους που έχουν στην διάθεση τους.